

2025-01-23

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 0850812197**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
20 februari 2025

Verksamhetsberättelse VB 2024 för Södermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till bokslut och verksamhetsberättelse för år 2024, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär ombudgetering om 0,2 mnkr för klimatinvesteringar vid Mariatorget som erhöles i samband med verksamhetsplan år 2024.
3. Nämnden begär ombudgetering om 1,2 mnkr för trygghetsinvesteringar i Drakenbergsparken/Tanto som erhöles i samband med tertialrapport 1 år 2024.
4. Nämnden begär ombudgetering om 0,2 mnkr för trygghetsinvesteringar på Maria Prästgårdsgata som erhöles i samband med tertialrapport 2 år 2024.
5. Nämnden begär ombudgetering om 0,3 mnkr för trygghetsinvesteringar på Bergsunds strand 17 som erhöles i samband med tertialrapport 2 år 2024.
6. Nämnden begär ombudgetering om 0,3 mnkr för övriga investeringsmedel, åtgärder för marksättningar vid Sickla udde som erhöles i samband med tertialrapport 2 år 2024.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Ärendet redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtande. Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tio av sexton mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålen har uppfyllts helt och sex har uppfyllts delvis. 16 av 21 nämndmål har uppfyllts helt och fem har uppfyllts delvis. Nämnden redovisar år 2024 ett överskott om 25,5 mnkr efter resultatdispositioner.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	13
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	38
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	50
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	63
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	66
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	68
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	68
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	72
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	78
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	81

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	89
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	96
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	105
Uppföljning av ekonomi	117
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	117
Resultatenheter	126
Investeringar	126
Ombudgeteringar	130
Analys av balansräkning.....	131
Särskilda redovisningar.....	132
Bedömning av nämndens interna kontroll	132
Systematiskt kvalitetsarbete.....	132
Systematiskt arbetsmiljöarbete	135
Checklista för årlig uppföljning.....	135
Övrigt	136

Bilagor

Bilaga 01: SDN12

Bilaga 02: Uppföljning av intern kontroll 2024

Bilaga 03: Årsrapport GDPR 2024

Bilaga 04: Uppföljning lex Sarah VB 2024

Bilaga 05: Uppföljning av åtgärdsplaner 2024

Bilaga 06: Uppföljning av Sommar i Tanto och Sommar på Medis

Bilaga 07: Verksamhetsuppföljningar FH egen regi LSS och SoL 2024

Bilaga 08: Verksamhetsuppföljning Maria ungdomsklubb och Kreativt center 2024

Bilaga 09: Verksamhetsuppföljningar äldreomsorg sep-dec 2024

Bilaga 10: Södermalm slutrapport klimatinvesteringar 2024

Bilaga 11: Uppföljning trygghetsinvesteringar 2024

Bilaga 12: Sammanställning av medborgarförslag 2024

Bilaga 13: Ekonomisk uppföljning

Bilaga 14: Bokslutsbilagor

Bilaga 15: Nyckeltal 2024 Södermalm

Sammanfattande analys

Nämndens prioriterade arbete

Stadsdelsnämndens prioriterade arbete under år 2024 har pågått utifrån följande utgångspunkter:

Stärka den lokala demokratin

Genom en utvecklad hantering av medborgarförslag (som också har följts upp under året), med mer dialog och återkoppling till förslagsställaren, och genomförandet av fler dialoger i olika former med brukare, invånare, civilsamhälle och det lokala näringslivet har lokaldemokratin stärkts under året. Förvaltningen har även genomfört andra dialogtillfällen med exempelvis olika förskolor eller skolor i eller i anslutning till parkerna som ska genomgå förändringar. Inom Södermalms stadsdelsområde finns många aktiva föreningar som tar emot föreningsbidrag och kompletterar förvaltningens kärnverksamhet. Förvaltningen har fortsatt att förstärka samverkan med föreningar under året och föreningsbidragen har utökats i omfattning och till fler föreningar. Platssamverkan och platsaktivering med fokus på trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder har bidragit till ökad trygghet och attraktionskraft till stadsdelsområdet.

Ett intensifierat klimat- och miljöarbetet

För att bidra till stadens övergripande mål om en klimatpositiv stad senast 2030 har klimat- och miljöarbetet intensifierats under året. Genom att bland annat minska energianvändningen i de egna verksamheterna, utveckla arbetet med att stärka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och utveckla insatser för ökad framkomlighet och minskade utsläpp har förutsättningarna för ett mer hållbart stadsdelsområde stärkts. I arbetet med att uppfylla stadens mål om ett klimatsmart och hållbart Stockholm är medarbetarna en viktig resurs. Därför har arbetet med att öka medarbetarnas kunskap om stadens miljöprogram och klimathandlingsplan prioriterats.

En god arbetsgivare

Ett systematiskt arbete för att vara en bra arbetsgivare har bedrivits under året. Heltid är norm vid nyanställningar och chefer har en hög kompetens och förståelse för sitt uppdrag. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ger en god social och organisatorisk arbetsmiljö och satsningen på att utveckla medarbetarskapet har bidragit till ett öppet arbetsklimat där medarbetarna arbetar aktivt för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus. Arbetet med att implementera ny chefstruktur har fortgått och äldreomsorgsavdelningen är klar med den nya organisationen medan sociala avdelningen och förskoleavdelningens omorganisation är i slutfas. Förvaltningen har fortsatt att prioritera insatser för att minska sjukfrånvaron och årets utfall visar på en positiv utveckling både inom korttids- och långtidssjukfrånvaro.

Bedömning av måluppfyllelse

Södermalms stadsdelsförvaltning bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål har uppfyllts helt. Nedan sammanfattas på vilket sätt stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla fullmäktiges mål.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tre av fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och två har uppfyllts delvis.

Inom Södermalms stadsdelsområde är andelen barn inskrivna i förskola högt, 96,5 procent. Förvaltningen har fortsatt det uppsökande arbetet genom att skicka ut information om att det finns förskola och allmän förskola till de familjer som inte har någon plats. Förskolorna arbetar medvetet med barnens generella språkutveckling och flerspråkighet. Kompetenshöjande insatser genomförs i form av en utbildning om barns flerspråkighet där även barns generella språkutveckling tas upp. Förvaltningens nätverk för barns rättigheter, med deltagare både från förskolan och socialtjänsten, fortsätter sprida kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Utifrån god och nära vård och omsorg genomförs ett pilotprojekt i samarbete mellan sociala avdelningen och förskoleavdelningen, i syfte att pröva en modell för en ingång till tidigt stöd från socialtjänsten. Projektet omfattar flera förskolor, öppna förskolor, samt myndighets- och utförarsidan inom socialtjänsten. Målet med pilotprojektet är att barn och föräldrar i behov av stöd ska få stöd i ett tidigt skede och att öka samverkan mellan förskolan och socialtjänsten. Under året har fjorton grupper för barn i åldern 3-12 år inom föräldrastödsprogrammet Alla Barn i Centrum (ABC) genomförts. För barn i åldern 0-2 år har det genomförts sju grupper inom ABC och dessa har öppna förskolan ansvarat för. Som ett led i omställningen från specialiserad socialtjänst till mer förebyggande och tidigt stöd deltar förvaltningen i det stadsövergripande arbetet under ledning av socialförvaltningen och äldreförvaltningen för att ta fram en gemensam struktur för omställningen och arbeta fram förslag som konkretiserar hur socialtjänsten i större utsträckning arbetar med förebyggande, lättillgängliga, kunskapsbaserade och tidiga insatser samt med insatser som kan ges utan föregående biståndsbeslut. Förvaltningen har under året också tillsatt en styrgrupp för arbetet med omställningen och en projektledare som samordnar arbetet. Förvaltningen har tagit fram en lokal projektplan som avser arbetet med omställningen till nya socialtjänstlagen och arbetet med god och nära vård.

Med Stockholmarnas fokus, det vill säga barnen, har Södermalms kommunala förskolor planerat och genomfört utbildningen och undervisningen. De pedagogiska lärmiljöerna har utformats så att barnen kan göra medvetna val. Förskolan har format mer medvetna arbetssätt och förhållningssätt så att alla barn inkluderas. Detta har bidragit till att skapa kvalitet och likvärdighet på de kommunala förskolorna. I samarbete med enheten för stadsmiljö har barnen bidragit med att från frö odla fram solrosor som sedan planterades ut i 38 stadsodlingslådor i Stora Blecktorns parkens parklek. Arbetet för att öka samverkan och stärka samarbetet för att säkerställa trygga övergångar har fortsatt. Under hösten genomförde förskoleavdelningen i samverkan med sociala avdelningen och utbildningsförvaltningen en gemensam föreläsning kring barns närvaro i förskolan och skolan. Det nya närvaro- och frånvarosystemet i förskolan, Tempus, är infört. Förberedelser pågår inför att förskolorna ska byta ut sin nuvarande lärplattform Planering och bedömning till en ny, Infomentor. Tidsplanen har blivit framflyttad och förskolorna och vårdnadshavarna beräknas börja använda Infomentor i januari/februari 2026. Under 2025 blir Norrskenet en kommunövergripande förskola.

Genomförandet av förskolan Norrskens verksamhet sker i nära samverkan med samråden och de familjer som är och kommer vara knutna till förskolan. I dagsläget är det sex barn som har börjat på förskolan. Det är två barn i kö som kommer att erbjudas plats till den startmånad som önskats.

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. Förvaltningens SIP-samordnare har bland annat fortsatt arbetet för att höja kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser. Förvaltningens skolsamordnare fortsätter att fokusera på placerade barn och ungdomars skolgång och resultat. En gemensam workshop med utbildningsförvaltningen genomfördes under hösten där syftet var att sprida de kunskaper skolsamordnaren fått runt barns rätt till skola och de olika huvudmännens ansvar. Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och förebyggande arbetet med fokus på barn och ungdomar. Under året har barn som är misstänkta för brott för första eller andra gången träffat socialsekreterare hos polis. Ett lokalt BOB-råd (barn och unga i organiserad brottslighet) har införts där lokalpolisen är sammankallande och under hösten har två möten mellan förvaltningen, polis, primärvård och utbildningsförvaltningen genomförts. Arbetet fortsätter under 2025.

Samarbetet mellan beställare och Relationsvårdcentrum Innerstaden (RVCI) har fortsatt att stärkas för att öka antalet barnuppdrag och erbjuda fler barn stödinsatser. Trots detta har verksamheten under året haft ett lägre inflöde av barnärenden jämfört med föregående år. RVCI fortsätter att genomföra informations- och samarbetsmöten samt gemensam planering med de samverkande parterna inom de andra förvaltningarna. I början av april påbörjade de tre innerstadsdelarna att arbeta utifrån Islandsmodellen som är ett sätt att öka fokus på de barn som upplever våld i hemmet. Sedan starten i april har innerstadsdelarna haft 26 ärenden där man arbetat utifrån Islandsmodellen. Framgångsrika arbetssätt som utvecklades inom ramen för tidigare projektet IGOR för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling har införts för att fortsätta i ordinarie verksamhet. Antalet personer som genom samverkan med polis har fått kontakt med socialsekreterare hos polis och erbjudits information, stöd, råd samt hjälp till insatser alternativt kontakt med frivilligorganisationer motsvarar i stort samma antal som när projektet var igång. I linje med Stockholmsfokus har förvaltningens utvecklingsprojekt för tydligare beställningar och ökad delaktighet hos brukarna i arbetet med genomförandeplaner fortsatt. Implementering av framtaget stödmaterial har pågått i verksamheterna och enheten för vuxna och utförarenheten har genomfört en gemensam workshop under hösten. Arbetet med genomförande av en pilot av användandet av ett digitalt verktyg inom grupp- och servicebostäderna för att öka brukarnas inflytande, delaktighet och självbestämmande har genomförts enligt plan. Det digitala verktyget Boet har nyligen introducerats i två av förvaltningens utförarverksamheter med påbörjat implementeringsarbete som kommer fortsätta under 2025. Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser för att stärka förutsättningarna för god fysisk och psykisk hälsa för unga och vuxna med funktionsnedsättning. Brukare inom förvaltningens grupp- och servicebostäder har erbjudits fysisk aktivitet minst en gång i veckan och aktiviteter har skett

både individuellt och i grupp utifrån vad brukarna önskar och vill.

Den äldres stöd, omsorg och omvårdnad anpassas utifrån den enskildes behov. En rad fleråriga satsningar pågår med den äldre stockholmarens fokus, den enskildes delaktighet, likställighet och ett än mer systematiskt kvalitetsarbete inom områden som social dokumentation, ombud och nätverksträffar, reflektion samt teamarbete. På vård- och omsorgsboendena har det prioriterade arbetet med att erbjuda utevistelse, dagliga individanpassade aktiviteter och sociala besök fortsatt. Förvaltningen har under året sett över förutsättningarna för att förbättra boendemiljön och trivseln på vård- och omsorgsboendena i egen regi. Arbetet med att utveckla hemtjänsten har fortsatt under året. Förvaltningen har deltagit i det stadsövergripande arbetet med att utveckla ramtid som redskap för högre kvalitet och självbestämmande för den enskilde. Förvaltningen kommer systematiskt att arbeta vidare med ökad personalkontinuitet, att besöken i ännu högre grad utförs på överenskommen tid och att insatserna utförs på liknande sätt oavsett vilken medarbetare som besöker den äldre. Förvaltningen har sedan september en projektledare som under ett år kommer att samordna och leda förvaltningens omställning till en god och nära vård och omsorg med huvudfokus på äldreomsorgen. Förvaltningen arbetar fortsatt med samverkan och informationsöverlämning mellan stadsdelsförvaltningen och Region Stockholm. Förvaltningen har tagit fram en samverkansöverenskommelse mellan äldreomsorgens beställarenhet och samtliga vårdcentraler verksamma inom Södermalms stadsdelsområde.

För att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre har förvaltningen fortsatt att förnya och stärka arbetsformerna för det förebyggande och uppsökande arbetet genom kartläggning av behov och genom samordning av förvaltningens resurser. I detta ingår att fortsätta utveckla äldrelotsens uppdrag. Inom myndighetsutövningen har en arbetsgrupp med fokus psykisk hälsa och hemlöshet startat tillsammans med förvaltningens äldrekurator, bolots och biståndshandläggare. Arbetsgruppen har tagit fram och utvecklat arbetssätt för att stötta personer som riskerar att hamna i hemlöshet eller är hemlösa samt hur förvaltningen kan arbeta kring äldre med komplexa behov där det förekommer psykisk ohälsa. Aktivitetscentret och träffpunkterna har fortsatt att utveckla sitt utbud av varierade aktiviteter med fokus på social gemenskap och mänskliga möten, kulturella aktiviteter och ökad fysisk aktivitet. Förvaltningen har under året utvecklat arbetet mot våld i nära relationer och insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper. Samverkan och samhandläggningen kring äldre med komplexa behov har stärkts. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med att upptäcka och förbygga brott mot äldre genom att utveckla och intensifiera samarbetet mellan äldreomsorgsavdelningen och sociala avdelningen avseende våldsutsatta.

Under året har arbetet med att tillföra nya bad inom stadsdelsområdet utifrån vad som framkommer i Handlingsplan för nya bad 2022 pågått. Vattenprovtagning och provtagning av bottensediment har gjorts vid platsen där Tanto strandbad är tänkt att utvidgas.

Vattenprovtagningarna visar på positivt resultat och en ansökan om vattenverksamhet hos länsstyrelsen har inlämnats kring att anlägga en sandstrand öster om det befintliga badet.

Under året har även vattenprovtagning beställts inför 2025 som ska utgöra en del av utredningen kring möjligheten att anlägga en bad nedanför Eriksdalslundens koloniområde.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tre av fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och ett har uppfyllts delvis.

Under året har tre klimatinvesteringsprojekt genomförts. Åtgärderna har inneburit en energieffektivisering av förvaltningens lokaler där äldre belysning byts ut till LED. Genom projekten på Alsnögatan, förskolan Wollmar samt förskolan Bonden genomförts minskar elförbrukningen med ca 34 000 kWh per år. Under året har förvaltningen, utifrån beviljade klimatinvesteringsmedel genomfört flera åtgärder i parkmiljö. Bland annat har Mariatorgets västra trädallé, buskage på Nytorget och i Axel Landquists park försetts med växtbäddar innehållande biokol och regnbäddar med biokol anlagts i Drakenbergsparken. Vidare har 58 nya träd planterats i Vitabergsparken, Tengdahlsparken, Tantolunden och Högalidsparken. Detta innebär att nämnden bidrar till koldioxidlagring samt till att sänka lufttemperaturen vid värmeböljor.

Under året har flertalet åtgärder för ökad biologisk mångfald genomförts. Bland annat har nya boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss och vedlevande insekter anlagts då dessa gynnar en viktig ekosystemtjänst, pollinering. Planteringar på utvalda platser har kompletterats med växter som lockar till sig pollinatörer och ytor med högräs/äng har anlagts. En ny stadsodling har anlagts i Sandbacksparken, initierat av ett medborgarförslag. Stadsodlingen sköts av föreningen Malin Matsdotters örtagård som odlar växter som för tankarna till den häxprocess som pågick i området på 1670-talet. I den norra delen av stadsodlingen "Odlar ihop" i Drakenbergsparken har tillgänglighetsanpassning påbörjats med nya grusgångar mellan planteringarna. Föremål inom området som bedömts som osäkra har tagits bort och nya möbler och gestaltningselement kommer att tillföras platsen under 2025. Andelen inköpta ekologiska livsmedel inom förvaltningen totalt uppgår till 67,16 procent vilket medför att årsmålet på 71 procent uppnås delvis.

Under året har en tillgänglighetsvandring runt Reimersholme genomförts tillsammans med Södermalms råd för funktionshinderfrågor. Vid vandringen noterades särskilt behov av tillgänglighetsåtgärder vid fyra platser runt Reimersholme. Förvaltningen har tagit med sig de identifierade behoven på Reimersholme inför verksamhetsplaneringen för 2025 samt identifierat nya platser för tillgänglighetsvandringar under nästa år. Regelbundna möten med Södermalms råd för funktionshinderfrågor har införts under året. Förvaltningen har deltagit i det stadsövergripande arbetet med fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand. Bland annat har vår- och sommarblommor i urnor tillförts på ett par platser utmed Söder Mälarstrand och förvaltningen har deltagit i arbetet med att skapa en plats vid kajen för uthyrning av kajaker och så kallade stand up paddle boards.

Alla verksamheter i förvaltningen som innehar kemikalier använder kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft, som säkerställer att skadliga kemikalier inte används. Produkter som innehåller utfasningsämnen fasas ut. Under året har nämnden beviljats 0,4 mnkr avseende driftmedel för åtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster. Underlag för en detaljerad skötselplan har tagits fram med syftet att tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för

fiskföryngring.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla
Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att fyra av sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och tre har uppfyllts delvis.

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Nämnden redovisar år 2024 ett överskott om 25,5 mnkr efter resultatdispositioner. Det är främst verksamhetsområdet äldreomsorg som redovisar ett överskott vilket beror på lägre kostnader för boende inom vård- och omsorgsboenden och servicehus.

Förvaltningen har använt nämndens resurser och arbetat systematiskt för att bedriva verksamhet kostnadseffektivt och med hög kvalitet. Ett gott exempel på detta var när Relationsvåldscentrum Innerstaden (RVCI) välförtjänt tilldelades Stockholms stads kvalitetsutmärkelse i november 2024. Förvaltningen har särskilt fokuserat på förhållningssätten öppenhet, lärande och helhetssyn - alltid med Stockholmarnas fokus under året. Stockholms stads kvalitetsprogram och förhållningssätten har kommunicerats återkommande i olika sammanhang så som till exempel på chefsforum, i Södermalms kvalitetsnätverk och i lex Sarah-utbildning för chefer. Under 2025 har flera initiativ för att främja innovation och digitalisering genomförts. Exempel på detta är en avgångsenkät för att ge arbetsgivare återkoppling på varför medarbetare slutar och därmed säkerställa att förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare. Mötesrumsteknik på huvudkontoret har bytts ut till en mer robust lösning vilket ökar mötenas kvalitet och effektivitet. Förvaltningen har också digitaliserat nämndens delegationsordning under året och därmed ökat användarvänligheten.

Den rådande lågkonjunkturen med fortsatt höga mat- och boendekostnader har påverkat hushållen generellt under året men inte medfört någon ökning av antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd inom stadsdelsområdet. Förvaltningens arbetsmarknadsinsatser har förstärkt arbetet med intern samverkan och samverkan med andra förvaltningar för att kunna erbjuda fler personer arbetsträning och offentligt skyddad anställning (OSA). Under året har 1199 ungdomar (596 pojkar och 603 flickor) feriearbetat inom förvaltningens verksamheter. Under året har förvaltningen arbetat för att stärka samordning, planering och mottagande av feriearbetare. Arbetet har lett till tydligare introduktion för ferieungdomarna, förstärkta säkerhetsrutiner och riskbedömningar samt ett tydliggörande av arbetsmiljöansvaret för varje ungdom. Samverkan och kontinuerlig dialog mellan förvaltningen, aktörer inom stadsdelsområdets nöjesliv och lokalpolisen har fortsatt i syfte att uppnå ett långsiktigt hållbart nöjesliv och öka tryggheten för både aktörer och besökare. Fokus har bland annat varit att minska risker kopplat till narkotikabruk, överservering av alkohol samt oroligheter i samband med stängning av nöjesetablissemang. Vid Medborgarplatsen har platsamverkan samt platsaktivering utökats med anledning av ombyggnationen av Söderhallarna. Förvaltningen har en löpande och bra dialog med fastighetsägare kring Medborgarplatsen, stadsledningskontoret och andra fackförvaltningar som exempelvis trafikkontoret kring ombyggnationen och de utmaningar kopplat till trygghet som ombyggnationen medför.

Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare har fortsatt att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. En gemensam rutin med syfte att motverka/förhindra att barnfamiljer vräks har tagits fram i samverkan mellan alla enheter på sociala avdelningen. Rutinen innebär att barnfamiljer som har hyresskulder eller riskerar vräkning kontaktas direkt och möter en sammanhållen socialtjänst som erbjuder ett tvärprofessionellt stöd. Det finns ett växande stödbehov bland de personer som är 65 år och äldre i stadsdelsområdet och som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa. Förvaltningen har från och med januari 2024 anställt en bolots med fokus på att motverka hemlöshet samt arbeta med förebyggande insatser mot vräkning. Under året har bolotsen bland annat tillsammans med vräkningsförebyggande enheten utvecklat samarbetet i arbetet med äldre som riskerar att förlora sin bostad.

Den strategiska kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen har varit ett särskilt prioriterat område för att möta den ökande andelen äldre befolkning med behov av en kvalificerad vård och omsorg. Ett arbete med kompetensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor pågår för att säkra att verksamheten har utbildad personal. Arbetet med att skapa goda arbetsvillkor fortsätter, där det både handlar om heltid som norm och att minska andelen timanställda. För att möta framtida behov av kompetens har förskolan genomfört satsningar på förskolläraernas undervisningsuppdrag och pedagogiska ledarskap. Detta för att både stärka kunskapen kring att undervisa samt att leda arbetslag och barngrupper. Bland annat har 13 medarbetare från förskolan slutfört utbildning för att stärka sitt svenska språk. Sociala avdelningen har genomfört fler kompetenshöjande insatser för medarbetare. Bland annat har medarbetare från olika verksamheter inom avdelningen, både beställare och utförare, genomfört en instruktörsutbildning med fokus på förebyggande sätt att bemöta personer som har en suicidproblematik. Detta har skett i samarbete med äldreomsorgen och är ett långsiktigt arbete. Förvaltningens arbete med att öka andelen ordinarie personal och heltid fortsätter och under året har det skett olika insatser inom alla avdelningar för att minska andelen timanställda. Arbetet med att implementera ny chefstruktur har fortgått och äldreomsorgsavdelningen blev klara med den nya organisationen inom tertiäl 2. Sociala avdelningen och förskoleavdelningens omorganisation är i slutfas.

Alla resurser inom förvaltningens krigsledningsorganisation har tränat för höjd beredskap, vilket har stärkt förmågan att snabbt anpassa organisationen och koncentrera sig på uppgifter av stor betydelse för totalförsvaret. Förvaltningen har också genomfört en simuleringsövning med ett terrorattentat som scenario, vilket innebär att två krisledningsövningar har utförts under året. Förvaltningens systematiska informationssäkerhetsarbete fortgår och förvaltningen har haft utökade resurser på området under året och fram till maj 2025. Förutsättningen att säkerställa att alla informationsmängder blir informationsklassade har ökat och möjligheten att identifiera eventuellt saknade personuppgiftsbehandlingar har förbättrats. Förvaltningen har inrättat tjänsten IT-strateg/informationssäkerhetssamordnare och denna har påbörjat arbetet att strukturera och stärka förvaltningens IT-organisation. Genom intensivt arbete har riskvärdet på flera arbetssätt inom informationssäkerhetsområdet kunnat sänkas under 2024. Arbetet kring de verksamhetsövergångar av LSS-verksamhet som ska genomföras under 2025 pågår. Reimersholmes servicebostäder, Tantolundens gruppbofästelser och Danvikstulls dagliga verksamhet kommer åter i egen regi.

Det riktade arbetet mot avgränsade platser har fortsatt att prioriteras vid västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Fokus har främst varit trygghetsskapande- och brottsförebyggande insatser och åtgärder på de platser som klassas som öppna drogsccener för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottslighet och oroligheter samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. Kommunfullmäktige beslutade i mars, i enlighet med stadsdelsnämndens förslag, om införande av alkoholförbud i parkområdet Högalid på västra Södermalm. Förvaltningen och lokalpolisen har sett att alkoholförbudet medfört positiva effekter inom området men samtidigt har en viss förflyttningseffekt uppstått med ökad problematik vid Bergsundsstrand som följd. Under 2025 planeras bland annat förbättringsåtgärder i den fysiska miljön kring Bergsundsstrand att genomföras. Under sommaren blev den missbruksrelaterade problematiken mer synlig i Fatbursparken vilket till viss del kan bero på förflyttningseffekter från andra öppna drogsccener. Förvaltningen kommer därför att prioritera trygghetsskapande insatser även inom detta område under 2025. För att kunna utvärdera om det arbete som sker bidrar till ökad trygghet har förvaltningen även i år genomfört en fördjupad trygghetsmätning inom ovan nämnda områden. Resultatet av undersökningen inom västra Södermalm visar sammanfattningsvis på en något ökad grad av trygghet hos Södermalmsborna. Inom centrala Södermalm är resultatet diversifierat, där uppfattningen om otrygghet ökat något inom vissa områden samtidigt som det minskat inom andra. Inom Hammarby sjöstad visar undersökningen på marginella skillnader i den upplevda tryggheten. Under 2024 har platsaktivering på Medborgarplatsen prioriterats under hela året, med anledning av ombyggnationen av Söderhallarna, och i Tanto under sommaren. Platsaktiveringen har skett i form av teater, dans, kultur och andra aktiviteter men också genom att skapa en inbjudande och trygg atmosfär, exempelvis i form av ökad belysning.

I syfte att ha stockholmarens fokus och för ökad lokal demokrati och inflytande har nämndsmanträden genomförts på Tanto seniorlokal under våren och under hösten i Norska kyrkan på Stigbergsgatan. Syftet är att öka närvaron på fler platser i stadsdelsområdet. Under året fattade Södermalms stadsdelsnämnd beslut om 89 inkomna medborgarförslag och tre medborgarförslag som beviljats tidigare och som inneburet åtgärd har verkställts. Dessa är Medborgarförslag gällande skyltar om störande ljud och brott mot ordningslagen, vilka sattes upp i november, Medborgarförslag gällande att upprätta Malin Matsdotters örtagård som ett minnesmärke över Stockholms häxprocesser, vilket genomfördes i augusti samt Medborgarförslag om flytt av leklastbil i parken Bergsgruvan vilket genomfördes i augusti. Medborgardialog avseende upprustningsåtgärder i parken Droskan har genomförts. Dialogen resulterade i drygt hundra svar (synpunkter) och kommer ligga till grund för det fortsatta arbetet. Inledande kontakter och möten med aktörer i parken, som Ellevio, kioskägare och personal från Norra Katarina skola, har också genomförts. Utvecklad hantering av medborgarförslag som infördes under 2023 har följts upp. Enkätundersökningen visar att merparten av de svarande är nöjda eller mycket nöjda med det digitala formatet för inlämnande av medborgarförslag. Genomsnittet av de svarande är även nöjda med den dialog som förs mellan förslagsställare och förvaltningen under beredningens gång, samt den information de får vid de olika etapperna. Förvaltningens arbete med ungdomsrådet har fortsatt att utvecklas. Ungdomsrådet består av representanter från flera olika högstadieskolor inom stadsdelsområdet och deltagarna för fram behov och önskemål gällande bland annat

fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Prioriterade områden som rådet arbetat med under året är psykisk hälsa hos unga och att unga inom stadsdelsområdet ska känna sig trygga i den fysiska miljön.

Arbete utifrån direktiven för samtliga nämnder

Hur nämnden arbetar utifrån direktiven beskrivs under relevanta mål för verksamhetsområdet.

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Arbetet beskrivs under mål 3.1, 3.4, 3.5 och 3.6.

En levande och hållbar stad

Arbetet beskrivs under mål 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6 och 3.7.

En trygg och säker stad som håller samman

Arbetet beskrivs under mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 och 3.7.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tre av fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och två har uppfyllts delvis. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer uppnås helt och att KF-aktiviteten har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Förebyggande arbete för att ge barn och ungdomar möjlighet till en trygg uppväxt med jämlika villkor

I förskolans uppdrag ingår att ge omsorg och trygghet och forskning visar att tidig pedagogisk verksamhet har positiv påverkan på barns utveckling, lärande och välbefinnande långt upp i skolåldern. Att så många barn som möjligt tar del av förskolans verksamhet är viktigt

eftersom det ökar möjligheterna till tidigt och förebyggande stöd men också för att rusta barn inför skolan, utveckla språket och ge dem bättre förutsättningar att klara skolans kunskapskrav. Inom Södermalms stadsdelsområde är andelen barn inskrivna i förskola högt, 96 procent. Förvaltningen har fortsatt det uppsökande arbetet genom att skicka ut information om att det finns förskola och allmän förskola till de familjer som inte har någon plats. Förvaltningen har under året skickat ut cirka 40 informationsbrev. I december 2023 skickade förvaltningen ut en folder med information om de kommunala förskolorna till alla familjer med barnen ålder 1-5 år. Under året har förvaltningen konstaterat att det varit fler barn, än vad prognosen visat, som varit inskrivna i den kommunala förskolan. Detta trots att förvaltningen under 2024 stängt två förskolor. Det har även öppnats upp en förskola i Sofia Sickla udde vilket är den stadsdel som visar på att barnfamiljer flyttar in i det nya bostadsområdet och prognoserna visar ett ökat barnunderlag. Att vårdnadshavarna har tagit del av foldern bedömer förvaltningen kan ha påverkat familjerna att börja på den kommunala förskolan.

Förskolorna arbetar medvetet med barnens generella språkutveckling och flerspråkighet. Detta sker genom exempelvis planerad daglig högläsning där samtal om innehåll och texter genomförs. Kompetenshöjande insatser genomförs i form av en utbildning om barns flerspråkighet där även barns generella språkutveckling tas upp. Pedagoger och logoped från Bamse språkförskola har genomfört utbildningar för förskolans pedagoger kring barns språk och språkutveckling. Förvaltningens förskolor har fått ta del av statsbidraget som gäller Skolverkets satsning på att stärka barns tillgång till litteratur. Förvaltningens förskolor har utifrån statsbidraget köpt in barnlitteratur till förskolan bland annat kopplat till minoriteter, normkritik och läroplanens ämnesområden.

Likabehandlingsarbetet i förskolan är ett ständigt pågående arbete för att förskolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheterna har planer med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling som återspeglar arbetet med att främja likabehandling. En del i likabehandlingsarbetet är att förebygga våld. Förskolan fortsätter att utveckla det våldsförebyggande arbetet. Våld i förskolan kan till exempel handla om att leka våldspekar eller att de yngre barnen som ännu inte fått ett verbalt språk blir knuffade eller råkar ut för bitningar. För att förhindra sådana situationer arbetar pedagogerna preventivt. Ett exempel är att pedagogerna uppmärksammar lek med våldsinslag och att den närvarande och aktiva pedagogen har erbjudit barnen annan lek. Likabehandlingsarbetet ingår som en del i årshjulet för Säker förskola.

Förskolans stödenhet och utvecklingsenhet har fortsatt det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inom förskolan genom exempelvis barnhälsomöten, handledning, riktade insatser kring språkstörning, språkutveckling, pedagogens förhållningssätt samt samverkan med vårdnadshavare. Under hösten 2024 påbörjades en gemensam satsning kring god och nära vård och omsorg tillsammans med socialtjänsten och äldreomsorgen. För förskolorna handlar det om att stärka barns psykiska hälsa. Barns psykiska hälsa inbegriper trygga övergångar, att barnen upplever att det som görs i förskolan är meningsfullt, att de har trygga relationer med kompisar och pedagoger samt att barnen har en hög närvaro på förskolan. Barnets närvaro i förskolan har betydelse för barnets möjlighet till lärande, utveckling och välmående. Förvaltningen kan följa barnens närvaro i Tempus och generellt har barnen en hög närvaro på förskolan. Förvaltningen ser ett utvecklingsområde i att bättre följa barnens och barnets

närvaro, att barnen och barnet inte bara är inskrivna i förskolan utan även deltar regelbundet i förskolans verksamhet. Ett led i detta är samarbetet mellan utbildningsförvaltningen, förskola och socialtjänst – Förskolan och skolan som skyddsfaktor, barns rätt till utbildning – vilket utgår från det gemensamma uppdraget att främja närvaro i förskola och skola och för att tidigt fånga upp orosignaler. Detta arbete kommer fortgå även under 2025. Alla förskoleområden har även deltagit på föreläsningen Främja barns psykiska hälsa i förskolan med psykolog och specialist i pedagogisk psykologi Anna Hellberg Björklund. Några förskoleområden har köpt in boken med samma namn för att tillsammans läsa och reflektera kring den. Även förskolans ledning har genomfört regelbundna diskussioner utifrån denna bok för att komma fram till åtgärder för att öka förutsättningar för att främja barns psykiska hälsa i förskolan.

Öppna förskolan har haft ett första möte med barnavårdscentralen (BVC) för ett samarbete mellan dem och till en början Skånegläntans öppna förskola. Förskolan och parklekarna kommer att öka samverkan med externa partners, exempelvis BVC.

Öppna förskolan i samarbete med förskolorna har bidragit till att sprida information om förskolans verksamhet. Exempelvis har förskolorna besökt babygruppen på öppna förskolan. Även Luma öppna förskola har haft besök av pedagoger från en förskola som har berättat om sin verksamhet. Det finns ett behov av att fortsatt utveckla samarbetet mellan öppna förskolorna och förskolorna kommer att genomföra fler informationstillfällen om förskolans verksamhet. Detta har haft effekt då vårdnadshavarna har ställt sig i kö till kommunal förskola efter dessa tillfällen.

Förskolan och socialtjänsten har fortsatt samverkat för att tidigt identifiera barn och familjer i riskzon. Förskolorna har rutiner för orosanmälan enligt socialtjänstlagen och deltar i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete. Nätverket för barns rättigheter har deltagare både från förskolan och socialtjänsten och sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Exempel på teman som nätverket tagit upp är orosanmälan och misstanke om att barn far illa. Förvaltningens SIP-samordnare har även informerat om samordnad individuell plan (SIP) och vilka möjligheter till samverkan mellan region och kommun det verktyget ger. I september genomfördes en träff tillsammans med Ersta Vändpunkten, som är en mottagning för anhöriga till personer med substansberoende. Innehållet var kring "Barn i familjer med missbruk - Vad behöver vi uppmärksamma och när ska orosanmälan göras?".

Utifrån god och nära vård och omsorg genomförs ett pilotprojekt i samarbete mellan sociala avdelningen och förskoleavdelningen, i syfte att pröva en modell för en ingång till tidigt stöd från socialtjänsten. Projektet omfattar flera förskolor, öppna förskolor, samt myndighets- och utförarsidan inom socialtjänsten. Målet med pilotprojektet är att barn och föräldrar i behov av stöd ska få stöd i ett tidigt skede och att öka samverkan mellan förskolan och socialtjänsten.

Under året har fjorton grupper för barn i åldern 3-12 år inom föräldrastödsprogrammet Alla Barn i Centrum (ABC) genomförts. För barn i åldern 0-2 år har det genomförts sju grupper inom ABC och dessa har öppna förskolan ansvarat för. Det finns ett fortsatt intresse för att delta i dessa utbildningar och det finns föräldrar i kö som väntar på att få en plats. För att upprätthålla antalet grupper inom förskolan behöver fler gruppleddare utbildas vilket kommer

att ske under vårterminen 2025 och på det viset kommer kön att hanteras.

För att tidigt upptäcka barn och ungdomar som riskerar någon form av social utsatthet, kriminalitet eller missbruk av alkohol eller narkotika har samverkan mellan vårdnadshavare, skola, socialtjänst och polis fortsatt att stärkas. Fritidsgården arbetar aktivt för att fånga upp barn och ungdomar i riskzon i tät samverkan med fältassistenter. Fältassistenternas arbete i skolorna utgår från ANDTS-programmet och metoden Mentorerna i våldsprevention (MVP) som syftar till att medvetandegöra både elever och personal på skolan om vad våld är och hur detta kan förebyggas tidigt. Fältassistenterna och biträdande enhetschefer har fortsatt att utveckla samverkan gällande unga i riskzon. Bland annat har regelbundna avstämningsmöten mellan ungdomshandläggare och fältverksamheten införts för ökat samarbete och informationsutbyte. För att tidigt förebygga att barn och unga dras in i kriminalitet har förvaltningen under året haft en aktivitet att genomföra pilot med föräldrarådslag för att arbeta med gruppkonstellationer av ungdomar. Fältverksamheten har under året varit på grundskolans rektorsmöte och även vid flera tillfällen gett information till enskilda skolor gällande arbetsmodellen och socialtjänstens beredskap för att snabbt aktivera föräldrarådslag. Skolorna har varit intresserade men ingen har haft behov av insatsen under året. Förvaltningen kommer att fortsätta med kontinuerlig information till skolorna gällande möjligheten att aktivera föräldrarådslag.

Den nya socialtjänstlagen som planeras träda i kraft 1 juli 2025 innebär ett omfattande arbete med omställning mot en kunskapsbaserad socialtjänst, med fokus på tillgänglighet och tidiga insatser utan föregående behovsprövning. Som ett led i omställningen deltar förvaltningen i det stadsövergripande arbetet under ledning av socialförvaltningen och äldreförvaltningen för att ta fram en gemensam struktur för omställningen och arbeta fram förslag som konkretiserar hur socialtjänsten i större utsträckning arbetar med förebyggande, lättillgängliga, kunskapsbaserade och tidiga insatser samt med insatser som kan ges utan föregående biståndsbeslut. Förvaltningen har under året också tillsatt en styrgrupp för arbetet med omställningen och en projektledare som samordnar arbetet. Förvaltningen har tagit fram en lokal projektplan som avser arbetet med omställningen till nya socialtjänstlagen och arbetet med god och nära vård och omsorg. Projektplanen innehåller delmål med påkopplade aktiviteter. Under året har förvaltningen deltagit i den nationella uppföljningsstudien NUSO där avslutade utredningar och påbörjade insatser gällande barn och unga 0-17 år har kartlagts. Studien har även sammanställt icke biståndsbedömda insatser. Utifrån de presenterade resultaten har enheten för barn och ungdom genomfört workshop och kommer arbeta vidare med barns delaktighet.

Preventionsgruppens förebyggande team har fortsatt arbetet med att bland annat stärka upp och utveckla de föräldrastödsinsatser som finns, arbeta tydligare med anhöriga och utöka antalet BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga). Genom teamets arbete har antalet individuella kontakter med anhöriga, föräldrar och föräldragrupper ökat och väntetiden in till stöd kortats. Fler medarbetare har utbildats till gruppleddare i föräldrastödsprogrammet Komet och fler fysiska Komet-grupper har kunnat erbjudas under året.

Södermalms ungdomsmottagning riktar sig till ungdomar i åldern 12-22 år och bedrivs i samverkan med Region Stockholm. Mottagningens uppdrag är bland annat att tidigt upptäcka

och förebygga psykisk ohälsa och sociala problem. Under året har mottagningens medarbetare HBTQ-diplomerats för att öka sin kunskap kring målgruppen och utveckla bemötande och insatser för att attrahera fler ungdomar till verksamheten. Ungdomsmottagningen har utökat sitt utåtriktade arbete till att också omfatta Kulturama och Campus Södermalm för att nå fler ungdomar inklusive HBTQIA-gruppen. Mottagningen har haft ett fortsatt högt besöksstryck men har kunnat ta emot alla besökare utan kötid. Preventionsgruppen HBTQ-diplomerades under våren och i samband med detta togs en handlingsplan fram med konkreta aktiviteter för att nå fler inom målgruppen. Bland annat har förvaltningen tillsammans med andra relevanta aktörer under hösten arrangerat en informationskväll för vuxna med HBTQ-information.

Inkluderande och attraktiva aktiviteter

Förvaltningen prioriterar arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för att nå de målgrupper som idag inte deltar i lika hög utsträckning, exempelvis ungdomar med funktionsnedsättning, HBTQI+-personer och flickor. Förvaltningen har både biståndsbedömda och öppna aktiviteter, till exempel Zebran på Duvnäs fritidsgård där ungdomar med funktionsnedsättning kan ses två gånger i veckan och göra anpassade aktiviteter tillsammans. Ett annat exempel är Lördagshänget på Duvnäs fritidsgård för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning som fritidsverksamheten arrangerar. Duvnäs fritidsgård har också särskilda tjejkvällar en gång per månad och vid ett av dessa tillfällen bjöds förvaltningens Hälso team in för att informera om stresshantering. Under året har verksamheten HBTQ-diplomerats och verksamheten deltar också i Kulturförvaltningens HBTQI-nätverk.

I linje med Stockholms fokus har Duvnäs fritidsgård genomfört regelbundna gårdsråd tillsammans med de besökande ungdomarna där önskemål gällande aktiviteter, lokalernas utformning samt utbud i gårdens kiosk fångas upp. I samband med lovaktiviteter samlar verksamheten även in önskemål via olika sociala medier.

Förvaltningens arbete med ungdomsrådet har fortsatt att utvecklas. Ungdomsrådet består av representanter från flera olika högstadieskolor inom stadsdelsområdet och deltagarna för fram behov och önskemål gällande bland annat fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Prioriterade områden som rådet arbetat med under året är psykisk hälsa hos unga och att unga inom stadsdelsområdet ska känna sig trygga i den fysiska miljön. Ungdomsrådet har under året träffats fem gånger där sju olika skolor deltagit med två till sju elever från varje skola. Utöver de vanliga mötena hade rådet en sommaravslutning i maj med diplomutdelning samt genomförde en ungdomsdag i september på Åsö Torg där det erbjöds olika aktiviteter så som silent disco och tivoli för högstadieungdomar. Nytt för 2024 var att ungdomsrådet fick en egen budget om 300 tkr för att kunna arrangera denna typ av aktiviteter för ungdomar. Denna möjlighet kvarstår även under 2025.

Implementeringen av parkleksstrategin pågår genom att verksamheterna bland annat arbetat för att locka fler besökare och för att utöka utbudet av ledarledda aktiviteter som kan passa fler målgrupper. Exempel på en ledarledd aktivitet är den organiserade fysiska aktiviteten i Skånegläntans parklek. Parkleken har erbjudit barn och unga en meningsfull fritid och tillgång till trygga mötesplatser. En av stadsdelens parklekar, Stora Blecktornsparken har djurhållning där barnen får möta djur i sin vardag. Strategin lyfter fram att parklekar med djurhållning är

viktiga då barnen där kan lära sig om djur och natur. Under året har en parkleksplan tagits fram. Skånegläntan har haft rörelseaktiviteter i samarbete med förskolorna, dessa har varit välbesökta. Genom Skånegläntans rörelseprogram för förskolan har det skapats förutsättningar för en ökad trygghet för barnen genom att de lärt känna fritidsledarna som arbetar där och att de återkommer med sin familj till parkleken. Parklekarna ska under 2025 HBTQ-diplomeras.

I år var första året då stadens nya tillsättningsanvisningar för kollo tillämpades. Nytt för dessa anvisningar är att platserna fördelas utifrån befolkningens mängd och socioekonomiska faktorer. Om det inte finns tillräckligt många sökande från en stadsdelsnämnd för att fylla platserna fördelas de på sökande från övriga stadsdelsnämnder. Förvaltningen fick in 1 427 ansökningar till kollo. Detta innebär något fler ansökningar i jämförelse med föregående år. Fördelningen av platser utifrån de nya tillsättningsanvisningarna och fördelningsnycklarna per stadsdelsförvaltning visar att 937 barn, 66 procent fick en kolloplats. Det innebär att förvaltningen haft möjlighet att erbjuda fler platser än vad som var budgeterat då utrymme funnits i nämndens totala budget.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet med nätverket för barns rättigheter och hälsa.
- Det förebyggande arbetet för att tidigt nå barn och ungdomar som riskerar att utveckla psykosociala problem samt deras föräldrar.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att säkerställa att de fritidsverksamheter och parklekar som finns även möter flickors behov och preferenser.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Likabehandlingsarbetet inom förskolorna.
- Arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning.
- Parklekarna som är en plats öppen för alla och där familjer från stadsdelsområdet och från andra stadsdelsområden möts.
- Sommarkollo där barn från hela staden träffas oberoende av stadsdelsområde och deltar på lika villkor och utbyter erfarenheter.

Jämställdhetsanalys

I enlighet med mål i stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar ska förvaltningen genom fritidsverksamheten bidra till jämlika och jämställda uppväxtvillkor. Fritidsverksamheten arbetar med särskilt fokus att nå fler flickor och unga med funktionsnedsättning då detta är målgrupper som är underrepresenterade i verksamheten. Förvaltningen samverkar med föreningsliv och externa fritidsverksamheter med syfte att nå fler unga och kunna erbjuda ett fritidsutbud som är attraktivt för alla. De ungas delaktighet i utformning av fritidens innehåll är särskilt viktig för att möta flickors och pojkars önskemål om en meningsfull och aktiv fritid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	72 %	73 %	71 %		72 %	69 %	2024
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,3 %			0,3 %	0,6 %	2,7 %	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31	

Nämndmål: 1.1.1 Alla barn och ungdomar på Södermalm ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Samverkan med hemmet stärks för att skapa goda relationer.
 - Förskolorna arbetar aktivt med likabehandlingsarbetet där aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling tagits fram.
 - Arbetet utifrån "Riktlinjer säker förskola" fortsätter.
 - Arbetet med att utveckla likvärdig förskola med hög kvalitet fortsätter.
 - Fortsatt medvetet arbete med språkutveckling och flerspråkighet för positiv påverkan på förskolebarns utveckling och lärande samt välbefinnande.
 - Arbetet med att stärka intern och extern samverkan mellan fritidsverksamheter, skola, förskola, socialtjänst och polis fortsätter. Fokus är det förebyggande arbetet för att nå barn, ungdomar och familjer i riskzon.
 - Fortsätta utveckla öppenvårdsinsatserna till mer förebyggande och tidigt stöd, exempelvis genom utökat föräldrastödsprogram och föräldrarådgivning.
 - Särskilt uppmärksamma barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd.
- Barnkonsekvensanalys genomförs alltid inför att beslut om bistånd ska fattas för att uppmärksamma konsekvenserna som ett beslut kan medföra för barnet.
- Tillgängliggöra och nå fler ungdomar med olika funktionsnedsättningar och HBTQI+-ungdomar och erbjuda aktiviteter med fokus på rörelse och hälsa i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.
- Aktiviteter planeras utifrån ungdomarnas önskemål.
- Fritidsverksamheterna arbetar aktivt för en meningsfull fritid för barn och ungdomar.
 - Fortsätta utveckla arbetssätt för fysisk aktivitet utomhus i parklekarna.
 - Fortsätta utveckla parklekarnas pedagogiska och kulturella innehåll.

- Genomföra föräldrastödsprogrammen ABC, iKomet samt Komet.
- Ökad samverkan internt och externt med fokus på våldsprevention och övrigt preventivt arbete bidrar till att säkerställa barns rätt till en trygg uppväxt.
- Öppna förskolan vidareutvecklar det pedagogiska arbetet och de pedagogiska lärmiljöerna.

Förväntat resultat

- Barn med behov av språkfrämjande insatser uppmärksammas tidigt.
- Förskolorna har rikliga språkliga miljöer där barnen är i sammanhang där de får uttrycka sig på olika sätt
- Barn och ungdomar i riskzon uppmärksammas tidigt.
- Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas ökar.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Barnen i parklekarna är med om organiserade fysiska aktiviteter.
- Parkleken är en mötesplats med planerade och organiserade pedagogiska aktiviteter för barn och unga.
- Aktiviteterna i parklekarna och på fritidsgårdar har ett utökat kulturellt innehåll.
- Föräldrastödsprogrammen ABC, iKomet och Komet erbjuds alla vårdnadshavare som söker.
- Öppna förskolans pedagogiska arbete och de pedagogiska lärmiljöerna vidareutvecklas.
- Fortsätta utveckla öppna förskolans pedagogiska och kulturella innehåll.
- Den öppna förskolan ska vara en rolig och stimulerande mötesplats för barn och vårdnadshavare.
- Öppna förskolan ska informerar om syftet med förskola och barns rätt till förskola.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tolv av tretton förväntade resultat och två av tre indikatorer uppnås och att aktiviteterna har genomförts. Det förväntade resultatet "Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas ökar" uppnås inte eftersom indikatorns utfall är lägre jämfört med föregående år.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	57 %	53 %	62 %	60 %	60 %		VB 2024
Analys							
Årsmålet uppnås delvis. Utfallet visar att skola/förskola vidtalas i högre utsträckning för flickor än pojkar. Det kan till viss del bero på att flickor i högre grad väljer att berätta om missförhållanden, exempelvis för en lärare eller skolkurator, vilket medför att verksamheten i högre grad har referenssamtal med skolpersonal för flickor även om grunden inte är skolproblematik.							
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig tryggt på förskolan	93 %	92 %	94 %	92 %	92 %		2024
 Preventionsindex mini - indexvärde för nämndens	74				56		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
ANDTS-förebyggande arbete							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Ett årshjul för parklekarna ska tas fram.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Genomföra pilot med föräldrarådslag för att tidigt förebygga utveckling av kriminalitet.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Fältverksamheten har under året varit på grundskolans rektorsmöte och även vid flera tillfällen gett information till enskilda skolor gällande arbetsmodellen och socialtjänstens beredskap för att snabbt aktivera föräldrarådslag. Skolorna har varit intresserade men ingen har haft behov av insatsen under året. Förvaltningen kommer att fortsätta med kontinuerlig information till skolorna gällande möjligheten att aktivera föräldrarådslag.			
✔ Genomföra utredning om utbud av aktiviteter för ungdomar i dialog med ungdomar t.ex. på fritidsgård.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys I samband med VP 2025 har nämnden beslutat om en ny aktivitet där även ungdomsrådet ska involveras i arbetet: "Utveckla utbud av aktiviteter inom fritidsverksamheterna för ungdomar i samråd med ungdomsrådet och besökare på fritidsgården".			
✔ Parklekarna erbjuder aktiviteter för mellanstadiebarn.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Sociala avdelningen genomför i samarbete med förskoleavdelningen kompetenshöjande insats för att stärka kunskaperna om orosmålan hos förskolans medarbetare.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att fyra av fem KF-indikatorer uppnås helt och en uppnås delvis samt att KF-aktiviteten har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Hållbar utveckling

Södermalms kommunala förskolor har fortsatt arbetet med det gemensamma projektuppdraget: "Hållbar framtid" med fokusområde, läsåret 2024 och 2025, social hållbarhet och resiliens, för en mer hållbar och demokratisk framtid. Det som formulerats om i projektuppdraget för läsåret är den frågeställning som förskolan utgår ifrån. Den nya frågeställningen är "Hur kan vi leka och bygga framtidstro tillsammans". Genom denna frågeställning har pedagogernas medvetenhet om lekens betydelse för barnens utveckling och lärande stärkts. Barnen har utifrån den pedagogiska dokumentationen, tillsammans med pedagogerna, reflekterat över undervisningen och om sin egen utveckling. Detta har lett till att

barnet har fått syn på sitt eget lärande. Med Stockholmnarnas fokus, det vill säga barnen, har verksamheten planerat och genomfört utbildningen och undervisningen. De pedagogiska lärmiljöerna har utformats så att barnen kan göra medvetna val. Förskolan har format mer medvetna arbetssätt och förhållningssätt så att alla barn inkluderas. Detta har bidragit till att skapa kvalitet och likvärdighet på de kommunala förskolorna.

Som ett led i arbetet med god och nära vård och omsorg har förskolan genomfört en föreläsningsserie/workshops med psykolog David Edfelt. Fokus har varit att synliggöra barnens förmågor och hur förskolan skapar en trygg tillvaro som gynnar lek och lärande. Hur förskolan skapar förutsättningar och tydliga övergångar, exempelvis mellan avdelningar och från förskola till skola, för barnen som leder till trygga relationer var en del av innehållet. Detta har ett till en ökad kompetens hos pedagogerna samt en ökad kunskap om och ökad förståelse för barn med samspelssvårigheter.

Satsningen på odling på förskolegårdarna har fortsatt. I samarbete med stadsmiljö har förskolan fått tillgång till stadsodlingslådor och dessa har levererats till förskolor som bytt ut slitna pallkragar och till de enstaka förskolor som inte tidigare har haft någon odling. Sammanlagt har 20 stadsodlingslådor levererats ut under året. Det som odlats i stadsodlingslådorna är bland annat potatis som sedan tillretts i förskolans kök.

Södermalms kommunala förskolor har under året utökat arbetet med att låta barnens röster få ta plats i staden samtidigt som förskolan synliggörs som demokratisk arena och utbildningsform. I samarbete med enheten för stadsmiljö har barnen bidragit med att från frö odla fram solrosor som sedan planterades ut i 38 stadsodlingslådor i Stora Blecktorns parklek. Förskolorna har haft ett fokus på lärande för hållbar utveckling och samarbetet passade väl in i förskolans undervisning kring en cirkulär process, att så, sköta om, skörda för att sen ta hand om, vilket kan bidra till kunskap om ekologisk hållbarhet. Detta planeras att genomföras även 2025. I maj genomfördes förskolans dag som avslutade det pedagogiska årets projektarbete med Hållbarhetsperspektivet, Hur lyssnar och möts vi i vår stad. Förskolans dag gör även barnens röst hörda i staden.

Förskolorna har väletablerade arbetssätt som utgår från ett medvetet genus- och normkritiskt perspektiv. En del i detta arbete är att förskolorna uppmärksammar normer som kan begränsa barnen. Det innebär att förskolorna regelbundet ser över material, bilder och böcker ur ett normmedvetet perspektiv. Fem av de kommunala förskolorna är idag HBTQ-diplomerade och två förskolor är under diplomering. Den nya förskolan Mangon och öppna förskolan kommer att HBTQ-diplomeras under 2025.

Trygg övergång förskola skola

Ett erfarenhetsutbyte mellan förskollärare, barnskötare och lärare i grundskolan pågår och fokus är förskolans och skolans språkarbete. Detta är ett led i att ge information om hur de olika verksamheterna arbetar med språkutveckling men också för att öka samverkan och stärka samarbetet för att säkerställa trygga övergångar. Under hösten genomförde förskoleavdelningen i samverkan med sociala avdelningen och utbildningsförvaltningen en gemensam föreläsning kring barns närvaro i förskolan och skolan. En årsplan är framtagen som anger vilka rutiner och tidpunkter som förskolan och skolan ska förhålla sig. Det finns en särskild rutin för övergången när det gäller barn i behov av särskilt stöd. Samarbetet mellan

förskola och skola behöver fortsatt utvecklas och stärkas för att säkerställa planerade och strukturerade övergångar. En utmaning är att barnen går till flera olika skolor och att rutiner för överlämning och övergångar då kan se olika ut. Det finns behov av att tydliggöra vilken information som ska lämnas över och hur informationen ska tas emot.

Språkutveckling

Språket har stor betydelse för barns utveckling och lärande. Det gemensamma projektuppdraget har kopplats till det språkutvecklande eftersom språket är en viktig del i demokratiarbetet. Det kan exempelvis handla om barns tankar och berättelser om sociala hållbarhetsfrågor och demokrati. Förskolorna samverkar med biblioteken och medverkar därmed till alla barns lika tillgång till litteratur. Förskolornas lärmiljöer möjliggör och bjuder in till samtal och kommunikation. Språk, leken och samspel är viktiga delar av förskolans verksamhet. För att främja detta delas barnen exempelvis, under dagen, in i mindre grupper. Detta för att ge barnen och pedagogerna möjlighet att i ett mindre sammanhang utbyta bland annat tankar, erfarenheter och känslor. Högläsning är en daglig aktivitet på förskolorna då det är en viktig del av språkutvecklingen. Förskolorna arbetar även med barns språkutveckling genom bland annat boksamtal, bildstöd, rim och ramsor och metoden Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation (TAKK). Förskolorna behöver vidareutveckla sitt arbete med att medvetandegöra barnens språkutveckling så att effekterna av det som genomförs blir synligt. Det finns även ett behov av att kartlägga barnens språkutveckling.

Förvaltningens förskolor har fått ta del av statsbidraget som gäller Skolverkets satsning på att stärka barns tillgång till litteratur. Förvaltningens förskolor har utifrån statsbidraget köpt in barnlitteratur till förskolan bland annat kopplat till minoriteter, normkritik och läroplanens ämnesområden.

Stödenheten har genomfört workshops för cirka 35 av förskolornas pedagoger kring språkstörning/språkutveckling. Utbildningarna har bidragit till att ge pedagogerna trygghet i att möta barnens behov samt gett pedagogerna konkreta verktyg i arbetet med barnen, som också är möjliga att följa upp. Utifrån fortsatt efterfrågan av utbildningen kommer den återkomma under vårterminen 2025.

Pedagoger som är kursledare i barns flerspråkighet, där även barns generella språkutveckling tas upp, har sedan höstterminen 2022 utbildat totalt 12 grupper med cirka 30 medarbetare per grupp. En effekt av utbildningen är att pedagogerna fått en ökad medvetenhet kring flerspråkighet och att pedagogerna arbetar mer medvetet med språkutveckling, flerspråkighet och nationella minoriteter. Den planerade undervisningen på förskolorna innehåller medvetna språkstimulerande aktiviteter. Utbildningen har även ökat kunskaperna om nationella minoriteter. Resultatet av utbildningen kommer att följas upp med de medarbetare som gått utbildningen.

Skolverket har via Hermods erbjudit en satsning på flerspråkig personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk. Det är en statlig satsning finansierad via statliga medel som är kostnadsfri för deltagare. 13 medarbetare från förskolan har slutfört denna utbildning. Effekter bland medarbetare som deltagit i utbildning är exempelvis att de fått ett utökat ordförråd och något förbättrade kunskaper i att uttrycka sig skriftligt. Medarbetarna är tryggare i sin arbetsroll och kan uttrycka sig på ett mer nyanserat sätt både till barn, kollegor

och vårdnadshavare. Medarbetarna är också mer aktiva i förskolans pedagogiska diskussioner. Under 2025 kommer förskoleförvaltningen att anordna utbildning för personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk.

Delaktighet och inflytande

De kommunala förskolorna arbetar utifrån barnkonventionen och utgångspunkten är att barn har rätt till delaktighet och inflytande. De intressen som är barnens fokus och som de på olika sätt ger uttryck för ligger till grund för utformningen av miljön och utbildningen. Barnen ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter och får vara med och påverka sin utbildning.

Den av förskolorna gemensamt framtagna visionen, "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans" samt projektuppdraget "Hållbar framtid" är en del av förskolornas arbete med barns delaktighet och inflytande. Det finns ett behov av att vidareutveckla den pedagogiska dokumentationen så att den används i reflektion med barnen för att synliggöra deras delaktighet och inflytande.

I linje med stockholmarnas fokus är det viktigt att lyssna på deras synpunkter och klagomål. Förvaltningen har infört en gemensam ingång som ska underlätta för att komma med synpunkter och klagomål. Anslag med en QR-kod har satts upp i verksamhetslokaler. Det finns ett behov av att upplysa och introducera vårdnadshavare i att använda QR-koden för synpunkter och klagomål. Det går ännu inte att se några effekter av detta. För att stärka barnens möjlighet till delaktighet och inflytande är ett utvecklingsområde att förskolorna använder rutinen för synpunkter och klagomål tillsammans med barnen.

Det nya närvaro- och frånvarosystemet i förskolan, Tempus, är infört. Förberedelser pågår inför att förskolorna ska byta ut sin nuvarande lärplattform Planering och bedömning till en ny, Infomentor. Tidsplanen har blivit framflyttad och förskolorna och vårdnadshavarna beräknas börja använda Infomentor i januari/februari 2026.

Nationella minoriteter

Inom stadsdelsområdet finns finska förskolan. Det är tre barn som står i kö till finska förskolan. Dessa barn är från Stockholms stad.

Arbetet fortgår gällande nämndens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. Under 2025 blir Norrskenet en kommunövergripande förskola. Genomförandet av förskolan Norrskenets verksamhet sker i nära samverkan med samråden och de familjer som är och kommer vara knutna till förskolan.

Tillsammans med förskoleförvaltningen har marknadsföring av verksamheten skett genom bland annat utskick i form av ett anslag till alla stadsdelsförvaltningars förskolor, parklekar och öppna förskolor. Besök i andra stadsdelsförvaltningars ledningsgrupper inom förskolan har gjorts för att informera om förskolan Norrskenet. Förskolan Norrskenet har marknadsfört sig med hjälp av föreningarna som publicerat information om förskolan på deras hemsidor och sociala medier och genom deras och nyhetsbrev. Förskoleavdelningen har också förmedlat information till andra stadsdelsförvaltningar via handläggargrupp, skolchefsforum, strategiforum och stadens nätverk för flerspråkighet. Dessutom så har affischering skett inom stadens förskolor, parklekar och öppna förskolor. Information har också funnits på stadens hemsida bland annat på "hitta förskola" och "nationella minoriteter". I dagsläget är det sex

barn som har börjat på förskolan. Det är två barn i kö som kommer att erbjudas plats till den startmånad som önskats.

Förskolan Norrskenet har en eftermiddag i veckan erbjudit Lilla Norrskenet, där familjer med barn i åldern 0-5 år har fått prova hur det är att gå på en förskola med samiska och meänkieli. Familjen tillsammans med sitt barn har fått dansa, musicera, dramatisera, skapa, sjunga och lyssnat till högläsning. Verksamheten har varit välbesökt och nya familjer har tillkommit löpande.

Ett samarbete mellan Skansen och Södermalms kommunala förskolor med fokus på den samiska kulturen har genomförts. Samarbetet med Skansen kommer fortsätta under kommande läsår. Utbildningen har höjt pedagogernas kunskap om samisk kultur och tydliggjort vikten av att lära barnen i förskolan om minoriteter och hur det kan gå till. Det har bidragit till en minskad rädsla för att göra fel hos pedagogerna. De kommunala förskolornas 5-åringar har även fått besöka Saemien Sijte på Skansen. Insatsen planeras återkomma under nästa år, då finansierat av statsbidraget.

Vikarieorganisation

Alla förskoleområden har en plan för en vikarieorganisation utifrån områdets förutsättningar. Det innebär att områdena löst detta på olika sätt genom att de även använder sig av fasta vikarier eller bemanningsteam. Vikarieorganisationen har hittills inneburit cirka två till fyra personer per förskoleområde (en person per förskolenhet) som rör sig mellan förskolorna inom förskoleenheten och förskoleområdet. Vikarieorganisationen har under året setts över inom varje förskoleområde och arbetet kommer att fortgå under 2025.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Förskolornas arbete med projektuppdraget "Hållbar framtid"
- Förskolornas arbete med stadsodling.

Mål 4 - God utbildning för alla

- Förskolorna arbetar utifrån att alla barn ska delta i undervisningen utifrån sina förutsättningar och behov.
- Förskolornas arbete med trygga övergångar från förskola till skola.

Mål 5 - Jämställdhet

- Förskolorna arbetar med att erbjuda barnen ett stort urval av material, lekar, aktiviteter och valmöjligheter så alla barn kan bredda sina lekmönster och välja olika typer av aktiviteter.
- Förskolorna arbetar med att pedagogerna tänker på hur språket används eftersom det kan ge uttryck för olika normer som finns i samhället.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Förskolornas arbete med den gemensamt framtagna visionen, vilken är ett led i att nå

en likvärdig förskola.

- Arbetet med att alla barngrupper ska ha förskollärare som ansvarar för och leder undervisningen.
- Arbetet med HBTQ-diplomering.

Jämställdhetsanalys

Det normmedvetna förhållningssättet genomsyrar hela utbildningen. Förskolorna värnar om flickors och pojkars rättigheter. På förskolorna finns stor variation av material som alla har tillgång till. Det finns en bred representation av kön, etnisk tillhörighet, könsidentitet/uttryck, sexuell läggning, familjekonstellationer, ålder, funktionsvariationer och religioner/kulturer i olika leksaker, i bilder och litteratur.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
   Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)						Fastställs 2024	2024
Analys Indikatorn utgår eftersom KF:s årsmål inte har fastställts och stadsledningskontoret har inte tagit fram mätmetod.							
   Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	39,1 %	3,5 %	35,6 %	38,7 %	39 %	Ökning	VB 2024
Analys Utfallet fördelat på kön redovisar andel män och kvinnor av total andel legitimerad förskollärare. Det är få män som jobbar i förskolan och så ser det ut i hela landet. Det är ett fåtal män som utbildar sig till förskollärare.							
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5 st			4,8 st	4,9 st	4,9 st	VB 2024
Analys Antalet förskolebarn per årsarbetare har ökat sedan tertial 2 och årsmålet uppnås delvis. Förskolorna har fler antal barn inskrivna och fler årsarbetare anställda år 2024 i jämförelse med 2022 och 2023. Förskolorna har arbetat medvetet med intag av barn och med att marknadsföra den kommunala förskolan för att ha rådighet över verksamheten. Dessa omständigheter har påverkat indikatorn och förvaltningen arbetar för att nå KF:s mål 2025. Förvaltningens förskolor har en hög andel förskollärare anställda, 39,1 procent, vilket innebär ett av de högsta utfallen för andelen förskollärare i jämförelse med andra stadsdelsförvaltningar. Forskning visar att personalens kompetens och utbildning är en av de viktigaste strukturella förutsättningarna för kvalitet och likvärdighet i förskolan. Det är färre barn per anställd för yngre barn än för äldre barn.							
  Antal barn per grupp	14,5 barn/avd.			14,4 barn/avd.	15	15	VB 2024
  Antal barn per legitimerad förskollärare	14,3 st			14,4 st	15 st	Minskning	VB 2024
  Inskrivningsgrad i förskola	96 %				96 %	Tas fram av nämnd	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Södermalms stadsdelsnämnd ska i samarbete med kommunstyrelsen och förskolenämnden fortsätta arbetet med att informera om och utveckla förskola på samiska och meänkieli	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.2.1. Barnen leker, lär och utvecklas i förskolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Förskolorna vidareutvecklar arbetet tillsammans med barnen kring hållbar utveckling.
- Den av förskolorna framtagna visionen "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans" ska vara en utgångspunkt i förskolornas planering av verksamheten och dess mål.
- Den pedagogiska dokumentationen ska vara relevant och ha ett tydligt syfte som utgår från läroplanens mål
- Den pedagogiska dokumentationen sker med kontinuitet i Skolplattformen och synliggör barnens och barngruppens utveckling och lärande
- Medarbetare erbjuds kompetensutveckling kring språkutveckling, flerspråkighet och minoritetsspråk.
- Kommunikationen och information om barnens utveckling och lärande utvecklas för att nå en högre delaktighet hos vårdnadshavarna
- De pedagogiska lärmiljöerna utvecklas så att de blir en tydlig del av undervisningen.
- Erbjuder en förskola där barnen är trygga och där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.
- Säkerställa att det vid övergång förskola skola finns en dokumentation från förskolan som beskriver barnens utveckling och lärande med fokus på barns språkutveckling.

Förväntat resultat

- Arbetslagen använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra, fördjupa, utvärdera, analysera och utveckla undervisningen.
- Förskolans undervisning stimulerar i högre grad till barnens språkutveckling.
- Kunskapen i verksamheten om det språkutvecklande arbetssättet har höjts.
- Övergången till skola är planerad och strukturerad där ansvarsfördelning mellan förskola, skola och vårdnadshavare är tydlig.
- Kvaliteten i förskolan höjs genom verksamhetsnära uppföljningar såsom organiserad reflektion, resultatdialoger, verksamhetsbesök och kvalitetsuppföljningar.
- De pedagogiska lärmiljöerna är tillgängliga, estetiska, tydliga och erbjuder en variation av material.
- Alla barngrupper har en legitimerad förskollärare som ansvarar för och leder undervisningen.
- Dokumentationen i Skolplattformen synliggör barnens utveckling och lärande.
- Vårdnadshavarna är nöjda med introduktionen i förskolan.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel nöjda vårdnadshavare avseende utveckling och lärande	85 %	85 %	85 %	85 %	85 %		2024
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnets språkliga förmåga utvecklas i förskolan (använder fler ord, ställer frågor och uttrycker tankar)	90 %	89 %	90 %	89 %	90 %		2024
● Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns förskola.	91 %	91 %	89 %		90 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning erbjuds barnskötarutbildning.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Se över möjligheten att utöka antalet utegrupper.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Utbildning i barns flerspråkighet fortsätter.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att fyra av tio KF-indikatorer uppnås helt, fem uppnås delvis och för en indikator finns inget utfall 2024 samt att KF-aktiviteten har genomförts. Ett av tre underliggande nämndmål har uppfyllts helt och två delvis.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Alla barn och unga ska ha lika goda uppväxtvillkor

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. I ärenden som gäller ett enskilt barn ska barnets uppfattning alltid efterfrågas och dokumenteras.

Förvaltningens SIP-samordnare har bland annat fortsatt arbetet för att höja kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt

till information och delaktighet vid planering av insatser. Fokusområden är barns delaktighet i SIP och att erbjuda barn som placeras i familjehem en samordnad individuell plan. SIP-utbildning för medarbetare inom socialtjänsten och hos samverkanspartners genomfördes i maj, i samarbete med övriga förvaltningar i innerstaden.

Arbetet med att stärka stödet till placerade barn fortsätter att prioriteras. Med utgångspunkt i barnkonventionen och med fokus på skolan som skyddsfaktor skapas bättre förutsättningar för trygga placeringar. Förvaltningens skolsamordnare fortsätter att fokusera på placerade barn och ungdomars skolgång och resultat. En gemensam workshop med utbildningsförvaltningen genomfördes under hösten där syftet var att sprida de kunskaper skolsamordnaren fått runt barns rätt till skola och de olika huvudmännens ansvar.

Förvaltningen ska säkerställa att alla barn som placeras utanför sitt hem genomgår hälsoundersökning i samband med placering och att det placerade barnets perspektiv och synpunkter vägs in vid uppföljningar och i den fortsatta planeringen. Familjevården har fortsatt att utveckla arbetet med rekrytering av familjehem och stöd till familjehem bland annat genom digitala handledningstillfällen.

Samverkan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis

Samverkan mellan socialtjänst, förskola, grund- och gymnasieskola, lokalpolis, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen och andra verksamheter inom Region Stockholm bidrar till att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro. Förvaltningen har fortsatt att förstärka samverkan med skolan gällande enskilda barn med särskilt fokus på placerade barns skolgång.

Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och förebyggande arbetet med fokus på barn och ungdomar. Under året har barn som är misstänkta för brott för första eller andra gången träffat socialsekreterare hos polis. Ett lokalt BOB-råd (barn och unga i organiserad brottslighet) har införts där lokalpolisen är sammankallande och under hösten har två möten mellan förvaltningen, polis, primärvård och utbildningsförvaltningen genomförts. Arbetet fortsätter under 2025.

Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen byggt upp två skolsociala team. Skolsociala teamet, som omfattar elever i årskurserna 2-8 och med en frånvaro mellan 20-80 procent, utgår dels från insatser i skolmiljön och familjebehandling och är implementerat i ordinarie verksamhet. Skolsociala teamet 2.0 riktar sig till yngre barn i mellanstadieålder som har en frånvaro mellan 80-100 procent. Teamets arbete är fortfarande under utveckling men insatsen har redan visat positiva resultat kopplat till barnens närvarograd i skolan. Förvaltningen fortsätter att tillsammans med utbildningsförvaltningen utveckla teamens arbete. Region Stockholm har en konsultativ roll i arbetet, inom ramen för BUS-samverkan.

Våldsförebyggande arbetet

Samarbetet mellan beställare och Relationsvårdcentrum Innerstaden (RVCI) har fortsatt att stärkas för att öka antalet barnuppdrag och erbjuda fler barn stödinsatser. Trots detta har verksamheten under året haft ett lägre inflöde av barnnärenden jämfört med föregående år. RVCI fortsätter att genomföra informations- och samarbetsmöten samt gemensam planering

med de samverkande parterna inom de andra förvaltningarna. Barn- och ungdomsenheterna har uppmanats att inventera framtida behov av samverkan i syfte att öka inflödet av barnärenden. I början av april påbörjade de tre innerstadsdelarna att arbeta utifrån Islandsmodellen som är ett sätt att öka fokus på de barn som upplever våld i hemmet. RVCI är delaktiga i att implementera modellen och ska även följa upp hur verksamheten genom detta samarbete kan öka antal barn som får tillgång till stöd och behandling via RVCI. Sedan starten i april har innerstadsdelarna haft 26 ärenden där man arbetat utifrån Islandsmodellen.

Framgångsrika arbetsätt som utvecklades inom ramen för tidigare projektet IGOR för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling har införts för att fortsätta i ordinarie verksamhet. Arbetet ingår i det prioriterade området särskilt utsatta och sårbara brottsoffer i samverkansöverenskommelsen tillsammans med Polisen. Arbetet genomförs tillsammans med Norra Innerstadens och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar, Polisens grupp för brott i nära relation (BIN) och City-polisen. Antalet personer som genom samverkan med polis har fått kontakt med socialsekreterare hos polis och erbjudits information, stöd, råd samt hjälp till insatser alternativt kontakt med frivilligorganisationer motsvarar i stort samma antal som när projektet var igång. I samverkan med socialförvaltningen har ett arbete pågått med att sammanföra detta arbete med den så kallade Islandsmodellen i ärenden som rör barn som bevittnat eller blivit utsatta för våld, från det akuta skedet till det mer långsiktiga och motiverande arbetet. Förvaltningen samordnar arbetet mellan stadsdelarna, Polisen och socialförvaltningen.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I linje med Stockholmsfokus har förvaltningens utvecklingsprojekt för tydligare beställningar och ökad delaktighet hos brukarna i arbetet med genomförandeplaner fortsatt. Projektet har tydliggjort brukardelaktigheten i processen med beställningar och genomförandeplaner samt ökat samsynen mellan utförare och beställare. Implementering av framtaget stödmaterial har pågått i verksamheterna och enheten för vuxna och utförarenheten har genomfört en gemensam workshop under hösten. Arbetet med genomförande av en pilot av användandet av ett digitalt verktyg inom grupp- och servicebostäderna för att öka brukarnas inflytande, delaktighet och självbestämmande har genomförts enligt plan. Det digitala verktyget Boet har nyligen introducerats i två av förvaltningens utförarverksamheter med påbörjat implementeringsarbete som kommer fortsätta under 2025.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser för att stärka förutsättningarna för god fysisk och psykisk hälsa och en känsla av sammanhang, jämlika relationer och kunskap om rättigheter för unga och vuxna med funktionsnedsättning. Brukare inom förvaltningens grupp- och servicebostäder har erbjudits fysisk aktivitet minst en gång i veckan och aktiviteter har skett både individuellt och i grupp utifrån vad brukarna önskar och vill. Önskemål om olika aktiviteter tas emot i enskilda samtal men även vid verksamheternas husmöten. Utförarenhetens Hälsoteam har under året arbetat med att skapa instruktionsfilmer om hur brukarna kan förbereda sig för ett träningspass, hur man tar sig till lokalen med mera. Hälsoteamet har bland annat erbjudit kurser i Qigong och vattengymnastik men även kurser om sömn. Utöver detta har träning på gym genomförts både på Forsgränska badet och Eriksdalsbadet där flera deltagare tillhör gruppen som valt att nyttja gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar. Nämndens råd för funktionshinderfrågor har varit med och utformat

informationsmaterial gällande gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar.

I syfte att utveckla arbetet med att stötta brukare att komma vidare till sysselsättning/arbete eller praktik och studier på den ordinarie arbetsmarknaden lyfts detta alltid vid uppföljningsmöten. Motivationsarbete pågår löpande, bland annat erbjuds studiebesök tillsammans med ordinarie personal för att brukaren ska känna sig trygg och på så sätt skapas goda möjligheten för att våga testa något nytt. Verksamheten samarbetar med arbetsmarknadsinsatsen Iwork och i detta har vägen in till Iwork förtydligats för att underlätta för brukaren. Verksamheten har fortsatt att uppmuntra brukarna att testa nya arbetsplatser inom den egna verksamheten i syfte att språnget till praktik eller studier ska upplevas enklare.

Det finns ett ökat stödbehov hos äldre med funktionsnedsättning som bor i gruppbostad då dessa personer vanligtvis bor kvar i sina bostäder under hela livet. Vid uppnådd pensionsålder upphör möjligheten till daglig verksamhet och dessa personer behöver istället erbjudas en annan form av meningsfull sysselsättning dagtid. Sociala avdelningen har fortsatt att utveckla samarbete med externa och interna verksamheter som erbjuder sysselsättning, såsom Tellus fritidscenter.

Under året har en tillgänglighetsvandring runt Reimersholme genomförts tillsammans med Södermalms råd för funktionshinderfrågor. Vid vandringen noterades särskilt behov av tillgänglighetsåtgärder vid fyra platser runt holmen. Åtgärder utifrån genomförd tillgänglighetsvandring kommer att genomföras under 2025.

Under 2025 återgår Danvikstulls dagliga verksamhet samt Reimersholme och Tantolundens grupp- och servicebostäder i egen regi. Förvaltningen har under året arbetat med förberedelser inför verksamhetsövergångarna.

Förstärkt samverkan kring samsjukliga

Förvaltningen har fortsatt att utveckla samverkan med andra aktörer och huvudmän för vuxna personer med samsjuklighet. Det interna arbetet kring personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa fortsätter att utvecklas. Enheten för vuxna har samsjuklighetshandläggare samt en särskilt utsedd koordinator som utöver samarbeten med externa parter såsom beroendevård, psykiatri och övriga stadsdelsförvaltningar även samordnar den interna samverkan. Dialog pågår kring möjligheterna till särskilda handläggare för samsjukliga även på ekonomiskt bistånd.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 1 - Ingen fattigdom

- Arbetet med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen i socialtjänstens samtliga verksamheter.

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Fortsatt prioriterat stöd till placerade barn för att de ska klara skolgången.
- Arbetet med skolsociala teamen som ger fler elever stöd och insatser för att öka närvaron i skolan och på så vis ökar möjligheten för fler elever att gå ut grundskolan med godkända betyg.

- Uppsökande och förebyggande arbete för att tidigt nå barn och ungdomar som riskerar att utveckla psykosociala problem.
- Hälsofrämjande insatser riktat till unga och vuxna personer med funktionsnedsättning.

Mål 5 - Jämställdhet

- Fortsatt arbete med att analysera könsuppdelad statistik, genomföra jämställdhetsanalyser och att stärka medarbetarnas kompetens gällande jämställdhetsfrågor.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Arbetet med att förebygga att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik.
- Insatser och stöd för personer med funktionsnedsättning för att öka deras möjligheter att vara delaktiga och självständiga i sin vardag.
- Förvaltningens samverkan med rådet för funktionshinderfrågor.

Jämställdhetsanalys

Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov där den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. På de områden där könsuppdelad statistik visar på att det kan finns omotiverade skillnader i måluppfyllelse, tillgång till insatser eller nöjdhet mellan kvinnor och män, pojkar och flickor analyseras dessa i verksamheterna. Handläggare och beslutsfattare medvetandegörs och kan verka för att motverka eventuell ojämställdhet.

Vid uppmärksammande av omotiverade skillnader gällande bemötande, handläggning eller bedömningar analyseras detta och åtgärdas. Kompetensutvecklingsinsatser kommer erbjudas för att stärka kompetensen i jämställdhetsfrågor hos chefer och medarbetare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	22,5 %	22,5 %	22,5 %	30,9 %	24 %	24 %	VB 2024
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				82 %	81 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Frågan om upplevelse av diskriminering har fallit bort i de stadsövergripande enkäterna för insatserna grupp- och serviceboende samt daglig verksamhet (LSS). Detta innebär att det inte finns något värde att rapportera för indikatorn "Andelen som inte upplever diskriminering i verksamheten" i verksamhetsberättelse 2024.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	80 %	67 %	100 %	86 %	91 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
<p>Årsmålet uppnås delvis och utfallet har försämrats jämfört med föregående år. Det är utfallet hos män som har försämrats jämfört med föregående år (84 procent 2023) medan utfallet hos kvinnor har förbättrats (90 procent 2023). Förvaltningen har svårt att bedöma vad denna försämring hos män respektive förbättring hos kvinnors upplevelse beror på. Indikatorn bygger på frågor i den stadsgemensamma brukarundersökningen och omfattar insatserna boende, boendestöd, HVB, stödboende och sysselsättning. Verksamheterna fortsätter arbetet med att identifiera vilka eventuella problem och bakomliggande orsaker som kan finnas avseende upplevelsen av diskriminering hos personer med insatser inom socialpsykiatri och även om det finns orsaker till försämringen i mäns upplevelse av diskriminering.</p>								
  	Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	87 %	88 %	87 %	88 %	80 %	2024
  	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	88 %	93 %	89 %	90 %	90 %	2024
<p>Analys</p> <p>Det är fler kvinnor än män som upplever att de blir väl bemötta av personal på boenden. Erfarenheten är att kvinnor samarbetar och deltar mer i planeringen av insatsen och detta kan eventuellt påverka deras upplevelse av bemötande. Verksamheterna fortsätter att arbeta med insatser för att alla brukare ska uppleva bra bemötande. Medarbetare inom LSS-verksamheterna genomgår kontinuerligt utbildningsinsatser som handlar om bemötande, exempelvis lågaffektivt bemötande och alternativ kommunikation. Verksamheterna fortsätter att uppmuntra brukare och deras anhöriga att uttrycka och delge åsikter om hur de tycker att verksamheten fungerar.</p>								
  	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87 %	83 %	89 %	82 %	83 %	79 %	2024
<p>Analys</p> <p>Det är fler kvinnor än män som upplever att de kan påverka insatsens utformning. Erfarenheten är att kvinnor samarbetar och deltar mer i planeringen av insatsen. Verksamheterna fortsätter arbetet med att följa upp mäns utformning av deras insats. Det görs i de uppföljningssamtal som varje brukare har. På husmöten som ordnas varje vecka och där boendets aktiviteter och dagliga verksamhet följs upp tillsammans med de boende uppmärksamma att alla brukare kommer till tals.</p>								
  	Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	81,4 %	87,5 %	70,59 %		85 %	85 %	2024
<p>Analys</p> <p>Årsmålet uppnås delvis. Indikatorns totala utfall är en sammanvägning av utfallet inom tre verksamhetsområden; vuxna missbruk, socialpsykiatri och våld i nära relation. Generellt är de få klienter som svarat på undersökningen vilket medför att det är svårt att göra någon djupare analys av utfallet. Undersökningen genomförs genom att handläggare inom respektive verksamhetsområde som under april och maj månad träffar sin klient fysiskt vid individuppföljning ställer frågan om upplevd situation utifrån insatserna. Förvaltningens uppfattning är att målgruppen för undersökningen generellt är svår att motivera att svara på uppföljande frågor vilket kan bero på diagnoser, beroende eller psykisk hälsa. Inom relationsvårdsteamet träffar handläggarna oftast klienten tillsammans med utföraren vid uppföljning av insats. På grund av komplexiteten i ärendena så avböjer ofta personer att medverka till ytterligare frågor. Inför nästa mätperiod kommer verksamheterna informera klienten inför mötet att de kommer få fylla i denna enkät så att de är medvetna om att den kommer på mötet. Det är även svårt att</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
göra en djupare analys av skillnader i utfall mellan könen då antalet svarande brukare är så lågt.								
◆ ♀	Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	64 %	53,85 %	75 %	69,57 %	75 %	75 %	VB 2024
Analys Årsmålet uppnås delvis eftersom de placerade barnen alla har stora utmaningar och i vissa fall inte har haft en fungerande skolgång vid placeringen, vilket påverkar resultatet. I samband med överväganden följs skolgång och resultat upp och åtgärder för att förbättra skolresultat upprättas. Bland annat ges i vissa fall konkret stöd i form av läxhjälp i skolarbetet. En större andel av flickorna når kunskapsmålen i kärnämnen vilket följer den statistik som gäller i skolan nationellt.								
◆ ♀	Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	68,28 %	70,51 %	66,06 %	70,78 %	70 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
Analys Årsmålet uppnås delvis. Då andelen barn under 5 år uppgår till 20 procent är det rimligt att det är en faktor som påverkar eftersom andelen barn som varit delaktiga ökar i relation till ålder. Indikatorn består av tre delmål och mäts genom tre frågor. Förvaltningen kan konstatera att utfallet på delmål 3 om återkoppling är lägre än de andra två. Det finns svårigheter med att få till möten för återkoppling till barn i samband med att utredningen avslutats då det är svårt att motivera vårdnadshavare till ännu ett möte med socialtjänsten. Förvaltningen fortsätter att stärka upp arbetet med återkoppling och uppföljning.								
◆ ♀	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	71 %	63 %	75 %	71 %	80 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis och utfallet är detsamma som föregående år. Indikatorn bygger på frågor i den stadsgemensamma brukarundersökningen och omfattar gruppboende och serviceboende. Till skillnad från tidigare är det fler kvinnor än män som upplever trygghet vilket delvis kan bero på att kvinnor i högre grad uttrycker och visar om de känner sig otrygga. Förvaltningen fortsätter att arbeta med trygghetsskapande åtgärder inom LSS-verksamheterna för att alla brukare ska uppleva ökad trygghet. Verksamheterna kommer i de individuella samtalen som hålls med varje brukare ta upp trygghetsfrågor genom att prata om vilka behov som varje enskild brukare har.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔️ ♀ Socialnämnden och äldre- och barnnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.1. Barn och vuxna lever ett självständigt liv i en fungerande vardag

◆ Uppfylld delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- I samtliga ärenden ska det av dokumentationen framgå att barnperspektivet och barnets rättigheter beaktats. Inför beslut ska barns perspektiv dokumenteras och barnkonsekvensanalys genomföras.

- Stärka arbetet med trygga placeringar för barn och ungdomar. Öka kvaliteten inom familjevården genom att stärka arbetet med utredningar och uppföljningar.
- Fortsätta stärka samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet och lokalpolis med flera för att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro hos barn och ungdomar.
- Tillämpa kunskapsbaserade insatser vilket ökar förutsättningen för att brukare kan leva ett självständigt liv.
- Fortsätta att utveckla arbetet med målgruppen samsjukliga med syfte att ge brukarna en sammanhållen vårdkedja.

Förväntat resultat

- Barn och vårdnadshavare i kontakt med socialtjänstens verksamheter får stöd och hjälp till en gynnsam utveckling och en ökande självständighet.
- Vuxna i behov av kontakt med socialtjänstens verksamheter erbjuds stöd och service av god kvalitet.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att ett av två förväntade resultat uppnås helt och ett uppnås delvis och att aktiviteterna har genomförts. Bedömningen att det förväntade resultatet "Barn och vårdnadshavare i kontakt med socialtjänstens verksamheter får stöd och hjälp till en gynnsam utveckling och en ökande självständighet" uppnås delvis grundar sig på att en av tre indikatorer nås helt och två nås delvis.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen fortsätter att i samverkan med utbildningsförvaltningen utveckla arbetet inom Skolsociala teamet och Skolsociala teamet 2.0.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Sociala avdelningen ser över möjligheter att förenkla utredningar inom myndighetsutövande verksamheter, bland annat genom arbete med klarspråk.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.2. Barn och vuxna med funktionsnedsättning tar del av stöd och service på lika villkor som andra

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Verksamheter inom funktionsnedsättning arbetar med utgångspunkt i evidensbaserad praktik i syfte att stärka den enskildes möjligheter till ett självständigt liv.
- Öka brukares delaktighet genom att utforma insatser tillsammans med den enskilde utifrån behov och önskemål.
- Fortsätta arbetet för att säkerställa barnperspektivet och barns delaktighet i handläggningen samt skapa förutsättningar för barns rätt till information.

- Fortsätta utveckla och implementera digitala stöd, välfärdsteknik och erbjuda stöd i användandet av dessa i syfte att öka den enskildes delaktighet och självständighet.
- Utveckla och erbjuda mer arbetsinriktad daglig verksamhet för att möjliggöra och underlätta individens övergång till sysselsättning/arbete eller praktik och studier på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Fortsätta arbetet med hälsofrämjande insatser samt kunskapsspridning kring dessa.

Förväntat resultat

- Den enskildes delaktighet i utformandet av sin insats ökar.
- Den enskildes fysiska och psykiska hälsa förbättras.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås, att indikatorn inte uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal brukare inom grupp- och servicebostäder som nyttjar stadens erbjudande om gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar	50 st				70 st		2024
Analys Årsmålet uppnås inte. Förvaltningen kommer att fortsätta utveckla arbetssätt för utförlig och kontinuerlig information om gratis årskort till utförarna under 2025.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Följa upp uppstarten av aktivitetshuset för att i dialog med brukare och deltagare se över verksamhetens fortsatta utveckling.	2024-01-01	2024-08-31	
Analys Rapportering genomfördes i och med tertialrapport 2. Utveckling fortsätter i samarbete med brukarna.			
 Förvaltningen samverkar med civilsamhällets organisationer i syfte att stärka demokratin. Särskilt fokus riktas till verksamheter för personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31	
 Genomföra en pilot av användandet av ett digitalt verktyg för att öka brukarnas inflytande, delaktighet och självbestämmande.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.3. Barn och vuxna utsätts inte för våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- I samverkan med socialförvaltningen och stadens Relationsvåldscentrum (RVC) fortsätta utveckla arbetssätt för att nå fler våldsutsatta barn och vuxna i RVC-verksamheterna.

- Med utgångspunkt i programmet för våld i nära relation utveckla det förebyggande arbetet utifrån risk- och skyddsbedömningar. Särskilt utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik får anpassat stöd utifrån sina förutsättningar.
- Att i samarbete med Norra Innerstaden och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar samt Polisens grupp för brott i nära relation (BIN) samt City-polisen implementera framgångsrika arbetssätt som har utvecklats inom ramen för tidigare projektet IGOR.
- Utveckla metoder för att säkerställa att barn som är medföljare till vårdnadshavare i skyddat boende får skolgång och eventuella stödinsatser.

Förväntat resultat

- Barn och vuxna utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck får stöd och skydd utifrån sina behov.
- Våldsutövare motiveras att ta emot insatser för att bryta sitt beteende och uppnå en långsiktig förändring.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och två av tre indikatorer uppnås och att aktiviteterna har genomförts eller pågår och fortsätter under 2025.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel våldsutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts	80 %	70 %	81 %	72 %	70 %		2024
Analys Det är fler kvinnor än män som uppnått målet med insats från RVC. Föregående år var resultatet det omvända (72 procent män och 67 procent kvinnor), vilket gör att det är svårt att analysera orsaker. Under året har alla RVC i staden tagit fram gemensamma bedömningsgrunder för när man kan anse att målet med insatsen uppnåtts, vilket kan påverka utfallet. Tidigare års bedömning kan alltså ha grundats i lokala definitioner. Det blir därför viktigt att följa upp om skillnaderna kvarstår även under nästa år eller om det är en tillfällig skillnad.							
  Andel våldsutövare där målet med insats från RVC uppnåtts	75 %	79 %	50 %	68 %	70 %		2024
Analys Av det totala antalet våldsutövare var 14 män och två kvinnor. 11 av 14 män uppnådde målet med insatsen vilket motsvarar 79 procent medan 1 av 2 kvinnor uppnådde målet med insatsen. Den kvinna som inte uppnådde målet med insatsen avbröt behandlingen på grund av förlossning.							
  Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC	20 st	15 st	5 st	18 st	25 st		2024
Analys Årsmålet uppnås delvis och inflödet av våldsutövare är något högre jämfört med föregående år. Verksamheten fortsätter att arbeta tillsammans med både barn- och ungdomsenheterna samt relationsvårdsteamerna i berörda stadsdelsområden för att öka inflödet av våldsutövare. I och med att verksamheten har utökats med socialsekreterare hos polis så är möjligheten nu större att motivera våldsutövare att ta emot stöd.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förstärka samverkan med enheterna för barn och ungdom i innerstaden för att öka antal barnuppdrag på RVCI.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Implementera utbildningsprogrammet Viktig Intressant Person (VIP) i alla verksamheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Implementering pågår men VIP har ännu inte implementerats i alla verksamheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Aktiviteten fortsätter under 2025.			
✓ Stärka samverkan och samhandläggningen med äldreomsorgen för att öka kunskap, förebygga och upptäcka och erbjuda stöd gällande våld i nära relationer hos äldre med komplexa behov.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tre av sex KF-indikatorer uppnås helt, två uppnås delvis och en uppnås inte samt att KF-aktiviteterna har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt. Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

I bedömningen av måluppfyllelsen har förvaltningen gjort en samlad avvägning och analys av utfallen på indikatorerna från Socialstyrelsens enkätundersökning, exploateringskontorets medborgardialog, Tietos och förvaltningens egna mätningar av personalkontinuiteten inom hemtjänsten samt de individuppföljningar som äldreomsorgen genomfört.

Resultaten för tre av sex indikatorer under detta verksamhetsområdesmål baseras helt eller delvis på Socialstyrelsens enkätundersökning ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?”. Undersökningen skickas till personer 65 år och äldre som bor i ordinärt boende med stöd av hemtjänst eller som bor på särskilt boende för äldre. Förvaltningen kan konstatera att utfallen på två av tre indikatorer i brukarundersökningen har fortsatt att förändrats i en positiv riktning för Södermalm i jämförelse med 2023. Den tredje indikatorn "Andel nöjda omsorgstagare" är delvis ny för 2024 och bygger på resultat från både Socialstyrelsens undersökning och stadens egen undersökning för dagverksamhet. Alla utfallen ligger i nivå med de satta årsmålnivåerna och i nivå med staden och med rikssnittet. Utfallet på motsvarande frågor i stadens egen kvalitetsuppföljning på individnivå visar att Södermalm i de flesta fall ligger över stadens snitt.

Meningsfullhet - leva livet ut

Den äldres stöd, omsorg och omvårdnad anpassas utifrån den enskildes behov. En rad fleråriga satsningar pågår med den äldre stockholmarens fokus, den enskildes delaktighet, likställighet och ett än mer systematiskt kvalitetsarbete inom områden som social dokumentation, ombud och nätverksträffar, reflektion samt teamarbete.

På vård- och omsorgsboendena har det prioriterade arbetet med att erbjuda utevistelse, dagliga individanpassade aktiviteter och sociala besök fortsatt. Förvaltningen har under året sett över förutsättningarna för att förbättra boendemiljön och trivseln på vård- och omsorgsboendena i egen regi. Hittills har ett nytt inredningskoncept tagits fram i samarbete med serviceförvaltningen. Inredningskonceptet har använts när de nya lägenheterna på Nytorngårdens vård- och omsorgsboende inretts och utformats. Katarinagårdens, Bergsunds och Hornskrokens vård- och omsorgsboenden har rustats enligt inredningskonceptet. Arbetet med att utveckla meningsfulla aktiviteter och stärka förutsättningarna för daglig utevistelse för de boende fortsätter under 2025.

Under 2024 har förvaltningen satsat på att utöka antalet vårddjur för fler besök hos de äldre på vård- och omsorgsboendena i egen regi men även i dagverksamheterna. För att möta äldres och anhörigas ökade efterfrågan på besök av terapihundarna har förebyggande enheten samverkat med Svenska Terapihundskolan för att ta emot hundpraktikanter i verksamheten. Förvaltningen ser fortsatt över möjligheterna för att kunna utöka antalet terapihundsbesök under 2025.

Maten som tillagas på plats är god, näringsrik, miljösamt och måltidsupplevelsen är lustfylld. Under året har ett nytt mat- och måltidskoncept arbetats fram. Måltidskonceptet är ett komplement till stadens måltidspolicy för äldreomsorgen. Syftet är att skapa ett tydligt gemensamt synsätt och arbetssätt för hur äldreomsorgen på Södermalm gör och arbetar med mat, måltider och nutrition. I november lanserades konceptet för 90 medarbetare och chefer på förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Under 2025 implementeras konceptet på vård- och omsorgsboendena och på dagverksamheterna.

Arbetet med att utveckla hemtjänsten har fortsatt under året. Förvaltningen har deltagit i det stadsövergripande arbetet med att utveckla ramtid som redskap för högre kvalitet och självbestämmande för den enskilde. Förvaltningen kommer systematiskt att arbeta vidare med ökad personalkontinuitet, att besöken i ännu högre grad utförs på överenskommen tid och att insatserna utförs på liknande sätt oavsett vilken medarbetare som besöker den äldre. Hos förvaltningens utförare, Södertjänst, har verksamheten under året arbetat med kompetensutveckling och reflektion för enhetens demensgrupp med målet att förbättra situationen för brukare med kognitiv svikt på ett individuellt plan. Hemtjänsten i egen regi har fortsatt att utveckla den sociala dokumentationen och medarbetarna har haft reflektionstillfällen med enhetens kvalitetssamordnare. Hornstulls servicehus arbetar sedan mars med ett nytt teambaserat arbetssätt med en fast omsorgskontakt (utbildad undersköterska) för brukarna vilket innebär ökad personcentring.

Hos Södertjänst har särskilt fokus legat på ökad information till omsorgstagarna i form av en uppdaterad välkomstfolder som bland annat innehåller information om anhörigstöd, kontaktuppgifter till anhörigkonsulent och äldrelots samt information om vart omsorgstagaren kan vända sig med synpunkter, klagomål eller idéer. Under året har Södertjänst även tagit fram kvartalsbrev med relevant information till omsorgstagarna.

I slutet av året påbörjades ett test av ett nytt uppsökande arbetssätt riktat mot de omsorgstagare som endast har insatsen trygghetslarm. Alla omsorgstagare som har Södertjänst (cirka 200 personer), som utförare av insatsen trygghetslarm har kontaktats och

erbjudits ett hembesök. Syftet är att i ett tidigare skede fånga upp eventuella behov av fler insatser samt att erbjuda information om olika typer av stöd och aktiviteter som riktar sig till målgruppen. Under inledningen av 2025 kommer testet att utvärderas men förvaltningen kan redan nu se att arbetssättet kan ge förvaltningen möjlighet att identifiera både omsorgstagare och deras anhöriga i behov av olika typer av insatser i ett tidigare skede.

Förvaltningen har arbetat med fördjupade dialoger i form av fokusgrupper tillsammans med målgruppen som för första gången beviljats hemtjänst. Målet är att utveckla processer och arbetssätt med stockholmarens fokus. Ett första dialogtillfälle har genomförts där syftet var att ta del av de äldres upplevelser av handläggningsprocessen, den information som lämnats och vad som kan utvecklas. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet under 2025.

Innovativa arbetssätt och användandet av välfärdsteknik ska fortsätta att förbättra omsorgen och öka tryggheten för den äldre. Utvecklingen sker alltid med den enskilde omsorgstagarens behov och önskemål i åtanke. Fokus ligger på digitalisering som stöd för de ordinarie uppdragen samt på det digitala stödet till seniorer för ett ökat självbestämmande.

Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att bygga upp IT-kompetensen inom äldreomsorgen och har sedan i maj en digital verksamhetsutvecklare på äldreomsorgens kvalitets- och utvecklingsenhet på plats i verksamheten. Den digitala verksamhetsutvecklaren har börjat kartlägga verksamheternas digitala processer. Under hösten har förvaltningen inlett ett pilotprojekt för att upphandla och införa en digital trygghetstjänst på Nytorngårdens vård- och omsorgsboende. Projektet på Nytorngårdens är tänkt att fungera som en testbädd där kunskapsinhämtning sker inför ett eventuellt breddinförande på samtliga av förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Arbetet med att införa nyckelfri hemtjänst har slutförts och ingår nu i ordinarie verksamhet. Nyckelfri hemtjänst innebär säkrare hantering av nycklar och ökad spårbarhet samt att brukare mer skyndsamt kan få hjälp vid en larminsats.

God och nära vård och omsorg kan beskrivas som ett nationellt övergripande mål för en omställning som sker inom vård och omsorg med syfte att vården i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt från patientens behov och förutsättningar. För ett sammanhållet perspektiv kring den enskildes behov är samverkan internt och externt grundläggande. Förvaltningen har sedan september en projektledare som under ett år kommer att samordna och leda förvaltningens omställning till en god och nära vård och omsorg med huvudfokus på äldreomsorgen. Förvaltningen arbetar fortsatt med samverkan och informationsöverlämning mellan stadsdelsförvaltningen och Region Stockholm. Förvaltningen har tagit fram en samverkansöverenskommelse mellan äldreomsorgens beställarenhet och samtliga vårdcentraler verksamma inom Södermalms stadsdelsområde. Samverkansmöten med vårdcentralerna har fortsatt under 2024 och syftet är att med avvikelser som grund identifiera de utmaningar som finns i samband med utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, få ökad förståelse för varandras uppdrag och ett bättre samarbete kring den äldre. Under året har samverkan med Regionen utökats till att systematiskt även omfatta vårdgivare inom geriatrik, rehab och akutsjukhus. Förvaltningens samverkan med Regionen kommer fortsatt vara ett särskilt fokusområde under 2025.

Utifrån Äldrecentrums forskningsprojekt Samsas kring samverkan mellan civilsamhälle, privata utförare, kommun och region för att hitta hållbara strukturer har förvaltningen fortsatt

delta i samverksnätverk mellan ett antal aktörer i stadsdelsområdet. I samråd med nätverket genomfördes en utbildningsdag om psykisk hälsa för medarbetare inom hemtjänsten på Södermalm. Under hösten har äldreomsorgsavdelningen kartlagt den interna och externa samverkan och grunden till en gemensam handlingsplan har tagits fram. Arbetet fortsätter under 2025.

Förvaltningen har deltagit i den fortsatta utvecklingen av arbetssättet Tryggt mottagande i hemmet. Arbetssättet syftar till en trygg och hållbar hemgång för den enskilde vid utskrivning från slutenvård eller korttidsvård. Arbetet går i linje med äldreförvaltningens handlingsplan för det fortsatta arbetet med Tryggt mottagande. Förvaltningen såg över arbetssätt och intern organisation för Tryggt mottagande i hemmet, dels för att möta kommande behov hos den äldre stockholmaren och dels för ett effektivt resursutnyttjande inom förvaltningen. Översynen resulterade i en organisationsförändring där Tryggt mottagande i hemmet numera organiseras under hemtjänstenheten. Organisationsförändringen kommer att utvärderas under 2025.

Psykisk hälsa

För att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre har förvaltningen fortsatt att förnya och stärka arbetsformerna för det förebyggande och uppsökande arbetet genom kartläggning av behov och genom samordning av förvaltningens resurser. I detta ingår att fortsätta utveckla äldrelotsens uppdrag. Under året har antalet äldre som kontaktar äldrelotsen ökat vilket kan bero på att äldrelotsen har besökt fler verksamheter, exempelvis Rosenlunds sjukhus, och lämnat information till seniorer i väntrummen. Under 2025 kommer antalet kontakter att följas upp mer strukturerat. Den genomsnittliga åldern för de som tar kontakt med äldrelotsen är 80 år och de vanligaste frågorna handlar om aktiviteter, hälsofrågor samt kontakt med hemtjänst och biståndshandläggare. I samarbete med beställarenheten har äldre som för första gången söker kontakt för insatser erbjudits att bli uppringda eller få ett hembesök av äldrelotsen för att få information om stadsdelsområdets förebyggande aktiviteter för äldre. Arbetssättet kommer att införas fullt ut under 2025. Äldrelotsen fortsätter även att samverka med stadsdelsområdets hemtjänstutförare, civilsamhällets organisationer och vårdcentraler.

Arbetet med att erbjuda och ge stöd till anhöriga har fortsatt under året och majoriteten av de anhöriga som söker stöd har en närstående med en kognitiv sjukdom. För att möta det ökade stödbehovet hos gruppen har fler anhörigrupper startats upp. Anhörigkonsulenten har föreläst och informerat om vilket stöd som går att få hos bland annat Neuroförbundet, Parkinson Stockholm, Parkinsonföreningen och Färdtjänstföreningen. Stor vikt har lagts vid förebyggande hälsoaktiviteter där stadens anhörigkonsulenter har inlett ett projekt för att utveckla en digital hälsoplattform för anhöriga i samarbete med Nationellt kompetenscentrum för anhöriga (NKA).

Förvaltningen har förstärkt det stöd som erbjuds äldre och anhöriga i olika stadier av livet genom satsningen på kuratorer på vård- och omsorgsboenden och inom myndighetsutövningen. Inom myndighetsutövningen har en arbetsgrupp med fokus psykisk hälsa och hemlöshet startat tillsammans med förvaltningens äldrekurator, bolots och biståndshandläggare. Arbetsgruppen har tagit fram och utvecklat arbetssätt för att stötta personer som riskerar att hamna i hemlöshet eller är hemlösa samt hur förvaltningen kan

arbeta kring äldre med komplexa behov där det förekommer psykisk ohälsa. Bolotsen har under året hållit i workshops med samtliga biståndshandläggare på beställarenheten för att utbilda i och diskutera med handläggarna kring hur enheten ska arbeta i komplexa ärenden. Ett resultat av detta är att fler biståndshandläggare därefter har tagit stöd av bolotsen i enskilda ärenden. En av förvaltningens äldrekuratorer har erbjudit kuratorstöd för enskilda som har insatser från äldreomsorgen och som av olika anledningar kan vara i behov av ett utökat stöd på grund av exempelvis psykisk ohälsa, sjukdom eller andra orsaker. Arbets sättet har utvärderats och de enskilda har varit nöjda med stödet som bland annat lett till samverkan med vården i form av samordnad individuell plan (SIP) eller samverkan med frivilligorganisationer. Arbets sättet kommer att fortsätta under 2025.

Aktivitetssentret och träffpunkterna har fortsatt att utveckla sitt utbud av varierade aktiviteter med fokus på social gemenskap och mänskliga möten, kulturella aktiviteter och ökad fysisk aktivitet. Dialogen med relevanta förvaltningar, exempelvis idrottsförvaltningen, civilsamhälle och föreningar har löpt på. Under året har dagverksamheterna bland annat satsat på generationsöverskridande aktiviteter och fler samarbeten med närliggande förskolor har genomförts. Förvaltningen har arbetat vidare med att erbjuda flexibilitet i var och hur verksamheterna äger rum och för att möta det ökade intresset för utevistelse har dagverksamheterna fortsatt att arrangera bussutflykter och vidare uppmärksammat olika kulturer genom mat och musik under året. Under sommaren medverkade verksamheterna inom förebyggande enheten på Sommar i Tanto där seniorgympa och allsång erbjöds de äldre. Utifrån den fortsatta utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet kopplat till god och nära vård och omsorg samt det förebyggande arbetet för att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering skulle förvaltningen genomfört en särskild satsning för att möjliggöra social gemenskap och mänskliga möten för äldre även under storhelger och under sommaren. Detta i form av ett pilotprojekt i samarbete med civilsamhället. Projektet har skjutits upp och kommer istället att genomföras under 2025. Under hösten har förebyggande enheten sett över möjligheterna till att erbjuda verksamhet under kvällstid vilket kommer testas och utvärderas under 2025.

Förvaltningen har under året utvecklat arbetet mot våld i nära relationer och insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper. Samverkan och samhandläggningen kring äldre med komplexa behov har stärkts. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med att upptäcka och förbygga brott mot äldre genom att utveckla och intensivifiera samarbetet mellan äldreomsorgsavdelningen och sociala avdelningen avseende våldsutsatta. Beställarenhetens våld i nära relation-grupp har utökats med fler medarbetare och därmed har förutsättningarna för att kunna erbjuda stöd och kompetens till andra kollegor i ärenden där våld i nära relationer förekommer, ökat. Gruppen har fortsatt att ha samverkansmöten tillsammans med förvaltningens relationsvårdsteam och Polisen. Äldrelotsen är ett stöd i samverkansarbetet och är synlig på vårdcentralerna och hos andra relevanta samverkanspartners. Under våren har även samverkan med minnesmottagningen samt primärvårdsrehabilitering utvecklats. Sedan juni arbetar samtliga biståndshandläggare inom förvaltningens äldreomsorg med ett screeningformuläret som en del av handläggningen. Under året har 124 ärenden screenats och i 37 ärenden har det identifierats en våldsutsatthet. Enheten har kunnat erbjuda stödinsatser i form av avlastning, regelbundna uppföljningar, boendestöd och annat boende. Även stöd från

förvaltningens relationsvårdsteam i form av exempelvis samtalsstöd har kunnat erbjudas till de berörda. Förvaltningens engagemang i projektet är långsiktigt och sträcker sig över flera år.

Samarbetet med trygghetssamordnaren på förvaltningen har utökats och fördjupats och informations- och utbildningsinsatser för medarbetare och äldre har genomförts. Arbetet sker i samråd med Södermalms stadsdelsnämnds pensionärsråd och frivilligorganisationer i stadsdelsområdet.

Arbetet med hemlöshet beskrivs under verksamhetsområdesmål 3.3 "I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med".

Kompetensförsörjning

För att kunna möta dagens och framtidens behov av en kvalificerad äldreomsorg behöver förvaltningen arbeta systematiskt med att både säkra insatser för kontinuerlig och ökad kompetensutveckling av redan anställda medarbetare och att rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens. Under året har förvaltningen inlett Silviahemscertifiering av Katarinagårdens och Kulltorps vård- och omsorgsboenden. Silviacertifieringen har löpt på under året som planerat och drygt 120 medarbetare har genomfört steg ett och två av utbildningen. Under början av 2025 genomförs steg tre av utbildningen och själva certifieringen planeras till mars 2025. Sedan tidigare innehar Nytorpgårdens vård- och omsorgsboende certifieringen. En av hörnstenarna i Silviahemscertifieringen är personcentrerad vård, vilket är ett identifierat utvecklingsområde vad gäller behov av kompetenshöjande insatser hos personalen. Insatsens innehåll och resultat beskrivs utförligare under rubriken "Övrigt" i slutet av verksamhetsberättelsen.

Förvaltningen har fortsatt med arbetssättet verksamhetsnära utbildningar som genomförs på plats i verksamheterna av bland andra vårdpedagog. Det sistnämnda går under benämningen "Södermalmsmodellen" och innebär att personalen får en verksamhetsanpassad internutbildning på plats i verksamheterna och som anpassas utifrån personalgruppens förförståelse för ämnet och språkliga kompetens. På så sätt ökar kvaliteten i vården och omsorgen för den enskilde. Fokus har varit på att ta fram material inför kommande kompetensutvecklingsinsatser kopplade till kompetensstegen. Parallellt har förvaltningens vårdpedagog fortsatt att erbjuda utbildning inom bland annat hjärtlungräddning, HLR-instruktörsutbildning och föreläsningar inom psykiskt ohälsa. Utöver arbetet enligt Södermalmsmodellen finns även en struktur av ombud och nätverk i verksamheterna inom särskilt prioriterade områden så som exempelvis hygien, psykisk hälsa, aktiviteter och reflektionstid.

Under hösten har förvaltningen ställt i ordning ett rum för praktisk metodövning på Bergsunds vård- och omsorgsboende. Här kan äldreomsorgens medarbetare med hjälp av tidsenliga hjälpmedel och sjukvårdsmaterial förbereda sig och träna på vanligt förekommande arbetsmoment som ingår i uppdraget. Det kan exempelvis handla om arbetsmoment så som förflyttningsteknik, hjärt- och lungräddning (HLR), såromläggning, venprovtagning på provarm, blodtrycksmätning med mera. I närliggande lokaler finns även möjlighet att hålla mer teoretiska utbildningar inom exempelvis hygien, psykisk hälsa, kommunikation med mera.

Under början av året införde äldreomsorgsavdelningen stadens nya chefstruktur. Genom en utökad chefstäthet och därmed färre medarbetare per chef för verksamheterna i egen regi skapas förutsättningar för ett nära ledarskap och ett långsiktigt arbete med utvecklingen av verksamheterna. Genom detta säkras även en god arbetsmiljö. Under året har förvaltningen intensifierat arbetet med att minska andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal och en ändamålsenlig organisation för ett framtida hållbart resursteam. En handlingsplan finns framtagen och den ligger som grund för arbetet. Särskilt fokus under året har varit ett omfattande arbete med att utveckla och omarbeta flera verksamheters grundschema, vilket på sikt kommer att bidra till en minskning av andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal. Hittills har Kulltorps och Katarinagårdens vård- och omsorgsboenden infört nya grundschema och en första effektutvärdering pågår. Arbetet med vård- och omsorgsboendenas grundschema fortsätter under 2025.

Samarbetet med lärosäten och andra utbildningsaktörer har fortsatt att stärkas för att bredda rekryteringsunderlaget och säkerställa att framtidens medarbetare inom stadsdelsområdets äldreomsorgsverksamheter har rätt kompetens. Äldreomsorgsavdelningen utgör fortsatt en akademisk nod. Att vara en akademisk nod innebär att ta emot studenter från skolor och lärosäten exempelvis specialistundersköterskor, arbetsterapeuter men även studenter som skriver uppsatser. Arbetet i noden omfattar även en samverkan med äldreförvaltningen, lärosäten och med stadens övriga akademiska noder. Syftet är att bland annat att kunna praktisera innovation och forskningsresultat.

Strategi för en äldrevänlig stad

Södermalm ska vara ett äldrevänligt stadsdelsområde. Arbetet för att nå dit utgår från de fem utvecklingsområden som identifierats i stadens gemensamma handlingsplan för en äldrevänlig stad: delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö samt kommunikation och information. Under året har förvaltningen särskilt prioriterat arbetet med utvecklingsområdet social inkludering med fokus på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet men även arbetet med att upptäcka och förbygga brott mot äldre. Arbetet utgår från analyserna från förvaltningens forskningsprojekt med Äldrecentrum och Nestor FoU-center och med äldre som medforskare.

Äldreomsorgsavdelningens förebyggande enhet har under året samarbetat med Polisen i syfte att förebygga brott mot äldre. Bland annat har polisen genomfört föreläsningar om hur man skyddar sig mot bedrägerier på Tellus fritidscenter. Information om brott mot äldre har delats ut på vårdcentraler, träffpunkter, bibliotek, simhallar och i brevlådor på seniorboenden. Biståndshandläggare har även bifogat information i alla beslut.

Utvecklad hälso- och sjukvård

Förvaltningen har under året arbetat med att stärka arbetsprocesserna inom hälso- och sjukvårdsområdet. Fokus är den äldres individuella behov med utgångspunkt i omställningen till en god och nära vård. Generellt ser förvaltningen ett stort behov av att fortsätta utveckla samverkan med regionen på både primärvårds- och slutenvårdsnivå. Fokus för samverkan handlar om att arbeta fram gemensamma arbetssätt inom områden som avvikelser, egenvård samt in- och utskrivningsprocesser.

Under året har förvaltningen prioriterat kompetenshöjande utbildningsinsatser inom HSL-

området och att stärka kunskaperna hos personalen inom palliation och vård i livets slutskede. På vård- och omsorgsboendena pågår arbetet med att utbilda fler palliativa ombud samt ett aktivt arbete med att stärka omvårdnadspersonalen och teamets roll kring den äldre vid vård i livets slut. Förvaltningens vårdpedagog har föreläst om ”Palliativt perspektiv” för personalen på beställarenheten och Hornstulls servicehus. Utifrån medel genom stadens kompetensutvecklingssatsning, som beviljades i samband med verksamhetsplan 2024, har förvaltningen genomfört första steget i en omfattande kompetenshöjande insats i form av en ny utbildning inom läkemedelsdelegering och för säker läkemedelshantering för alla nivåer och hos alla anställda inom särskilt boende. Totalt har 328 omvårdnadspersonal, 29 sjuksköterskor och 15 chefer genomgått utbildning inom säker läkemedelshantering. I utvärderingen av insatsen kan förvaltningen konstatera en ökad kunskap om patientsäkerhet hos både omvårdnadspersonal och sjuksköterskor. En ökning av rapporterade risker inom läkemedelshantering har noterats, vilket visar på en större uppmärksamhet på risker och ett förbättrat ansvarstagande bland omvårdnadspersonalen. Förvaltningens arbete har av äldreförvaltningen setts som ett pilotprojekt och utbildningarna har nu upphandlats centralt för att möjliggöra för fler stadsdelsförvaltningar att utveckla samma delegeringsprocess. Insatsens innehåll och resultat beskrivs utförligare under rubriken ”Övrigt” i slutet av verksamhetsberättelsen. Under året har digital signering av läkemedel, via en app på medarbetarnas arbetstelefoner, införts på Bergsunds och Hornskrokens vård- och omsorgsboenden. Detta innebär att alla särskilda boenden i egen regi använder sig av digital signering. Uppföljningar visar att målet om ett användarvänligt digitalt arbetsstöd för undersköterskor och sjuksköterskor som stärker patientsäkerheten har nåtts.

Prioriterat har också varit att minska antalet äldre som skickas in till akuten från särskilt boende genom att säkerställa att personalen har tillräckliga kunskaper i att bedöma vitala parametrar i samråd med sjuksköterska samt säkerställa att basal medicinsk utrustning finns tillgänglig. Detta är något som förvaltningen kontinuerligt arbetar med som en del i vårdpedagogens utbildningspaket för vårdpersonal inom ramen för verksamhetsnära utbildning enligt Södermalmsmodellen.

Övrigt

Tillagningskök i egen regi i fastigheten Filen (Lignagatan)

Renoveringen av tillagningsköket i fastigheten Filen kommer påbörjas tillsammans med Micasa för att slutföras under hösten 2025.

Övertagande av Hornskrokens vård- och omsorgsboende

Förvaltningen har återtagit driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende vilket har ökat nämndens rådighet. Återtagandet har genomförts enligt plan och utan påverkan på verksamhetens dagliga drift. Precis som vid övertagandet av Bergsunds vård- och omsorgsboende i oktober 2023 så fanns en projektgrupp som arbetat med frågor som HR, IT, lokaler och hantering av avtal i samband med övertagandet. Projektgruppen har också förberett för att verksamheten ska ingå i förvaltningens arbete med verksamhetsutveckling och ledningssystem. Inför övertagandet genomfördes risk- och konsekvensanalyser. Fackliga organisationer har deltagit i relevanta delar. Boende, anhöriga och medarbetare har informerats genom kontinuerlig dialog.

Nationella minoriteter

Inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter utgår arbetet med de nationella minoriteterna från stadens riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter. Verksamheterna har såväl arbetat med program för återkommande högtider där de nationella minoriteternas högtider uppmärksammas med kulturaktiviteter, mat och musik som med löpande aktiviteter i samverkan med andra så som Sameföreningen. Bland annat har internationella romadagen och tornedalingarnas dag uppmärksammats i verksamheterna, vilket har lett till samtal och diskussioner. I förvaltningens uppsökande arbete görs ett regelbundet utskick till alla i stadsdelsområdet som fyllt 75 år. I brevet är utvalda delar, till exempel informationen om vart de äldre ska vända sig för att få hjälp, översatt till minoritetsspråken.

HBTOI+

Äldreomsorgen har fortsatt samverka och nå ut med information genom de många aktörer inom stadsdelsområdet som också har seniorer som målgrupp. Ett exempel är att de öppna träffpunkterna spridit information om RFSL:s mötesplatser för HBTOI+-personer vilket lett till fler besökare och där förvaltningen för dialog om en utökad samverkan. Förvaltningens äldrelots har haft en central roll i detta arbete och en ökad efterfrågan från både aktörer och seniorer har identifierats.

För att höja kunskapen hos medarbetarna om hur arbete kan ske för att säkerställa att alla äldre får ett respektfullt bemötande har förvaltningen under 2024 tagit fram en plan för hur samtliga verksamheter inom äldreomsorgen under tre års tid ska kunna genomgå stadens webbaserade LHBTQ-utbildning i enlighet med Södermalmsmodellen för verksamhetsnära utbildning. Arbetet har inletts på hemtjänstenheten som arbetat fram en egen utbildning kombinerat med kompetenshöjande reflektion i samråd med RFSL. Presentationer och fakta varvas med reflektionsfrågor och genomförs i grupp, vilket av tidigare erfarenhet ger bättre effekt i form av ökad kunskap hos personalen än att genomföra webbutbildning. Hittills har personalen inom hemtjänsten och Hornstulls servicehus genomfört utbildningen.

Jämställdhet

Förvaltningen ser fortsatta skillnader i utfallen mellan kvinnor och män i exempelvis Socialstyrelsens brukarundersökningar om äldreomsorgen. För att stärka jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven i dagverksamheterna har medarbetarna tagit fram mål och arbetssätt för sina målgrupper ”gäst” och ”anhöriga”. Detta syftar till att tydligare peka ut hur verksamheten systematiskt arbetar med jämställdhet och jämlikhet. Målen och arbetssätten följs upp genom könsuppdelad statistik via brukarundersökningar, samtal med gäster och anhöriga samt egenkontroll av den sociala dokumentationen. Genom att på ett medvetet sätt belysa olika jämställdhetsperspektiv när verksamheten planerar, genomför och följer upp gästernas delaktighet och inkludering har verksamheten möjliggjort för systematiska jämställdhetsanalyser utifrån olika områden bland annat mat och måltider. Detta arbetssätt planerar äldreomsorgen att sprida till fler verksamheter inom avdelningen.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 2 - Ingen hunger

- Utökning av dietisttjänst, vilket inneburit utökat stöd till personal på vård- och omsorgsboenden och servicehus i att förebygga, upptäcka och behandla undernäring.
- Bedriva projekt Undernäring med målsättningen att upptäcka äldre i ordinärt boende med risk för undernäring i ett tidigt skede.
- Det fortsatta arbetet med aktiviteter i Matlyftet med syftet att motverka undernäring och social isolering.
- Arbetet med det nya mat- och måltidskoncept på vård- och omsorgsboendena.
- Uppdaterade seniorrabatter på restauranger och caféer på Södermalm.

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Systematiskt arbete med förebyggande insatser genom öppna träffpunkter och mötesplatser men även genom äldrelotsen, som efter att ha drivits som projektsatsning nu är permanent verksamhet.
- Samverkan med regionen med fokus på tydligare ansvarsfördelning vid utskrivning.
- Reviderade och implementerade arbetsätt och rutiner för att kunna säkerställa god omsorg i livets slutskede.

Mål 5 - Jämställdhet

- Verksamheterna inom den förebyggande enheten har tagit fram jämställdhetsmål och inom dagverksamheterna har även uppföljningsmetoder tagits fram så som att analysera könsuppdelad statistik från brukarundersökningar, samtal med gäster och anhöriga samt egenkontroll av social dokumentation.
- Fortsatt arbete med att analysera könsuppdelad statistik, genomföra jämställdhetsanalyser och att stärka medarbetarnas kompetens inom våld i nära relation.
- Utifrån tidigare jämställdhetsanalyser ligger fokus på områdena utevistelse samt mat och måltider.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Samverkan kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.
- Intern och extern samverkan och samhandläggning kring äldre med komplexa behov.
- Verksamheterna inom den förebyggande enheten har tagit fram jämlikhetsmål och inom dagverksamheterna har även uppföljningsmetoder tagits fram så som att analysera könsuppdelad statistik från brukarundersökningar, samtal med gäster och anhöriga samt egenkontroll av social dokumentation.
- Samverkan med pensionärsrådet.
- Samverkan med RFSL.
- Arbete med att uppmärksamma nationella minoriteter, exempelvis samiskt café i samverkan med Sameföreningen.
- Deltagande i Svenskt Demenscentrums projekt Jämlik dagverksamhet för personer med demenssjukdom. Detta har resulterat i att dagverksamheterna blivit mer jämlika, öppna och demokratiska samt att alla verksamheter arbetar efter samma rutiner,

struktur för dagen och ett gemensamt årshjul för aktiviteter så att det som erbjuds är än mer inkluderande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare	82 %	84 %	81 %		82 %	82 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	89 %	87 %	85 %	87 %	87 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	78 %	76 %	79 %	77 %	79 %	79 %	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis. Utfallet för indikatorn baserar sig på frågan (i Socialstyrelsens undersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen") om personalen tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål om hur hjälpen utförs. Utfallet har ökat med en procentenhet i jämförelse med 2024. Resultatet ligger en procent över riksnittet (77 procent) och en procent under stadens snitt (79 procent). Utfallet för motsvarande fråga i den individuppföljning som genomförts under november 2023 till oktober 2024, "Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs?", hamnar på 94 procent. På förvaltningens vård- och omsorgsboenden i egen regi fortsätter arbetet med att involvera den äldre i planeringen och i genomförandet av insatsen. Under 2025 kommer särskilt fokus att ligga på att fortsätta utveckla den personcentrerade vården och omsorgen på förvaltningens vård- och omsorgsboenden i egen regi.							
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,07 %				0,06 %	Tas fram av nämnd	2024
   Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	62 %			60 %	67 %	67 %	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis. Utfallet för indikatorn baserar sig på frågan om den äldre vet vart den ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser i exploateringskontorets medborgardialog. Utfallet ligger i samma nivå som stadens snitt (64 procent) och har ökat med två procentenheter i jämförelse med föregående år. Totalt besvarades frågan av 924 personer varav 133 personer bor inom Södermalms stadsdelsområde. Då omkring 27 200 personer i åldern 65 år eller äldre bor i Södermalms stadsdelsområde (enligt 2023 års befolkningsstatistik), utgör respondenterna cirka 0,4 procent av målgruppen. Det framgår inte av underlaget hur många personer som har tillfrågats i dialogen. Ingen könsuppdelad statistik finns att tillgå. En förutsättning för en trygg ålderdom är att som enskild veta vilket stöd och vilken hjälp som finns att få och förvaltningen arbetar aktivt för att stärka den strategiska kommunikationsplaneringen och ytterligare möjliggöra detta. Detta görs genom regelbundna målgruppsanpassade utskick till stadsdelsrådets yngre äldre (75+) samt genom informationsspridning via samverkan med de många aktörer inom stadsdelsområdet som också har seniorer som målgrupp, exempelvis vårdcentraler och föreningar. Förvaltningens äldrelots har en nyckelfunktion i det uppsökande och förebyggande arbetet, vars uppdrag fortsätter att utvecklas för att i ännu högre grad kunna stötta och informera stadsdelsrådets äldre och dess anhöriga och lotsa till rätt instans.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,33			12,19	10	Max 10 personer	2024
Analys Resultatet har försämrats något i jämförelse med år 2023. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har ett resultat på 11,67 personer (11,48 personer 2023) och stadsdelsrådets privata utförare har ett resultat på 12,52 personer (12,37 personer 2023). Stadens resultat uppgår till 12,11 personer (11,70 personer 2023). Kontinuiteten mäts även med en fråga i individuppföljningen och senaste mätningen från november 2023 till och med oktober							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>2024 visar att 66 procent upplever att de alltid eller oftast får hjälp av samma personer i hemtjänsten. Resultatet är något lägre än genomsnittet för staden (71 procent).</p> <p>Personalkontinuiteten är ett fortsatt fokusområde för samtliga hemtjänstutförare. Enheterna arbetar kontinuerligt för att förbättra sina kontinuitetssiffror genom att effektivisera sin planering, arbeta med områdesindelning och arbetslag med det övergripande målet att kunna erbjuda trygga insatser med hög kvalitet för kunderna. Södermalm har ett stort antal utförare med varierande storlek i antal kunder och geografiskt område vilket ger olika förutsättningar i förbättringsarbetet. Under 2024 har fokus inom hemtjänsten i egen regi varit kompetensutvecklade insatser för personalen att bemöta äldre med psykisk ohälsa.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.4.1. Södermalm är ett bra stadsdelsområde att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Genom att utveckla verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete med fokus på hantering och uppföljning av avvikelser, synpunkter och klagomål ökar kvaliteten i verksamheterna och i de enskildas insatser.
- Genom en satsning på utökat antal aktivitetssamordnare och rehab-personal inom de särskilda boendena stärker förvaltningen arbetet ytterligare för en meningsfull tillvaro för olika målgrupper genom aktiviteter, utevistelse och individuell stimulans och kulturupplevelser.
- Fortsatt utveckling av uppsökande arbete genom exempelvis tydligare samordning av äldrelotsen och andra uppsökande yrkeskategoriers uppdrag.
- Fortsatt utveckling av teambaserat arbetssätt där olika professioners kompetens tas tillvara och på så sätt ska ge bästa möjliga effekt för den enskilde.
- Arbetsplatsnära och verksamhetsförlagda utbildningar med fokus på språk, kommunikation, psykisk hälsa, demens, hälso- och sjukvård samt välfärdsteknik genomförs för att öka medarbetarnas kompetens och öka kvaliteten i verksamheterna. Satsningen på vårdpedagog och språklig kompetens på plats i verksamheterna fortsätter.
- Nöjdheten med maten och måltidsmiljön på förvaltningens vård- och omsorgsboenden ökar genom fortsatt utveckling av arbetssättet Hemlagat.
- Stärka samverkan och samhandläggningen med sociala avdelningen gällande våld i nära relationer hos äldre med komplexa behov.

Förväntat resultat

- Äldre får information om vilket stöd som finns vid behov av äldreomsorg.
- Andelen nöjda omsorgstagare inom äldreomsorgen ökar.
- Andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ökar.
- Anhöriga är nöjda med det stöd de får.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen arrangerar en konferens om samverkan tillsammans med olika aktörer från stadsdelsområdet med utgångspunkt i överenskommelsen om god och nära vård.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys I samråd med övriga aktörer i nätverket inom ramen för det tidigare Samsas-projektet ändrades inriktningen på konferensen till en utbildningsdag om psykisk hälsa för medarbetare inom hemtjänsten på Södermalm.			
 Äldreomsorgsverksamheterna kartlägger pågående intern och extern samverkan utifrån intentionerna i överenskommelsen om god och nära vård. Utifrån kartläggningen tas en handlingsplan för utveckling av samverkan fram.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att en av fem KF-indikatorer uppnås helt och fyra uppnås delvis samt att underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Attraktiva och inkluderande aktiviteter

Förskolans kulturnätverk har bland annat fokuserat på introduktion av nya kulturombud och hur kultur kan kopplas till förskolornas projektarbeten. Representanter från alla Södermalms tre bibliotek ingår i nätverket och har haft en fast informationspunkt på agendan.

Kulanpremien har nyttjats för att boka kulturaktiviteter för förskolorna och i parklekarna.

Bokningarna har minskat något under året, vilket har varit en tendens i hela staden.

Kultursamordnaren var delaktig i arbetet med att arrangera Förskolans Kulturinspirationsdag den 6 november för alla som arbetar i stadens förskolor. Många pedagoger från Södermalms förskolor deltog, och en förskola från Södermalm lyftes som ett gott exempel i staden där de berättade om förskolans projektarbete i mötet med ett offentligt konstverk.

Under 2024 har ramen för föreningsbidrag inför 2025 utökats till 4 400 000 kronor. Stödet till

flera mottagare har ökat samt att flera nya föreningar också har fått bidrag. Dessutom utlyste nämnden i början av året ett föreningsbidrag för sommaraktiviteter. Tio föreningar delade på 850 000 kronor och genomförde under sommaren aktiviteter för barn och unga i hela stadsdelsområdet och aktiviteter för alla åldrar i Tantolunden.

I samband med Nobel Week Light arrangerade parklekarna Stora Blecktornsparken och Draken med hjälp av två barngrupper från förskolorna Ljusinstallationer. Installationerna bestod av olika typer av programmerbara ljus designade av barnen. Allt förbereddes och skapades på barnens förskolor och monterades sedan upp i parklekarnas fönster. Ljusinstallationerna tändes och invigdes i respektive parklek.

”Sommar i Tanto” och ”Sommar på Medis” genomfördes under sommaren och var mycket uppskattat av publiken. Programmet bjöd på ett stort antal kultur- och fritidsaktiviteter utomhus för alla åldrar, och med ett särskilt fokus på barn och unga. Trafikkontoret ansvarade för ny utformning av aktivitetssytan på Medborgarplatsen och platsen lockade många besökare. Förvaltningen samverkade med bland andra Tranströmerbiblioteket, Forsgrénska badet, Södergården och flera av de föreningar som beviljades medel för sommaraktiviteter.

Förvaltningen deltog i ett stadsövergripande nätverk med målet att Stockholm ska ha ”Sveriges bästa föreningsklimat” samt i arbetet mot systemhotande brottslighet bland annat med fokus på föreningsbidrag. Arbetet fortgår under 2025. Föreningsbidragens process och hantering har genomlysts med målet att ha en mer effektiv, tydlig och transparent ansöknings- och handläggningsprocess.

En föreningskväll med temat demokrati genomfördes i augusti. Syftet var att informera om förvaltningens föreningsbidrag och att föreningar får mötas och ställa frågor till förvaltningen inför utlysningen av föreningsbidrag för 2025. Förvaltningen bjöd även på en gästföreläsning i föreningskunskap med fokus på demokratifrågor.

Förvaltningens kultursamordnare har deltagit i det stadsövergripande nätverket Kultur för äldre som drivs av kulturförvaltningen i samarbete med äldreförvaltningen. Syftet är att samverka med information, kunskap och idéer för att nå ut med kultur till den äldre målgruppen och utveckla ett inspirerande forum. Arbetet fortgår under 2025.

Förvaltningens vård- och omsorgsboendens aktivitetsnätverk samlade under våren aktivitetsansvariga på Södermalms vård- och omsorgsboenden. I nätverket diskuteras aktiviteter för de boende i samband med exempelvis högtider eller andra teman. Arbetet med mer kultur för äldre har påbörjats i nätverket. Det övergripande syftet är att dela information och inspiration, samt att synliggöra olikheter och likheter för att kunna arbeta med en likvärdighet inom Södermalms boenden. Förvaltningens kultursamordnare deltar med information, inspiration och nätverk. Arbetet kommer att fortsätta under 2025.

Nätverket Kultur på Södermalm har genomfört fyra träffar med fokus på samverkan. Detta har bland annat resulterat i gemensamma aktiviteter i samband med Kulturnatten och förvaltningens sommarsatsningar.

Staden håller på att ta fram ett nytt kulturstrategiskt program för barn och unga som ska ersätta det befintliga programmet ”Kultur i ögonhöjd”. Kultursamordnaren har varit sammankallande i en arbetsgrupp som fokuserat på kulturperspektivet för barn 0–5 år. Arbetet

med programmet beräknas vara klart under 2025.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser för att stärka förutsättningarna för god fysisk och psykisk hälsa och en känsla av sammanhang, jämlika relationer och kunskap om rättigheter för unga och vuxna med funktionsnedsättning. Brukare inom förvaltningens grupp- och servicebostäder har erbjudits fysisk aktivitet minst en gång i veckan och aktiviteter har skett både individuellt och i grupp utifrån vad brukarna önskar och vill. Önskemål om olika aktiviteter tas emot i enskilda samtal men även vid verksamheternas husmöten. Utförarenhetens Hälsoteam har under året arbetat med att skapa instruktionsfilmer om hur brukarna kan förbereda sig för ett träningspass, hur man tar sig till lokalen med mera. Hälsoteamet har bland annat erbjudit kurser i Qigong och vattengymnastik men även kurser om sömn. Utöver detta har träning på gym genomförts både på Forsgränska badet och Eriksdalsbadet där flera deltagare tillhör gruppen som valt att nyttja gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar. Nämndens råd för funktionshinderfrågor har varit med och utformat informationsmaterial gällande gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar.

Inom äldreomsorgen har aktivitetscentret och träffpunkterna har fortsatt att utveckla sitt utbud av varierade aktiviteter med fokus på social gemenskap och mänskliga möten, kulturella aktiviteter och ökad fysisk aktivitet. Under sommaren medverkade verksamheterna inom förebyggande enheten på Sommar i Tanto där seniorgymnastik och allsång erbjöds de äldre. Utifrån den fortsatta utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet kopplat till god och nära vård samt det förebyggande arbetet för att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering skulle förvaltningen genomfört en särskild satsning för att möjliggöra social gemenskap och mänskliga möten för äldre även under storhelger och under sommaren. Detta i form av ett pilotprojekt i samarbete med civilsamhället. Projektet har skjutits upp och kommer istället att genomföras under 2025. Under hösten har äldreomsorgen sett över möjligheterna till att erbjuda öppen verksamhet under kvällstid vilket kommer testas och utvärderas under 2025.

Under året har arbetet med att tillföra nya bad inom stadsdelsområdet utifrån vad som framkommer i Handlingsplan för nya bad 2022 pågått. Vattenprovtagning och provtagning av bottensediment har gjorts vid platsen där Tanto strandbad är tänkt att utvidgas.

Vattenprovtagningarna visar på positivt resultat och en ansökan om vattenverksamhet hos länsstyrelsen har inlämnats kring att anlägga en sandstrand öster om det befintliga badet. Under året har även vattenprovtagning beställts inför 2025 som ska utgöra en del av utredningen kring möjligheten att anlägga en bad nedanför Eriksdalslundens koloniområde.

Förvaltningen har deltagit i trafikkontorets arbete med att flytta kajbalkongen från Munkbron till Reimersholmes södra kaj med syftet att möjliggöra bad vid platsen. Upphandling av ny bastu som ska tillföras stadsdelsområdet har genomförts. Under förutsättning att bastun får bygglov planeras anläggningen komma på plats vid Tanto strandbad i början av 2025.

I Sankt Paulsparken har befintligt markmaterial krossats till mindre fraktion med syftet att öka tillgängligheten i parken. Vidare har vattenleken satts i drift och förutsättningarna för att kunna spola en isbana i parken utretts. Utredningen har resulterat i en för platsen anpassad isbana som beställdes under senhösten.

Platsen vid Sofia bollplan, där förskolan Äventyret tidigare var placerad, har återställts till en basketplan med nya basketkorgar samt med markmålningar som uppmuntrar till spontan lek.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet med att säkerställa tillgång till fritid, kultur och rörelse som främjar hälsa och välbefinnande.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att säkerställa att kulturaktiviteter inom förvaltningens verksamheter ska vara inkluderande oavsett kön.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Föreningar som beviljas föreningsbidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens arbete för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fria från våld och diskriminering.

Jämställdhetsanalys

Aktiviteter inom förvaltningens verksamheter ska vara inkluderande oavsett kön. Föreningar som beviljas föreningsbidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens arbete för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fria från våld och diskriminering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	88 %	89 %	87 %	87 %	87 %	75 %	2024
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	53 %	49 %	57 %	61 %	61 %	56 %	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis men utfallet är två procentenheter högre än stadens genomsnitt. Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallet eftersom denna typ av aktiviteter framförallt erbjuds utanför förvaltningens verksamheter. I samhället i stort deltar flickor i högre utsträckning i kulturaktiviteter än pojkar vilket kan påverka skillnaden i svaret.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	82 %	82 %	83 %	84 %	84 %	76 %	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis men utfallet är fyra procentenheter högre än stadens genomsnitt och högre än KF:s årsmål. Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallet eftersom denna typ av aktiviteter framförallt erbjuds utanför förvaltningens verksamheter.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	83 %	81 %	86 %	85 %	85 %	77 %	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis men utfallet är fem procentenheter högre än stadens genomsnitt och högre än KF:s årsmål.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallet eftersom denna typ av aktiviteter framförallt erbjuds utanför förvaltningens verksamheter. Utfallet visar att det är fler flickor än pojkar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden vilket följer trenden inom samtliga stadsdelsförvaltningar. I samhället i stort deltar flickor i högre utsträckning i kulturaktiviteter än pojkar vilket kan påverka skillnaden i svaret.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	68 %	73 %	63 %	69 %	69 %	66 %	2024
<p>Analys</p> <p>Årsmålet uppnås delvis men utfallet är tre procentenheter högre än stadens genomsnitt och högre än KF:s årsmål. Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallet eftersom aktiviteterna erbjuds av föreningslivet.</p> <p>Årets utfall visar att en större andel pojkar än flickor deltar i föreningslivet. Det finns strukturella mönster där aktiviteter som exempelvis ridning, teater och dans inte bedrivs i en förening utan i annan organisationsform. Dessa aktiviteter utövas i högre utsträckning av flickor. Däremot har idrottsaktiviteter som fotboll och innebandy generellt en tydlig föreningstillhörighet. Dessa aktiviteter utövas i högre utsträckning av pojkar. Det kan ha påverkat skillnaden i svaren.</p>							

Nämndmål: 1.5.1. Nämndens kultur-, idrotts- och föreningsliv är tillgängligt, attraktivt och inkluderande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Satsning på att utveckla olika typer av målgruppsanpassade aktiviteter utifrån behov som finns hos stadsdelsområdets invånare. Aktiviteterna genomförs där så är möjligt i samverkan med nämndens lokala råd samt civila samhällets organisationer.
- Att i samverkan med föreningslivet och övriga civilsamhället erbjuda aktiviteter för seniorer som bidrar till ett jämställt deltagande som lockar såväl kvinnor som män.
- Att i samverkan med föreningslivet och övriga civilsamhället erbjuda anpassade och inkluderande aktiviteter till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och HBTQI+-ungdomar.
- Se över möjligheten att med hjälp av arbetsmarknadsinsatser erbjuda fritidsbibliotek inom stadsdelsområdet.
- Stadsdelsförvaltningens kultursamordnare samordnar fortsatt Södermalms kulturnätverk tillsammans med Stockholms stadsbibliotek, Kulturskolan, Stadsmuseet och fritidsgården.
- Förskolorna, parklekarna och öppna förskolan nyttjar kulturförvaltningens Kulanpremie för att ta del av kulturupplevelser.
- Förskolorna och parklekarna har kulturombud som möts i ett gemensamt kulturnätverk, drivs av stadsdelsförvaltningens kultursamordnare
- Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar tar del av och har möjlighet att utöva ett varierat kultur- och fritidsutbud.
- Föreningsstödet fördelas till föreningar som uppfyller stadens demokrativillkor och

förstärker förvaltningens kärnverksamheter inom socialtjänst, äldreomsorg, förskola och fritidsverksamhet.

- Andelen bokningar genom Kulan ökar.

- Förvaltningens arbete inom kulturområdet stärks genom att fler aktiviteter genomförs för alla åldrar och i alla verksamheter.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Barnen i förskolan erbjuds minst en professionell kulturaktivitet per termin.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Brukare i grupp- och servicebostäder samt fritidsverksamhet som riktar sig till personer med funktionsnedsättning deltar i kulturaktiviteter utifrån förslag som kommit till verksamheten.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Parklekarna i samverkan med barnen på Södermalms kommunala förskolor sätter i samband med Nobel Week Lights upp belysning i parklekarna.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Utreda förutsättningarna för att starta upp ett fritidsbibliotek i stadsdelsområdet med hjälp av arbetsmarknadsinsatser.	2024-01-01	2024-08-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att tre av fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och ett har uppfyllts delvis. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer uppnås helt och att underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Energieffektivitet och minskad klimatpåverkan

Under året har tre klimatinvesteringsprojekt genomförts. Åtgärderna har inneburit en energieffektivisering av förvaltningens lokaler där äldre belysning byts ut till LED. Genom att projekten på Alsnögatan, förskolan Wollmar samt förskolan Bonden genomförts minskar elförbrukningen med ca 34 000 kWh per år och ger en besparing på ca 55 000 kr. Samt så har den installerade effekten minskat med 28 790 W. Många av förskolorna har LED armaturer i sina verksamhetslokaler idag men arbetet fortsätter att genomföra klimatinvesteringar där den ger störst klimatnytta. Den energieffektiva LED belysningen har lång livslängd och är särskilt viktig i våra förskolor där barn och personal vistas under långa perioder. I projekten ses även anpassningen av ljusmiljön över där man ser till att ljusstyrkan är rätt för olika aktiviteter och att belysningen kan dimmas vid behov.

Alla förskolor inom stadsdelsområdet har matavfallsinsamling eller matavfallskvarn idag. De få förskolor som inte haft det har berott på antingen att de väntade på "den gröna påsen" eller att de haft platsbrist. Sedan en tid tillbaka är den nya eftersorteringsanläggningen, Resursutvinning Stockholm igång som kan separera matavfallspåsarna från restavfallet. I ett led att få till matavfallsinsamling på vissa förskolor har speciella kärlskåp köpts in, kärlskåp har även köpts in för att snygga upp och få till en ordentlig sophantering hos vissa verksamheter.

Flertalet verksamheter har anordnat en hållbarhetsdag med valfria aktiviteter. Exempel på aktiviteter är bokbyttardag, prylbyttardag, genomgång av verksamhetens miljöplan, hållbarhetsquiz och föreläsning om hållbarhet. På förvaltningskontoret anordnades en återbruksdag där anställda tagit med kläder man inte längre använder för att återbrukas och få ett nytt hem. Detta är ett uppskattat event. Syftet är att uppmärksamma miljö och klimatarbetet och engagera anställda/brukare/barn och äldre. Flertalet verksamheter är med i "Håll Sverige rent" skräpplockarkampanj.

Alla förskoleområden har sina egna kocknätverk. Detta medför att man lär och delar med sig av varandras kunskaper. Ett område har exempelvis pratat om strategier för att höja andelen ekologiska livsmedel och dessutom fått inspiration av att en kock från ett annat område kom och höll ett inspirerande föredrag med efterföljande gemensam matlagning. Ett annat förskoleområde har satsat på att ge kockarna en utbildning i klimatsmart mat med fokus på koldioxidekvivalenter. Till följd av utbildningen serveras inte nötkött längre på dessa förskolor. Det syns även tydligt i statistiken att dessa förskolor har en låg klimatpåverkan med inköp av livsmedel. De ligger mellan 0,97-1,35 kg CO₂ ekvivalenter per kg livsmedel vilket är de lägsta siffrorna bland förskolorna.

Matsvinnsmätningar genomförs regelbundet inom förskolorna och äldreomsorgens verksamheter. Förskolorna genomför detta två gånger om året. Här varierar resultaten, vissa förskolor lyckas att få ner sitt matsvinn medan andra har oförändrat resultat. Där de har lyckade arbetssätt tar de till vara på detta och delar med sig.

Förvaltningen hamnar på tredje plats av samtliga förvaltningar i staden när det kommer till användandet av Stocket, stadens egen återbrukstjänst. Under 2024 har förvaltningen besparat 11 095 CO₂ (kg) genom detta. Endast arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen återvinner mer på detta sätt.

Hållbar äldreomsorg

Arbetet med Hållbar äldreomsorg pågår i verksamheterna och allt fler har övergått till mer miljövänliga alternativ. Verksamheterna köper engångshandskar i nitril vilket ger mindre påverkan på miljön och människors hälsa. Verksamheterna har påbörjat en övergång till att köpa in tvättbara sängunderlägg och haklappar istället för engångsvarianter. Verksamheter har sett över användningen av engångsmaterial för att få bukt på överanvändning och slöseri. De arbetar med att få ner matsvinn och försöker höja andelen ekologiska inköp.

Miljö- och klimatåtgärder i parkmiljö

I Tjurbergsparken har under året en stor Douglasgran fällts med anledning av att en fastighet intill parken ska renoveras. Virket från granen har använts för tillverkning av en stor bänk som placerats på Långholmen. Åtgärden har inneburit att lokal råvara använts vilket bland annat bidragit till att minimera behovet av transporter.

Anläggande av växtbäddar med biokol

Under året har nämnden beviljats klimatinvesteringsmedel för att tillföra nya växtbäddar för parkträd, perennplanteringar och buskage som innehåller biokol. Bland annat har Mariatorgets västra trädallé, buskage på Nytorget och i Axel Landquists park försetts med växtbäddar innehållande biokol. Vidare har regnbäddar med biokol anlagts i Drakenbergsparken. Åtgärderna har inneburit att nämnden bidrar till att minska koldioxidhalten i atmosfären eftersom biokolet tjänar som koldioxidfälla. Renoveringen av växtbäddarna på Mariatorget bidrar även till att vitalisera lindarna i allén så att de får en längre livslängd.

Trädplantering

Under året har nämnden beviljats klimatinvesteringsmedel för plantering av nya träd som ersätter träd som dött. Bland annat har 58 nya träd planterats i Vitabergsparken, Tengdahlsparken, Tantolunden och Högalidsparken. Detta innebär att nämnden bidrar till koldioxidlagring samt till att sänka lufttemperaturen vid värmeböljor.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 7 - Hållbar energi för alla

- Energieffektiviserande åtgärder såsom LED investeringar.

Mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion

- Matsvinnsmätning i verksamheter för att få ner matsvinnet.
- Verksamheterna har källsortering.

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.
- Plantering av nya träd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,47 kg CO2 per kg livsmedel			1,56 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation	3,02 GWh			3,05 GWh	3,42 GWh	1 735 GWh	2024

Nämndmål: 2.1.1. Nämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en låg klimatpåverkan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Genomföra energibesparingsåtgärder i lokaler och verksamheter.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Åtgärder i enlighet med klimathandlingsplan 2020-2023 - för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040. Anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.
- Åtgärder i linje med handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025. Exempelvis omhändertagande av dagvatten och plantering av träd.
- Förvaltningen genomför kompetenshöjande insatser kring bland annat ekologiska livsmedel, matsvinn och vegetariska måltider i förskolan.
- Implementering av lekvärdesriktlinjerna för utomhusmiljöer i förskolan påbörjas.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i verksamhetslokaler minskar.
- Utökat återvinning så att fler verksamheter omfattas.
- Verksamheternas matsvinn minskar genom aktiva åtgärder.
- Kunskapen om vegetariska måltider inom förskolan ökar.
- Vid ombyggnation av förskolegårdar används lekvärdesriktlinjerna för utomhusmiljöer.
- Ökad andel växtbäddar med biokol i stadsdelsområdet vilka tjänar som koldioxidfällor.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.	2024-01-01	2024-12-31	
 Anordna en dag för hållbarhet	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbeta med verktyget Hantera livs för att minska klimatpåverkan från livsmedelskonsumtionen under ledning av miljösamordnare för att analysera och planera åtgärder.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Implementering av vägledningen för Hållbar äldreomsorg intensifieras.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Slutföra inventeringen av förvaltningens verksamheter i syfte med att hitta de verksamheter som saknar källsortering/matavfallsinsamling.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utplantering av nya träd.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Verksamheter som serverar mat fortsätter mäta matsvinn och arbetar med aktiva åtgärder i syfte att minska det.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att KF-indikatorn uppnås delvis och att KF-aktiviteten har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Åtgärder för ökad biologisk mångfald i enlighet med Stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm

Under året beviljades nämnden 0,7 mnkr av sökta 1,0 mnkr avseende driftmedel som kan bidra till ökad biologisk mångfald utifrån de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald.

- Nya boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss och vedlevande insekter har anlagts då dessa gynnar en viktig ekosystemtjänst, pollinering. Följande insatser har genomförts:
 - Fem mulmholkar och tio insektshotell har placerats ut på Långholmen och på Reimersholme.
 - Ett tio-tal nedfallna träd på Långholmen har lämnats kvar på plats för att utgöra faunadepåer.
 - 26 fladdermusholkar och 25 fågelholkar har placerats ut i Tantolunden och på Långholmen.
 - En sandbädd för bin har anlagts på Åsöberget, vid Kvastmakarbacken.
- Planteringar på utvalda platser har kompletterats med växter som lockar till sig pollinatörer. Följande insatser har genomförts:
 - Perenner har planterats på ett antal platser vid korsningen Katarinavägen/Renstiernas.
 - I Ivar Los park har en annuellplantering försetts med växter som lockar till sig

pollinatörer.

- Ett antal platser i Tantolunden har försetts med perenner.
- Lökplanteringar har anlagts i Ånghästuparken och i Helgalunden.
- Nya klättrväxter har planerats i Tengdahlsparken.

- Ytor med höggräs/äng har anlagts. Följande insatser har genomförts:
 - Höggräsytor har etablerats i Eriksdalslunden och vid Höga stigen.
 - En ny möjlig yta för äng i Tjurbergsparken har identifierats och en ny äng har anlagts vid fontändammen.
 - En bruksgräsyta har omvandlats till ängsyta med riktad skötsel på Långholmen.

Skötseln av naturreservat

Insatser utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park genomförts. Åtgärderna omfattar exempelvis fagning i Sickla Park (borttagande av löst material från marken) och slåtter (avverkning av högt gräs) i bägge naturreservaten. För att främja den sällsynta mandarinanden har förvaltningens servicegrupp, utifrån ett medborgarförslag, tillverkat holkar för denna fågel som placerats på Årsta holmar.

Tillgängliggörande av Årsta holmar

Under 2024 har det inte varit möjligt att erbjuda båttrafik till Årsta holmar eftersom det inte inkom några kvalificerade anbud till förvaltningen i samband med upphandlingen. Förvaltningen planerar att genomföra en ny upphandling under 2025.

Stadsodling

En ny stadsodling har anlagts i Sandbacksparken, initierat av ett medborgarförslag. Stadsodlingen sköts av föreningen Malin Matsdotters örtagård som odlar växter som för tankarna till den häxprocess som pågick i området på 1670-talet. Den befintliga vattenposten i parken, som varit ur funktion under en längre tid, har också renoverats. Vid platsen har en skylt satts upp med information om häxprocesserna och dess offer samt om de växter som finns på stadsodlingen.

Under året har renovering av odlingslådor till stadsodlingar genomförts, exempelvis för stadsodlingarna ”Trädgård på spåret” vid Södra Årstalunden, i Axel Landquists park och vid Heliosgången.

Ett arbete med att tillgänglighetsanpassa grusgångarna mellan planteringarna inom stadsodlingen ”Odlar ihop” i Drakenbergsparken har påbörjats. Föremål inom området som bedömts som osäkra har tagits bort och nya möbler och gestaltningselement kommer att tillföras platsen under 2025. En installation av vattenpost med dricksvatten har påbörjats och ett nytt källsorteringskärl i direkt anslutning till odlingsområdet kommer att placeras ut under 2025.

Genomförande av skyfallsåtgärder/dagvatten

I samband med planering inför kommande parkinvesteringar har förvaltningen bedömt hur dagvattenhantering och eventuella skyfallsåtgärder kan omhändertas. På en yta vid skateboardanläggningen i Drakenbergsparken har en dagvattenanläggning anlagts. I Tantolunden har flera rännalar renoverats och växtbäddar anlagts för att omhänderta

dagvatten och större skyfallsmängder. Vid asfalteringsåtgärder på gångvägar i Tantolunden har lutningen anpassats så att regnvatten leds till grönytor och anlagda växtbäddar.

Ekologiska livsmedel

Andelen inköpta ekologiska livsmedel inom förvaltningen uppgår totalt för 2024 till 67,16 procent. Nämndens årsmål om 71 procent uppnås delvis när samtliga verksamheter räknas med i utfallet. Förvaltningen har fortfarande högst utfall i jämförelse med övriga stadsdelsnämnder. Nytt för år 2024 var att verksamheterna fick specifika årsmål. Detta då verksamheternas förutsättningar för att köpa ekologiska måltider och livsmedel skiljer sig åt då exempelvis utbudet av ekologiska varor som uppfyller nutritionskrav och variation för äldre är begränsat. Mycket mat inom äldreomsorgen lagas med halvfabrikat och utbudet av upphandlade ekologiska halvfabrikat är begränsat. De verksamheter som lagar mat från grunden har ett mycket bättre utgångsläge att nå nämndmålet. De specifika årsmålen för verksamheterna var för förskolorna minst 80 procent, verksamheter inom äldreomsorgen minst 50 procent och verksamheter inom sociala avdelningen minst 65 procent. Resultatet för förskolan tillsammans blev 81 procent. Två av fyra förskoleområden når idag årsmålet, två områden ligger strax under 80 procent. Inom äldreomsorgen når två av tre områden för vård- och omsorgsboenden sitt mål om 50 procent. Inom äldreomsorgens verksamheter pågår insatser såsom byte till leverantör som garanterar en viss procent ekologisk kost och att servera hembakat fika- och matbröd som i högre utsträckning baseras på ekologiska råvaror. Inom de sociala utförarenheterna vilket är två större enheter når båda målet på 65 procent. Sociala avdelningens verksamheter fortsätter att regelbundet se över om de varor som köps in går att byta ut till ekologiska alternativ samt ha dialog med beställningsansvariga för att medvetandegöra och informera om vikten av ekologiska inköp.

Verksamheterna får månadsvisa lägesuppdateringar gällande ekologiska inköp för att regelbundet få information om hur verksamheterna ligger till. Ekologiska inköp tas även upp på månadsvisa chefsforum.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Dagvattenhantering och eventuella skyfallsåtgärder hanteras inom parkinvesteringar.

Mål 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

- Arbete med åtgärder i enlighet med stadens handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad, exempelvis anläggande av fler boplatser för bin, fler ängsytor och tillföra planteringar nektarrika växter som lockar till sig pollinatörer.
- Utläggning av död ved vid exempelvis Eriksdalslunden och Monteliusvägen. På lämpliga platser tillåts trädstammar och rishögar ligga kvar efter trädfällningar och slyröjningar. Stormfällan säkras och får ligga kvar på lämpliga platser, exempelvis på Långholmen, Reimersholme, Vitabergsparken och på Danviksklippan.
- Tillföra en ny stadsodling till stadsdelsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	67,16 %			67,27 %	71 %	70 %	2024
<p>Analys</p> <p>Årsmålet uppnås delvis. Nämnden totalt har ett utfall på 67,16 procent. Det beror på att allt fler vård- och omsorgsboenden har övergått i kommunal regi och anpassning pågår till stadens riktlinjer för ekologiska inköp. Generellt är det svårare att nå målet inom äldreomsorgen då utbudet av ekologiska halvfabrikat är begränsade. Många enheter inom förskoleavdelningen och sociala avdelningen har ökat sin andel ekologiska inköp under året och förskolans genomsnittliga utfall är 81 procent. Södermalm ligger högst i utfall i jämförelse med samtliga stadsdelsnämnder.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.2.1 Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna inom nämndens verksamheter utvecklas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Anläggande av boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss eller vedlevande insekter hjälper till att stimulera den biologiska mångfalden i staden. Genom att locka bin och fjärilar till boplatserna tar man tillvara en viktig ekosystemtjänst, pollinering, som i dagsläget anses som hotad på ett flertal ställen.
- Genom att komplettera planteringar på utvalda platser med växter som lockar till sig pollinatörer utökas förutsättningarna för pollinering som är en viktig ekosystemtjänst. Med genomtänkt planering av dessa planteringar kan blomningstiden förlängas.
- Skötselinsatser utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park kommer att genomföras.
- En ny stadsodling startar upp i Sandbacksparken.
- I samband med parkinvesteringar görs bedömning av hur dagvattenhantering och eventuella skyfallssåtgärder kan omhändertas.

Förväntat resultat

- Minst fem boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss eller vedlevande insekter skapas.
- Minst fem planteringar kompletteras med växter som lockar till sig pollinatörer.
- Minst fem parkytor erhåller höggräs.
- Andel inköpta ekologiska livsmedel ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att två av fyra förväntade resultat inte uppnås helt (i fyra parkytor har höggräs/ängsyta anlagts och det förvaltningsövergripande snittet för andel inköpta ekologiska livsmedel har minskat) och att indikatorn uppnås helt. Samtliga aktiviteter är genomförda.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i förskolan i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	81,1 %				80 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss eller vedlevande insekter.	2024-01-01	2024-12-31	
 Anlägga stadsodling i Sandbacksparken.	2024-01-01	2024-12-31	
 Komplettera planteringar med växter som lockar till sig pollinatörer.	2024-01-01	2024-12-31	
 Parkytor erhåller höggräs.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att KF-aktiviteten har genomförts och att underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor

Förvaltningen har säkerställt att gång- och cykelvägarna i parker och grönområden vinterväghållits och sandsopats i enlighet med befintliga parkdriftsavtal, detta med syftet att minska risken för halkolyckor och därmed förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet. Kraven har regelbundet följts upp på plats av förvaltningens parkingenjörer.

För att säkerställa god sikt längs med gång- och cykelbanor har förvaltningens skötselentreprenör löpande beskurit träd och buskar.

Utifrån genomförd inventering har gångvägar kompletteras med grus, exempelvis inom koloniträdgårdsområdena, i Vitabergsparken, Skinnarviksberget, Fatbursparken och Rosenlundsparken med syftet att upprätthålla god funktion och framkomlighet. Under året har

även gångvägar i Drakenbergsparken och i Stora Blecktornsparken renoverats med ny asfalt. Förvaltningen har intensifierat arbetet med att planera skötsel och underhåll av gång- och cykelvägarna i stadsdelsområdets parker under året.

Vid granskning av inkomna markupplåtelser och bygglovsremisser har förvaltningen säkerställt att framkomligheten för gång- och cykeltrafik inte hindras.

Under året har en tillgänglighetsvandring runt Reimersholme genomförts tillsammans med Södermalms råd för funktionshinderfrågor. Vid vandringen noterades särskilt behov av tillgänglighetsåtgärder vid fyra platser runt Reimersholme. Förvaltningen har tagit med sig de identifierade behoven på Reimersholme inför verksamhetsplaneringen för 2025 samt identifierat nya platser för tillgänglighetsvandringar under nästa år. Regelbundna möten med Södermalms råd för funktionshinderfrågor har införts under året.

Promenera runt Södermalm

Under året har förvaltningen kartlagt förutsättningarna för att promenera runt hela Södermalm. Förvaltningen konstaterar att det främst är området kring Masthamnen som är den plats på Södermalm där framkomligheten och tydligheten för gående och cyklister idag kan upplevas som begränsad och oklar. I området nere vid vattnet kring Masthamnen är det främst Stockholms Hamnar AB och trafiknämnden som ansvarar för marken. Södermalms stadsdelsnämnd saknar rådighet vid platsen. Förvaltningen konstaterar vidare att stadens översiktsplan pekar ut området vid Masthamnen som ett stadsutvecklingsområde för omvandling.

Mot bakgrund av ovanstående finner förvaltningen att stadsdelsnämnden har en begränsad möjlighet att påverka området kring Masthamnen i dagsläget. Vidare anser förvaltningen att en utveckling för att främja gång- och cykelvägar vid platsen blir en naturlig del i samband med en större stadsutveckling av området som beskrivs i stadens översiktsplan. Förvaltningen anser att en kompletterande vägvisning i området skulle öka tillgängligheten och förtydliga möjligheten att gå parallellt längs hela hamnområdet. Vidare finns behov av att förtydliga skyltning och vägmarkering kring vad som gäller för gående respektive cyklister vid hamnområdet. Förvaltningen kommer uppmärksamma Stockholms Hamnar AB och trafikkontoret på detta önskemål och behov vid platsen.

Attraktivt Söder Mälarstrand

Förvaltningen har deltagit i det stadsövergripande arbetet med fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand. Bland annat har vår- och sommarblommor i urnor tillförts på ett par platser utmed Söder Mälarstrand och förvaltningen har deltagit i arbetet med att skapa en plats vid kajen för uthyrning av kajaker och så kallade stand up paddle boards.

Minskade utsläpp i stadsmiljöverksamheten

Som en del i arbetet med att successivt övergå från fossildrivna till eldrivna arbetsmaskiner inom parkdriften har stadsmiljöverksamheten tillsammans med skötselentreprenör deltagit i ett seminarium om eldrivna park- och grönytemaskiner som arrangerades av Stockholm stad. Verksamheten har även deltagit i en konferens om emissionsfria maskinentreprenader och upphandling för att förbereda sig inför kommande entreprenadupphandlingar. En

uppföljningsmall har tagits fram för redovisning av resor i tjänsten för upphandlade konsulter och upphandlad anläggningsentreprenör för att möjliggöra uppföljning av avtalens krav om successivt minskade fossila utsläpp vid resor. Stadsmiljöverksamheten har etablerade rutiner för omvärldsbevakning och samverkan mellan förvaltningar inom kravställningen i olika avtal enligt miljöprogrammet.

Fordon

Under 2024 har två av förvaltningens gasbilar blivit utbytta mot två stycken elbilar.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Insatser med hållbart resande inom förvaltningen genom att medarbetare går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten.
- Förvaltningens arbete för att minska risken för halkolyckor och därmed förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet.

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Förvaltningens verksamheter reser på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket bidrar till låga utsläpp av växthusgaser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.3.1. Nämndens verksamheter bidrar till ökad framkomlighet och minskade utsläpp

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Fortsatt utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten.
- Plogplaner kommer att begäras in från utförande entreprenör gällande snöröjning och halkbekämpning i syfte att säkerställa att tillräckliga resurser finns.

Förväntat resultat

-Entreprenörer inkommer med redovisning kring användning av fossila bränslen som uppfyller avtalens krav.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Personer som kör förvaltningens fordon ska genomgå e-utbildningen "Kör säkert och miljövänligt med stadens bilar"	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Information till alla enheter med bilnehav på förvaltningen har blivit informerade att alla förare av fordon ska genomgå e-utbildningen. Dessvärre verkar det inte fungera att få ut fullständig lista på förare som utfört e-utbildningen. Problemet ligger hos IT-leverantören.			
 Stadsmiljöavdelningen genomför tillgänglighetsvandring på Reimers holme tillsammans med Södermalms råd för funktionshinderfrågor.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att KF-indikatorn uppnås helt och att underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Hälsosam och hållbar miljö

Förskolan använder vägledningen för kemikaliesmart förskola där kemiska risker framgår som kan förekomma i förskolornas miljö. Det kan till exempel handla om mjukplastleksaker som saknar CE-märkning och elektronik såsom gamla mobiltelefoner. Åtgärderna i vägledningen används av förskolorna i syfte att minska eventuella skadliga ämnen. Vägledningen tar också upp vikten av att ha goda rutiner för städ och för att felanmäla om städningen inte håller måttet. Förskolorna har rutiner för detta. Det material som inhandlas till förskolorna är kemikaliesmart och hållbart. Material tas om hand av barn och pedagoger men det är ett ständigt arbete som behöver hållas i.

Alla verksamheter i förvaltningen som innehar kemikalier använder kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft, som säkerställer att skadliga kemikalier inte används. Produkter som innehåller utfasningsämnen fasas ut.

Åtgärder i enlighet med lokalt åtgärdsprogram för Årstaviken inom stadens arbete för god vattenstatus

Under året har nämnden beviljats 0,4 mnkr avseende driftmedel för åtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster.

Underlag för en detaljerad skötselplan har tagits fram med syftet att tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för fiskföryngring.

Användande av Byggvarubedömningen i samband med investeringsprojekt

Under året har inga projekt över 2,0 mnkr avslutats varför heller inga projekt loggats in i

Byggvarubedömningen (BVB). Däremot har investeringsprojekten stämts av mot Byggvarubedömningen (BVB).

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Verksamheten sköter, vårdar och utvecklar stadens parkmiljöer, lekplatser och utegym. Genom säkra och trivsamma parkmiljöer främjas utevistelsen och välbefinnande. Att erbjuda parkmiljöer där man kan motionera och vila främjar allmänhälsan i staden.

Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla

- Verksamheten erbjuder flera dricksvattenuttag i parkmiljöerna. Regelbundna vattenprovtagningar av dricksvattenuttag gör säkert och rent dricksvatten tillgängligt för medborgarna. Verksamhetens skötsel och renhållningen av parkerna utförs med gott resultat. Registrerade avvikelser rapporteras i "Tyck-till" för åtgärd inom 24 timmar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %				50 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024
Analys Förvaltningen har tagit fram definitionen att endast ny- och ombyggnadsprojekt över 2,0 mnkr ska loggas in Byggvarubedömningen (BVB). Under året har inga sådana projekt över 2,0 mnkr avslutats varför heller inga projekt loggats in. Detta ger ett utfall på 0 av 0 projekt, dvs. 100 procent. Däremot har investeringsprojekten stämts av mot Byggvarubedömningen (BVB). När årsmålet sattes förutsattes att några investerings- och reinvesteringsprojekt över 2,0 mnkr skulle ha avslutats under året, men så har det inte blivit.							

Nämndmål: 2.4.1 Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Använda kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft, för att säkerställa att skadliga kemikalier inte används inom nämndens verksamheter.
- Framtagande av underlag för en detaljerad skötselplan samt tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för fiskföryngring med hänsyn till bevarande av befintliga naturvärden och förekommande arter.

Förväntat resultat

- Andel skadliga kemikalier minskar eller ersätts med mer lämpade produkter.
- Ett underlag till en kommande detaljerad skötselplan med syftet att utveckla området runt Årsta holmar för fiskföryngring är framtaget.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolorna arbetar efter Vägledning för kemikaliesmart förskola.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Förvaltningens verksamheter uppdaterar sitt kemikalieinnehav i Chemsoft och arbetar för att fasa ut kemikalier med utfasning- och prioriterade riskminskningsämnen.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att fyra av sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och tre har uppfyllts delvis. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer uppnås helt och att KF-aktiviteten har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Stark och hållbar budget

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt för stadens invånare bedrivs samtliga

verksamheter kostnadseffektivt. Förvaltningens centrala administrativa avdelningar samarbetar för att på ett tidigt stadium upptäcka och åtgärda kostnadsdrivande och intäktsminimerande förändringar. Omvärldsbevakning sker även genom dialog med övriga förvaltningar inom staden. Lokalbeståndet ses över kontinuerligt för att optimera antalet lokaler som är ändamålsenliga så att det i den mån det går minska lokalkostnaderna. Alla verksamheter arbetar löpande med utveckling och effektivisering samt översyn av bemanning. Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller där åtgärder vidtas vid behov. Vid befarat budgetöverskridande vidtas åtgärder för att undvika obalans i budget.

Nämnden redovisar år 2024 ett överskott om 25,5 mnkr efter resultatdispositioner. Det är främst verksamhetsområdet äldreomsorg som redovisar ett överskott vilket beror på lägre kostnader för boende inom vård- och omsorgsboenden och servicehus.

Verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt och med hög kvalitet

Förvaltningen har använt nämndens resurser och arbetat systematiskt för att bedriva verksamhet kostnadseffektivt och med hög kvalitet. Ett gott exempel på detta var när Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI) välförtjänt tilldelades Stockholms stads kvalitetsutmärkelse i november 2024.

Förvaltningen har särskilt fokuserat på förhållningssätten öppenhet, lärande och helhetssyn - alltid med Stockholmarnas fokus under året. Stockholms stads kvalitetsprogram och förhållningssätten har kommunicerats återkommande i olika sammanhang så som till exempel på chefsforum, i Södermalms kvalitetsnätverk och i lex Sarah-utbildning för chefer. Projektet för att utveckla och implementera ett förvaltningsövergripande kvalitetsledningssystem på förvaltningen har till största del följt plan. Projektgruppen har engagerat sig i olika nätverk i staden för att bidra till och dra nytta av andra förvaltningars arbete vilket ökar effektiviteten och helhetssynen. För att säkerställa det bästa tekniska och avtalsmässiga resultatet för kvalitetsledningssystemet har projektets tidsplan förskjutits något men den första versionen beräknas ändå publiceras under år 2025.

Förvaltningen ser löpande över lokalbeståndet för att optimera antalet lokaler och användandet av dessa samt för att hålla kostnader nere.

Under 2024 har flera initiativ för att främja innovation och digitalisering genomförts. Exempel på detta är en avgångsenkät för att ge arbetsgivare återkoppling på varför medarbetare slutar och därmed säkerställa att förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare. Mötesrumsteknik på huvudkontoret har bytts ut till en mer robust lösning vilket ökar mötenas kvalitet och effektivitet. Förvaltningen har också digitaliserat nämndens delegationsordning under året och därmed ökat användarvänligheten. Vidare har delar av administrationen kring nämndens sociala delegation digitaliserats vilket lett till ökad informationssäkerhet, ökad effektivitet och minskad miljöpåverkan. Förvaltningen har fortsatt använda innovativa arbetssätt och välfärdsteknik för att förbättra äldreomsorgen och öka tryggheten för äldre, med fokus på digitalisering för ökat självbestämmande. En digital verksamhetsutvecklare har anställts för att kartlägga och utveckla digitala processer inom äldreomsorgen, och ett pilotprojekt för en digital trygghetstjänst på vård- och omsorgsboenden har inletts. Nyckelfri

hemtjänst har införts för att förbättra säkerheten och effektiviteten. Förvaltningen har också satsat på förebyggande hälsoprojekt för anhöriga och infört digital signering av läkemedel på särskilda boenden. Arbetet med akademisk samverkan och forskning fortsätter också, och förvaltningen deltar i omställningsarenor för medborgarengagemang och hållbar utveckling. Dessutom har digitala tjänster för medborgarförslag och rekrytering av familjehem utvecklats, och ett digitalt verktyg för att öka brukarnas inflytande och delaktighet har introducerats inom grupp- och servicebostäder.

Stödet till arkivorganisationen har fortsatt under året och kartläggning och beskrivning av processen "Redovisa och förvalta information" pågår. Registraturets rutiner är centrala i detta och effektivisering och förtydligande av dessa har genomförts under året för att säkerställa rättssäkerhet och fortsätter ytterligare under 2025. En effektivare och robustare rutin för att fördela ärenden till verksamheterna, som inkommit till förvaltningens registratur, har implementerats i alla beställarverksamheter under året. Förslag till processbeskrivning för hantering av läkarintyg har tagits fram av arkivarie under våren och dialog med HR kring denna kommer återupptas för att besluta processen under 2025. Intern kontroll av postrutinen, inklusive hantering av avvikelser, utfördes i juni, och åtgärder för vidare utveckling har identifierats. Ett arbetssätt som utvecklats är att med följesedlar kvittera för när avslutade SoL- och LSS-akter levereras från utförare till beställarenhet i förvaltningshuset. Det fungerar väl och arbetssättet innebär en ökad kontroll. Under hösten infördes även nytt arbetssätt med ersättningscanning på förvaltningen vilket medför både säkrare hantering och minskad pappersförbrukning.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 5 - Jämställdhet

- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- En god prognossäkerhet som leder till budget i balans.
- Verksamheterna kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet och alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.
- Systematiskt kvalitetsarbete

Mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion

- Lokalbeståndet ses över kontinuerligt för att optimera antalet lokaler som är ändamålsenliga
- Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,1 %			98,3 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,1 %			98,8 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldre- och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.1.1. Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller samtidigt verksamhetens mål

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.
- Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller där åtgärder vidtas vid behov. Vid befarat budgetöverskridande vidtas åtgärder för att undvika obalans i budget.
- Förvaltningen ser kontinuerligt över lokaler utifrån befolkningsförändringar för att hitta interna lösningar mellan verksamheter. Förvaltningen kommer att föra dialog med stadsdelsområdets hemgårdar om att hyra ut lokaler till fler föreningar.
- Processer beskrivs och utvecklas utifrån behov och i dialog med de som processen berör/har som målgrupp och innovativa arbetssätt testas eller införs. Inför eventuellt införande av större strategiska innovations- och digitaliseringsprojekt samråder förvaltningen med kommunstyrelsen inför för att säkerställa att utvecklingen inte medför kostnadspåverkan på stadens övriga verksamheter.

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget.
- Prognossäkerheten är god.
- Verksamhetens mål uppfylls.

- Förvaltningen har en effektiv lokalförsörjning.
- Förvaltningen har effektiviserat och testat eller infört innovativa arbetssätt av hög kvalitet som leder till att verksamheternas mål uppfylls.
- Förutsättningarna för rätt information samt god och effektiv informationshantering har förbättrats.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorerna uppnås och att tre av fyra aktiviteter har genomförts. En aktivitet har pausats för att bättre komma i fas med arbetet att ta fram förvaltningens kvalitetsledningssystem.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Arbete med att beskriva och utveckla processer i det förvaltningsgemensamma kvalitetsledningssystemet.	2024-01-01	2024-12-31	
	Analys Arbetet med förvaltningens kvalitetsledningssystem fortsätter under 2025, det har till största del fortlöpt enligt plan under 2024.			
✓	Påbörja implementering av PM3-modellen för förvaltningens IT-tjänster.	2024-01-01	2024-12-31	
	Analys Arbetet är påbörjat och roller tillsatta. Implementeringen fortsätter under 2025.			
✓	Påbörja pilotprojekt med syfte att stadsdelsförvaltningarnas gemensamma ledningssystem för informationshantering och arkiv integreras med kvalitetsledningssystemet	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
	Analys Integrering till förvaltningens kvalitetsledningssystem har pausats men startar under 2025 då kvalitetsledningssystemet behöver bli mer klart innan integration.			
✓	Utreda förutsättningarna för att digitalisera hantering av möteshandlingar inför och efter sociala delegationens sammanträden.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att samtliga sex KF-indikatorer uppnås helt och att KF-aktiviteterna har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Individuella och evidensbaserade insatser för ett hållbart arbetsliv

Förvaltningens verksamheter har arbetat aktivt för att personer som inte har tillräckliga

inkomster blir självförsörjande. Insatser och arbetssätt som vidareutvecklats är bland annat arbetsträning, samverkan och samplanering med Jobbtorg, Jobbtorg Unga, samhälls- och bovägledning samt intern samverkan. Den rådande lågkonjunkturen med fortsatt höga mat- och boendekostnader har påverkat hushållen generellt under året men inte medfört någon ökning av antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd inom stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets andel biståndstagare uppgår till 0,36 procent vilket är en minskning jämfört med föregående år (0,38 procent).

Förvaltningens arbetsmarknadsinsatser har förstärkt arbetet med intern samverkan och samverkan med andra förvaltningar för att kunna erbjuda fler personer arbetsträning och offentligt skyddad anställning (OSA). Verksamheten har därigenom kunnat öka antalet OSA-anställda. Samverkan med Jobbtorg City har förstärkts för att hitta gemensamma vägar i arbetet med att matcha Jobbtorgs klienter med de möjligheter till arbetsträning som finns på verksamheten. Enheten för ekonomiskt bistånd deltar i ett samarbete med arbetsförmedlingen och samordningsförbundet, "Stockholmskraft", med syfte att samordna myndigheternas resurser, effektivisera insatserna, förenkla individens kontakter med de olika myndigheterna och stärka fokus på att stödja individen till arbete eller studier. Insatsen prioriteras för personer med minst 24 månader i arbetslöshet.

Feriejobb

Under året har 1199 ungdomar (596 pojkar och 603 flickor) feriearbetat inom förvaltningens verksamheter. Under året har det totalt inkommit 1745 ansökningar om feriejobb, 875 flickor och 870 pojkar, vilket är en ökning med cirka 380 ansökningar jämfört med föregående år. De feriearbetande ungdomarna har bland annat deltagit i att ordna aktiviteter för barn inom förskolan, deltagit i aktiviteter för brukare med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen samt genomfört insatser i stadsmiljön och i samarbete med föreningslivet. Vid fördelning av feriearbete har förvaltningen prioriterat ungdomar med funktionsnedsättning, med en social problematik och/eller som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av en språkstödande insats. Det har funnits behov av att vidareutveckla mottagandet av många feriearbetare och samtidigt säkerställa god introduktion och säker arbetsmiljö under en period då många chefer är på semester. Under året har förvaltningen arbetat för att stärka samordning, planering och mottagande av feriearbetare. Arbetet har lett till tydligare introduktion för ferieungdomarna, förstärkta säkerhetsrutiner och riskbedömningar samt ett tydliggörande av arbetsmiljöansvaret för varje ungdom.

Södermalms näringslivsarbete

Förvaltningens arbete drivs utifrån Stockholms stads näringslivspolicy. Nedan beskrivs det arbete som genomförts under året för att bidra till ett hållbart och attraktivt företagsklimat för stadsdelsområdets befintliga och potentiella näringsidkare.

Platssamverkan kopplat till näringslivet

Förvaltningens arbete med platssamverkan har fortsatt under året. Förvaltningen samverkar med lokalpolis, det lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället och andra relevanta aktörer såsom trafikkontoret i arbetet med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt speciella platser för att öka tryggheten och attraktionskraften inom området som gynnar bedrivande eller nyetablering av företag. Fokus är trygga och

väl fungerande platser att driva företag inom stadsdelsområdet. Platser som identifierats som otrygga är västra Södermalm, centrala Södermalm (Medborgarplatsen och Mariakvarteren), Hammarby Sjöstad och Gamla stan. Vid Medborgarplatsen har platsamverkan samt platsaktivering utökats med anledning av ombyggnationen av Söderhallarna. Förvaltningen har en löpande och bra dialog med fastighetsägare kring Medborgarplatsen, stadsledningskontoret och andra fackförvaltningar som exempelvis trafikkontoret kring ombyggnationen och de utmaningar kopplat till trygghet som ombyggnationen medför. Under sommaren blev den missbruksrelaterade problematiken mer synlig i Fatbursparken vilket till viss del kan bero på förflyttningseffekter från andra öppna drogsener. Förvaltningen kommer därför att prioritera trygghetsskapande insatser även inom detta område under 2025. Förvaltningens projekt "Barnens väg", som är en trygghetsskapande åtgärd kring Hornsbrugsgatan och i tunneln under Hornsgatan, har genomförts under året.

Verka för ett långsiktigt tryggt nöjesliv

Samverkan och kontinuerlig dialog mellan förvaltningen, aktörer inom stadsdelsområdets nöjesliv och lokalpolisen har fortsatt i syfte att uppnå ett långsiktigt hållbart nöjesliv och öka tryggheten för både aktörer och besökare. Fokus har bland annat varit att minska risker kopplat till narkotikabruk, överservering av alkohol samt oroligheter i samband med stängning av nöjesetablissemang. Under året har olika aktiviteter genomförts för att uppnå målsättningen med utgångspunkt i problembild och behov som finns hos hotellen och krogarna.

Involvera näringslivet i utvecklingen av parkytor

I samband med medborgardialog inför parkupprustningsprojekt har företagare uppmanats att inkomma med synpunkter utifrån en näringsidkares perspektiv. I samband med medborgardialogen inför upprustningen av parken Droskan, som genomfördes under försommaren, inkom drygt hundra svar. Fyra av de svarande representerade en verksamhet i eller i närheten av parken. Två näringsidkare som finns i parken har även kontaktats i syfte att mer specifikt få ta del av deras erfarenheter och tankar om parken.

Ge god service till näringsidkare i samband med ansökan om markkupplåtelse

I samband med handläggning av ansökningar om markkupplåtelse från näringsidkare har förvaltningen försökt tillmötesgå önskemålen där det är möjligt. I de fall där ansökan inte kan godkännas har vägledande information lämnats så att näringsidkaren kan lämna alternativa förslag.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 1 - Ingen fattigdom

- Arbetet med att erbjuda individuellt utformade insatser och stärka individers delaktighet i sin planering mot självförsörjning.
- Utveckla samverkan externt och internt för att stödja individer att delta i arbetsmarknadsinsatser och kunna erbjuda fler personer arbetsträning och offentligt skyddad anställning (OSA), vilket bidrar till att ge en ingång till den reguljära arbetsmarknaden.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att prioritera insatser för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden, exempelvis uppsökande arbete för fler kvinnor i studier och arbete.
- Brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete som syftar till att ge bättre resultat för både kvinnor och män.

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Arbetet med att främja och utveckla företagandet i stadsdelsområdet.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet.

- Förvaltningens arrangemang ”Sommar på Medis” och "Sommar i Tanto" har varit möjligt för alla att delta på oavsett ekonomiska förutsättningar.

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Arbetet med platssamverkan och andra trygghetsskapande insatser och åtgärder.

Jämställdhetsanalys

En jämställdhetsutmaning är att utforma insatser så att män och kvinnor i samma omfattning kommer ut på den reguljära arbetsmarknaden utifrån att behoven ser olika ut. För att få in fler kvinnor i insatsen arbetsträning ska förvaltningens dialog med de enheter som remitterar till arbetsträning intensifieras. För att nå kvinnor som står långt från arbetsmarknaden bedrivs uppsökande arbete.

Generellt upplever sig kvinnor boende i stadsdelsområdet mindre trygga än männen. Förvaltningen fortsätter arbetet med trygghetsskapande åtgärder, så som till exempel röjning av buskage och bättre belysning, i syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,36 %	0,62 %	0,39 %	0,38 %	0,8 %	1,5 %	VB 2024
Analys	Fler män än kvinnor uppbär ekonomiskt bistånd vilket speglar hur könsfördelningen sett ut historiskt inom stadsdelsområdet. En orsak till skillnaden är att ensamstående män i högre grad har en psykosocial problematik och har svårare att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden.						
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,35 %	0,44 %	0,27 %	0,36 %	0,4 %	1,0 %	VB 2024
Analys	Fler män än kvinnor uppbär ekonomiskt bistånd vilket speglar hur könsfördelningen sett ut historiskt inom stadsdelsområdet. En orsak till skillnaden är att ensamstående män i högre grad har en psykosocial problematik och har svårare att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden.						
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 417 st			1 332 st	1 150 st	Tas fram av	VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
						nämnd/s tyrelse	
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	25 st			54 st	25 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	198 st			163 st	168 st	Tas fram av nämnd	VB 2024
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 199 st	596 st	603 st	1 159 st	1 150 st	11 000 st	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Inom Södermalms stadsdelsområde klarar invånare sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Utifrån den enskildes behov och förutsättningar erbjuda individuellt utformade insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande, ha ett stadigvarande boende och leva ett självständigt liv.
- Vidareutveckla samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen (Jobbtorg), Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att påskynda långtidsarbetslösas etablering på arbetsmarknaden.
- Utveckla förebyggande arbetssätt för att säkerställa att den enskilde får rätt utbetalningar i

rätt tid

- Erbjudna ungdomar tydliga och meningsfulla feriejobb, ungdomar med funktionsnedsättning prioriteras särskilt.
- Samhällsvägledning med fokus på bostadsvägledning och fortsatt samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen med syftet att stärka den enskildes möjlighet att närma sig arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

- Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen är i nivå med föregående år.
- Antalet ungdomar mellan 16-19 år som får arbetslivserfarenhet genom feriejobb inom förvaltningen är i nivå med föregående år.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska i samverkan med SHIS utveckla arbetssätt och metoder för att identifiera brukare som kan matchas in i någon av tillgängliga boendeformer.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utveckla arbetsformer som syftar till en sammanhållen socialtjänst med särskilt fokus på brukare i behov av insatser från flera av förvaltningens enheter.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utveckla arbetssätt för att säkerställa kvalitativa platser för ungdomar 16-19 år med särskilda behov som söker feriejobb.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utveckling av förvaltningens feriearbetsprocess samt involvera föreningslivet i form av handledare.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Det är tryggt och säkert att vara företagare i Södermalms stadsdelsområde

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Samverkan med aktörer inom stadsdelsområdets nöjesliv, lokalpolis och andra relevanta aktörer såsom trafikkontoret i arbetet med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i syfte att öka tryggheten för både aktörer och besökare.
- Tillsammans med lokalpolisen genomföra regelbundna möten med hotell inom stadsdelsområdet i syfte att minska hotellrelaterad brottslighet och för att öka tryggheten för hotellens anställda och gäster.
- Kartlägga de lokalt närvarande företagen som potentiellt kan vara en aktör inom civilt försvar. Dessa kan vara aktörer vars fokus är livsmedelsförsörjning eller finansiella tjänster till vardags. Förvaltningen kommer även att kalla till möten med de privata aktörer som driver

samhällskritiska verksamheter, exempelvis privata förskolor och vård- och omsorgsaktörer, för att uppnå en högre beredskap.

- Stadsmiljöverksamhetens arbete med renhållning, belysning samt parkskötsel är en central del i att skapa en attraktiv stadsmiljö och goda förutsättningar för näringslivet. Under året tillför förvaltningen blomsterutsmyckning vid omkring 20 platser i stadsmiljön inom ramen för stadens blomsterprogram.

- I samband med kontroller i stadsmiljön rapporterar förvaltningen in markupplåtelse som saknar tillstånd till trafikkontoret för åtgärd. Åtgärden säkerställer att näringsidkare med tillstånd kan verka under rättvisa och lagenliga villkor.

Förväntat resultat

- Hotellaktörer som förvaltningen har kontakt med upplever att de har god kännedom om nya brottstrender och om hur brottslighet som narkotika och prostitution kan förebyggas på hotellen.

- Aktörer inom nöjesetablissemangen som deltar i samverkan med stad och polis förstår sitt ansvar och känner sig delaktiga.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att två av tre KF-indikatorer uppnås helt och en uppnås delvis samt att underliggande nämndmål har uppfyllts delvis.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Motverka hemlöshet

Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare har fortsatt att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen.

Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. En gemensam rutin med syfte att motverka/förhindra att barnfamiljer vräks har tagits fram i samverkan mellan alla enheter på sociala avdelningen. Rutinen innebär att barnfamiljer som har hyresskulder eller riskerar vräkning kontaktas direkt och möter en sammanhållen socialtjänst som erbjuder ett tvärprofessionellt stöd.

Det finns ett växande stödbehov bland de personer som är 65 år och äldre i stadsdelsområdet och som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa. Äldre som lever i hemlöshet eller som riskerar att bli hemlösa och som har särskilda eller komplexa behov som psykisk ohälsa, missbruk och våldsutsatthet uppmärksammas särskilt. Förvaltningen har från och med januari 2024 anställt en bolots med fokus på att motverka hemlöshet samt arbeta med förebyggande insatser mot vräkning. Bolotsen samarbetar med till exempel äldrekuratorn, hemtjänsten och enheten för vuxna för att tidigare kunna upptäcka äldre som riskerar att hamna i hemlöshet. Under året har bolotsen deltagit på samverkansmöten mellan förvaltningen och flera hemtjänstutförare inom stadsdelsområdet samt informerat och utbildat utförare i hur hemtjänsten kan identifiera olika riskfaktorer som kan leda till vräkning. Bolotsen har tillsammans med vräkningsförebyggande enheten utvecklat samarbetet i arbetet med äldre som riskerar att förlora sin bostad. Samverkan har även initierats med överförmyndarnämnden då det i komplexa ärenden ofta finns behov av en god man eller förvaltare, ett arbete som kommer fortsätta utvecklas under 2025. En stor del i bolotsens uppdrag har varit att vägleda enskilda som riskerar att hamna i hemlöshet och motivera till att söka och ta emot stöd från olika aktörer runt den enskilde. Utöver detta har även bolotsen varit ett stöd i kontakt med personer som lever i aktiv hemlöshet i form av motiverande samtal för att hitta en mer hållbar boendelösning, exempelvis via SHIS-Bostäder.

Särskilda bostäder för ökad social hållbarhet

Förvaltningen bevakar målgruppernas behov inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis bostäder med särskild service och boenden för både yngre och äldre brukare samt initierar samarbete med relevanta fackförvaltningar och kommunala fastighetsbolag för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet.

Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden, äldreförvaltningen och socialförvaltningen i arbetet med att ta fram underlag till de stadsövergripande planerna för särskilda boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 1 - Ingen fattigdom

- Arbetet med att motverka hemlöshet.
- Förvaltningen bygger nya grupp- och servicebostäder som ökar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att bosätta sig inom stadsdelsområdet.

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet med att motverka hemlöshet.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att motverka hemlöshet hos kvinnor.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Arbetet med att prioritera och erbjuda stöd till mer långsiktiga och hållbara

boendelösningar för personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden.

- Genom samverkan med olika parter i planeringsprocessen säkerställs att invånarnas behov av särskilda bostäder, förskoleplatser och parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	96,53 %			97,6 %	95 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	4			4	0	Tas fram av nämnd	2024
Analys Under året har totalt fyra familjer med barn placerats på tillfälligt boende på hotell/vandrarhem vilket medför att årsmålet inte uppnås. I två av fallen har det varit föräldrar och syskon som kommit till Sverige med anknytning till ett ensamkommande barn. I dessa fall har det inte varit möjligt för de återförenade familjerna att flytta in i befintligt boende och i avvaktan på ett stadigvarande boende har placering på hotell/vandrarhem varit en tillfällig lösning. De andra två fallen har handlat om nyanlända med barn som placerats tillfälligt i avvaktan på ett stadigvarande boende. Samtliga barnfamiljer har nu flyttat vidare till eget boende. Verksamheten fortsätter arbetet för att säkerställa snabbare övergångar till permanenta boendelösningar för dessa familjer.							
  Antal vräkningar som berör barn	0			1	0	Tas fram av nämnd	2024

Nämndmål: 3.3.1 Vuxna och barnfamiljer har ett tryggt och hållbart boende

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.
- Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Den som riskerar sitt hyreskontrakt erbjuds budget- och skuldrådgivning samt stöd eller insatser som behövs för att kunna komma till rätta med sin situation. Boendeteamet fortsätter utveckla samverkan avseende de olika boendeformerna som SHIS erbjuder.
- Samverkan kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Förväntat resultat

- Antalet vuxna i behov av akuta boendelösningar minskar.
- Barnfamiljer placeras inte på akutboenden eller vandrarhem.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att ett av två förväntade resultat uppnås och att aktiviteten inte har genomförts. Det förväntade resultatet "Barnfamiljer placeras inte på akutboenden eller vandrarhem" uppnås inte eftersom fyra barnfamiljer har placerats på akutboende under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra workshop med medarbetare från sociala avdelningen och avdelningen för äldreomsorg med målet att utveckla samverkan kring äldre hemlösa genom att kartlägga processen för samhandläggning.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte genomförts under året och finns därför med i nämndens verksamhetsplan för 2025.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att två av sex KF-indikatorer uppnås helt, tre uppnås delvis och ett uppnås inte samt att ett av underliggande nämndmål har uppfyllts helt och ett delvis.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Kompetensförsörjning

Den strategiska kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen har varit ett särskilt prioriterat område för att möta den ökande andelen äldre befolkning med behov av en kvalificerad vård och omsorg. Ett arbete med kompetensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor pågår för att säkra att verksamheten har utbildad personal. Arbetet med att skapa goda arbetsvillkor fortsätter, där det både handlar om heltid som norm och att minska andelen timanställda.

För att möta framtida behov av kompetens har förskolan genomfört satsningar på förskolläraernas undervisningsuppdrag och pedagogiska ledarskap. Detta för att både stärka kunskapen kring att undervisa samt att leda arbetslag och barngrupper.

Skolverket har via Hermods erbjudit en satsning på flerspråkig personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk. Det är en statlig satsning finansierad via statliga medel som är kostnadsfri för deltagare. 13 medarbetare från förskolan har slutfört denna utbildning. Effekter bland medarbetare som deltagit i utbildning är exempelvis att de fått ett utökat ordförråd och något förbättrade kunskaper i att uttrycka sig skriftligt. Medarbetarna är tryggare i sin arbetsroll och kan uttrycka sig på ett mer nyanserat sätt både till barn, kollegor och vårdnadshavare. Medarbetarna är också mer aktiva i förskolans pedagogiska diskussioner. Under 2025 kommer förskoleförvaltningen att anordna utbildning för personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk.

Det har genomförts en storföreläsning för förskolan kring God och nära vård och omsorg. Alla förskoleområden har även deltagit på föreläsningen Främja barns psykiska hälsa i förskolan med psykolog och specialist i pedagogisk psykologi Anna Hellberg Björklund. Några förskoleområden har köpt in boken med samma namn för att tillsammans läsa och reflektera kring den. Även förskolans ledning har genomfört regelbundna diskussioner utifrån denna bok för att komma fram till åtgärder för att öka förutsättningar för att främja barns psykiska hälsa i förskolan. Cirka 100 av förskolans medarbetare har deltagit i en utbildning som genomförts på Skansen kring det samiska språket och kulturen. Inom förskolan har man gjort en mindre satsning i syfte att stärka rektorerna och förskolans centrala ledningsgrupp kring ledarskapet och med utgångspunkt från stadens ledarskapsmodell, Full Range Leadership Model, en modell som säkerställer kvalitet, effektivitet och bra arbetsmiljö.

Två biträdande rektorer har gått den statliga befattningsutbildningen, rektorsprogrammet, och en biträdande rektor examinerades i september 2024. Nio av förskolans medarbetare har gått barnskötarutbildning på Midsommarkransens gymnasium under läsåret 2023/2024 och åtta medarbetare har påbörjat utbildningen läsåret 2024/2025. 14 av förskolans medarbetare har påbörjat erfarenhetsbaserad förskollärarytbildning, två av dessa har under 2024 slutfört utbildningen.

Sociala avdelningen har genomfört fler kompetenshöjande insatser för medarbetare. Medarbetare från olika verksamheter inom avdelningen, både beställare och utförare, har genomfört en instruktörsutbildning med fokus på förebyggande sätt att bemöta personer som har en suicidproblematik. Detta har skett i samarbete med äldreomsorgen och är ett långsiktigt arbete.

Enheten för barn och ungdom har tillsammans med Norra innerstadens och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar genomföra en utbildning i systemteoretisk fortbildning för åtta erfarna socialsekreterare. Enheten för barn och ungdom auskulterar även i olika grupper för att bredda kunskap. Kompetensförstärkning för skolsociala teamets medarbetare kopplat till barn med neuropsykiatriska diagnoser och bemötande har genomförts. Kompetensutveckling kopplat till rättshaveristiskt beteende har genomförts för socialsekreterare.

Relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI) och preventionsgruppen har tillsammans med andra RVC genomfört utbildning i Traumamedveten omsorg, ett forskningsbaserat förhållningssätt för att hjälpa och vägleda vuxna att förstå och bemöta grundläggande behov hos barn och unga som utsatts för allvarliga och traumatiska händelser.

Grundutbildning för stödassistenter inom LSS har erbjudits intresserade medarbetare och kompetenshöjningen fortsätter. Vidare har utbildning genomförts för alla medarbetare inom grupp- och servicebostäder i lågaffektivt bemötande (LAB) kopplat till det pedagogiska ramverket.

I samband med VP 2024 ansökte och beviljades förvaltningen medel genom stadens kompetensutvecklingssatsning för att inom äldreomsorgen genomföra en ny utbildning inom läkemedelsdelegering och för säker läkemedelshantering för ökad patientsäkerhet. I de verksamheter som hanterar läkemedel har alla chefer och sjuksköterskor genomgått utbildningen. Under året har 328 omvårdnadspersonal genomfört utbildningen. I samband

med tertialrapport 1 ansökte och beviljades förvaltningen medel från kompetensutvecklingsansatsningen för att Silviahemscertifiera Katarinagårdens- och Kulltorps vård- och omsorgsboenden. Silviacertifieringen har löpt på under året som planerat och drygt 120 medarbetare har genomfört steg ett och två av utbildningen. Under början av 2025 genomför steg 3 av utbildningen och själva certifieringen planeras till mars 2025. Sedan tidigare innehar Nytorpgårdens vård- och omsorgsboende certifieringen. En av hörnstenarna i Silviahemscertifieringen är personcentrerad vård, vilket är ett identifierat utvecklingsområde vad gäller behov av kompetenshöjande insatser hos personalen.

Under ett par års tid har förvaltningen anordnat återkommande dialoggrupper för chefer, vilket har stärkt det nära ledarskapet för chefer på olika nivåer. Denna särskilda insats är nu avslutad men kan komma att tas upp igen framöver.

Attraktiv och föredömlig arbetsgivare - Uppföljning av heltid, tillsvidareanställda och timavlönade

Arbetet med att öka andelen ordinarie personal och heltid fortsätter. Under sommarsemestern ökade dock andelen av naturliga skäl även om cheferna i första hand erbjuder längre vikariat. Andelen tillsvidareanställda på förvaltningen uppgår för närvarande till 94 procent vilket är en ökning med 1 procent sedan VB 2023. Det är fortsättningen på en stigande trend vid jämförelse även med år 2022. Av dessa har 87 procent en heltidsanställning, vilket är en ökning med 1 procent sedan VB 2023.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att nå målet om minst 90 procent. Från och med juli 2024 framgår det i alla annonser, där månadsanställd personal sökes, att de erbjuds heltid. Under året har förvaltningen fortsatt arbetet inom äldreomsorgsavdelningen med att minska andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal och en ändamålsenlig organisation för ett framtida hållbart resursteam. Arbetet har skett i samarbete med lokala representanter för Kommunal. Under årets första månader skedde ett omfattande arbete med att göra om scheman, vilket på sikt kommer att bidra till en minskning av andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal. Denna minskning har ännu inte skett i den takt som önskat på grund av olika omständigheter, så som bland annat två verksamhetsövergångar men ambitionen ligger fast. Även inom förskoleavdelningen och inom sociala avdelningen har det skett olika insatser för att minska andelen timanställda. Alla förskoleområden har en plan för en vikarieorganisation utifrån områdets förutsättningar. Det innebär att områdena löst detta på olika sätt genom att de även använder sig av fasta vikarier eller bemanningsteam. Vikarieorganisationen har hittills inneburit cirka två till fyra personer per förskoleområde (en person per förskolenhet) som rör sig mellan förskolorna inom förskoleenheten och förskoleområdet. Vikarieorganisationen har under året setts över inom varje förskoleområde och arbetet kommer att fortgå under 2025. Inom sociala avdelningen har verksamheterna haft timvikarier med företrädesrätt till tillsvidarejänster vilket fördröjt process med schemaläggning och anställning av gemensamma resurser till verksamheterna. I slutet av året har en rekrytering genomförts av en administratör som kommer ansvara för samtliga verksamheters schemaläggning och för de gemensamma resurser som kommer att finnas. Parallellt kommer arbetet med att minska hög frånvaro att fortsätta i samverkan med HR.

Hållbart arbetsliv

En god arbetsmiljö för ett hälsofrämjande och hållbart arbetsliv ska alltid eftersträvas. Arbetet med att skapa hållbara scheman som främjar återhämtning inom framför allt kärnverksamheterna har fortsatt. Inom äldreomsorgen har verksamheter återtagits i egen regi och där har en stor översyn över schema och bemanningsmål påbörjats. Arbetet med hållbara scheman pågår inom flera av äldreomsorgens verksamheter vilket också kommer fortsätta under nästa år. Ett nära ledarskap med hälsosamtal, regelbundna avstämningar och avgångssamtal för de som slutar har varit prioriterade områden för att minska sjukfrånvaron och för att nå en tillfredsställande personalomsättning.

Satsningen på medarbetarskap har genomförts under två års tid och har nu avslutats. Arbetet fortsätter i andra former och arbetsgrupper förvaltar nya insikter och kunskaper vidare.

Implementering av riktlinje för chefstruktur

Arbetet med att implementera ny chefstruktur påbörjades under hösten 2023, då äldreomsorgsavdelningen inledde sitt omställningsarbete. Äldreomsorgsavdelningen blev klara med den nya organisationen inom tertiäl 2. Sociala avdelningen och förskoleavdelningens omorganisation är i slutfas. Arbetet har genomförts enligt de riktlinjer som personalstrategiska avdelningen (PAS) har tagit fram, såsom analyser, samverkan och informationsinsatser.

Jämlikhet

Eventuella skillnader mellan könen analyseras i samband med uppföljning av sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud, företagshälsovårdsinsatser och analyser av könsfördelning genomförs på alla nivåer. Dessa analyser finns med i årsplaneringen för förvaltningens samverkansgrupper. Den totala könsfördelningen mellan kvinnor och män är på liknande nivå som könsfördelningen bland chefer - det är omkring 80 procent kvinnor i båda grupperna. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns, både i stadsdelsförvaltningen och i samhället i stort. Orsaker till detta analyseras löpande i förvaltningens samverkansgrupper och rör bland annat samhällseliga faktorer, livssituation och arbetsbelastning.

Under året har särskilda utbildningar genomförts för chefer i kompetensbaserad rekrytering, där det ska säkerställas en icke-diskriminerande process. Stadsdelsförvaltningen arbetar enligt den rekryteringsmodellen sedan många år tillbaka. En utbildningsinsats kring icke-diskriminering har genomförts för chefer under året, i samband med chefsforum. Det har inte konstaterats några fall av diskriminering eller kränkande särbehandling hittills i år.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet är en uppföljningsprocess som ska säkerställa att förvaltningen lever upp till lagar, föreskrifter, arbetsmiljöpolicy och följer de rutiner som finns. Den årliga uppföljningen ligger även till grund för den fortsatta utvecklingen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för en god arbetsmiljö som främjar hälsa och säkerhet. Arbetet med att löpande bedöma risker i arbetsmiljön ska särskilt följas upp. I chefens ansvar ingår att genomföra en årlig uppföljning av SAM inom sin verksamhet. Denna har i år genomförts i ny ILS-modul i samverkan mellan arbetsgivare och skyddsombud i alla verksamheter. Förvaltningen kan konstatera en stor ökning i antalet uppföljningar sedan nytt arbetssätt införts vilket skapar bättre förutsättningar för ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Under året var en viktig fråga att arbeta för en säker arbetsmiljö kring det stora antalet feriearbetare. En struktur finns nu införd och fortsätter att gälla för kommande ferieperioder.

För närmare redovisning av årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) 2024 se under rubriken "systematiskt arbetsmiljöarbete" längre fram i rapporten.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - Hälsa och välbefinnande

- Kompetenshöjning inom rehabilitering genom dialoggrupper för chefer.
- Hälsosamtal vid tidiga signaler om eventuell ohälsa hos medarbetare.
- Arbetet med friskfaktorer.
- Säkerställa att förvaltningen följer nya regler gällande dygnsvila.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med heltidsanställningar (Heltid som norm).
- Uppföljningar och analys av skillnader mellan kön avseende sjukfrånvaro.
- Uppföljningar och analys av löneskillnader utifrån kön.
- Strävan efter en jämn könsfördelning vid rekrytering.
- Underlätta kombination av föräldraskap och arbetsliv.

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Resursteam för att minska andelen timanställda.
- Budget i balans.
- Arbetsmiljöarbete i fokus i samtliga verksamheter.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Generellt arbete kring de olika diskrimineringsgrunderna vilket exempelvis kommer till uttryck vid chefsutbildningar, arbetsplatsträffar och i olika samverkansgrupper.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81	81	81	81	83	83	2024
Analys Förvaltningens AMI uppnår inte årsmålet på 83 men ligger kvar på samma nivå som föregående år. Förvaltningen har relativt bra resultat och ligger i nivå med stadens AMI.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	4,8 %				4 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Årsmålet uppnås delvis. Alla förskoleområden har en plan för en vikarieorganisation utifrån områdets förutsättningar. Det innebär att områdena löst detta på olika sätt genom att de även använder sig av fasta vikarier eller bemanningsteam. Vikarieorganisationen har hittills inneburit cirka två till fyra personer per förskoleområde (en person per förskolenhet) som rör							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
sig mellan förskolorna inom förskoleenheten och förskoleområdet. Vikarieorganisationen har under året setts över inom varje förskoleområde och arbetet kommer att fortgå under 2025.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	21,2 %				16 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Årsmålet uppnås inte. Verksamheterna har haft timvikarier med företrädesrätt till tillsvidare tjänster vilket fördröjt process med schemaläggning och anställning av gemensamma resurser till verksamheterna. I slutet av året har en rekrytering genomförts av en administratör som kommer ansvara för samtliga verksamheters schemaläggning och för de gemensamma resurser som kommer att finnas. Parallellt kommer arbetet med att minska hög frånvaro att fortsätta i samverkan med HR.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	22,4 %				19 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Årsmålet uppnås delvis. Under året har flera verksamheter tagits tillbaka i egen regi och det har påverkat andelen timanställda. Arbetet med att ta fram nya hållbara scheman utan vakanta pass och som främjar återhämtning pågår fortsatt i verksamheterna, vilket förväntas bidra till en minskning av andelen arbetade timmar som utförs av timavlönad personal. Hittills har Kulltorps vård- och omsorgsboende och Katarinagårdens vård- och omsorgsboende infört nya grundschema och näst på tur är Bergsunds vård- och omsorgsboende. Den första effektutvärderingen av införande på Kulltorps vård- och omsorgsboende visar att antalet vakanta pass har minskat avsevärt likvärd som andelen timmar som utförs av timanställda. Under 2025 kommer förvaltningen att utveckla arbetet med resursteam (kommunal bemanningspool) inom flera av utförarverksamheterna. Ambitionen är att förvaltningen kan närma sig 2025 års årsmål om 15 procent till slutet av 2025.							
   Sjukfrånvaro	6,9 %	5,6 %	7,3 %	7,8 %	7,6 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Kvinnor har en högre sjukfrånvaro än män på samhällsnivå. Analyser av arbetsskador, tillbud, tillgång till företagshälsovårdsinsatser med mera görs utifrån ett könsperspektiv i olika samverkansgrupper på olika nivåer inom förvaltningen.							
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,75 %	2,76 %	2,86 %	3,1 %	3 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024

Nämndmål: 3.4.1 Chefer har hög kompetens och förståelse för sitt uppdrag och medarbetarna ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Fortsätta insatser kopplat till medarbetarskap för alla medarbetare.
- Fortsätta arbetet med att utveckla förvaltningens kompetensförsörjningsplan för 2023 - 2025

genom att tydligare koppla planen till andra övergripande HR-processer exempelvis rekryterings- och introduktionsprocessen, där det även sker en översyn av hur chefer kan stöttas vid belastade rekryteringssituationer.

- Fortsatt utveckling av introduktionsprocessen för nyanställda.
- Fortsatt utveckling av processen kring avslut, inklusive avslutsenkäter.
- Riktade ledarskapsinsatser, exempelvis dialoggrupper.

Förväntat resultat

- Verksamheterna utvecklas genom medarbetarnas engagemang och nytänkande.
- Medarbetare trivs i sitt arbete och väljer att stanna kvar i förvaltningen.
- All rekrytering sker kompetensbaserat.
- Kärnverksamheterna har rätt bemanning för sitt uppdrag.
- Ledarskapet har stärkts ytterligare och knyts samman med medarbetarskapsinsatsningen.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta för en bra arbetsmiljöstruktur kring feriearbetarna.	2024-01-01	2024-12-31	
 Genomföra block två och tre i medarbetarskapsinsatsningen.	2024-01-01	2024-11-30	
 Genomföra dialoggrupper för chefer.	2024-01-01	2024-06-30	
 Implementera de reviderade introduktions- och avslutsprocesserna, inklusive behörigheter och checklistor.	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Introduktions- och avslutsprocesserna inklusive checklistor har implementerats. Fortsatt fokus på utveckling av behörighetshantering och internkontroll av dessa sker under 2025.			
 Implementera stadens nya chefsstruktur.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Eventuellt mindre justeringar kan tillkomma under 2025.			
 Utveckla HR och IT:s stöd vid hanteringen av verksamhetsövergångar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Utveckla och följa upp arbetet med kompetensförsörjningsplanen.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.4.2 I förvaltningen råder en god och hälsofrämjande arbetsmiljö med goda arbetsvillkor

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Fortsätta arbeta för goda arbetsvillkor med en hög grad av tillsvidareanställningar, där heltid är norm.

- Förvaltningen utreder förutsättningarna och tar fram en särskild handlingsplan med syftet att öka anställningstryggheten, minska andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal och en ändamålsenlig organisation för en framtida vikariepool. Arbetet genomförs i samarbete med lokala representanter för Kommunal.
- Förvaltningen undersöker förutsättningarna för en hållbar och trygg vikariat tillsättning genom att se över verksamheternas grundbemanning inom förskolan.
- Översyn av scheman och andra påverkande faktorer i utförarenheterna för att kunna minska andelen timavlönade behovsanställda och skapa god arbetsmiljö.
- Se över och utveckla åtgärder för att minska sjukfrånvaron med prioritering i verksamheter med hög/ökande sjukfrånvaro.
- Säkerställa en god kunskapsnivå om arbetsmiljöfrågor i hela organisationen.

Förväntat resultat

- Minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalrörlighet.
- Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter minskar.
- Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, sexuella trakasserier samt repressalier.
- Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld.
- Minst 90 procent av alla medarbetare har en tillsvidareanställning på heltid.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att tre av fem förväntade resultat uppnås helt och två uppnås inte (andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar har inte minskat och minst 90 procent av alla medarbetare har inte en tillsvidareanställning på heltid) och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Arbeta för heltid som norm och att skapa bra arbetsvillkor med en låg andel timanställda	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Arbeta med friskfaktorer i syfte att förbättra arbetsmiljön och att sänka sjukfrånvaron.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare enligt stadens handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. Samt följa upp Södermalms tre prioriterade områden i handlingsplanen med hjälp av en enkät.	2024-01-01	2024-12-31	
<p>Analys</p> <p>Efter den enkät som skickades ut sommaren 2023 med frågeställningar kring hur medarbetarna upplevde att verksamheterna levt upp till handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare ställdes även frågan om vilka områden medarbetarna ville fortsätta arbeta med. Det framkom då att det var områdena: hälsa och verksamhetsutveckling. Hösten 2024 startades en grupp bestående av barnskötare, förskollärare, en biträdande rektor, en rektor och två HR-konsulter där nuläge och önskat läge identifierades kring dessa områden. Arbetet utmynnade i att dessa två områden lades till i den handlingsplan för förbättrad arbetssituation förskolan redan har och som just nu innefattar områdena: grundläggande förutsättningar, närvarande ledarskap samt roller och ansvar.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare enligt stadens handlingsplan.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen följer upp hur genomförda utbildningar i lyfteknik och ergonomi har fungerat i verksamheterna.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Genomföra en översyn av mötesrumstekniken på Virkesvägen.	2024-01-01	2024-08-31	
✓ Genomföra utbildning kring jämställdhet, rasism och antidiskriminering för chefer.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Genomföra utbyte av IT-utrustning.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Göra en översyn av, och fatta beslut kring, framtida arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Implementera den nya SAM-modulen i ILS.	2024-01-01	2024-10-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att två av tre KF-indikatorer uppnås helt och en uppnås delvis samt att KF-aktiviteterna har genomförts. Underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Risk- och sårbarhetsanalys samt civil beredskap

Risk- och sårbarhetsanalys samt kontinuitetsplanering

Under året har förvaltningen arbetat med en risk- och sårbarhetsanalys och i september lämnades en rapport in till stadsledningskontoret som omfattar fyra steg: 1) identifiering av samhällsviktiga verksamheter, 2) konsekvensbedömning, 3) förmågebedömning, och 4) åtgärdsplan. I arbetet har avstämningar skett med berörda enheter. Parallellt har en översyn av den övergripande kontinuitetsplanen för förvaltningen påbörjats. Säkerhetssamordnare har samordnat flera verksamheters frågor för att stärka kontinuiteten inför sommaren. Arbetet med att granska kontinuitetsplanen och beredskapen hos de nyligen återtagna äldreomsorgsverksamheterna har påbörjats och fortsätter.

Trygghetspunkterna och civil beredskap

Alla resurser inom förvaltningens krigsledningsorganisation har tränat för höjd beredskap, vilket har stärkt förmågan att snabbt anpassa organisationen och koncentrera sig på uppgifter av stor betydelse för totalförsvaret. Förvaltningen har också genomfört en simuleringsövning med ett terrorattentat som scenario, vilket innebär att två krisledningsövningar har utförts under året. Alla funktioner deltog, och de flesta resurserna, inklusive två förskoleområden, hemtjänsten, trygghetspunkterna och POSOM-nätverket, var involverade. Förvaltningen har en personalstruktur för trygghetspunkterna, och ansvariga vid varje punkt har fått Rakel-

utbildning. Trygghetspunkterna genomgick en extra Rakel-utbildning innan övningen. Därför anser förvaltningen att trygghetspunkterna är redo att aktiveras dygnet runt. Dessutom har förvaltningen upphandlat en viss mängd mat och dryck till trygghetspunkterna. Detta förråd roteras regelbundet.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Förvaltningens systematiska informationssäkerhetsarbete fortgår och förvaltningen har haft utökade resurser på området under året och fram till maj 2025. Förutsättningen att säkerställa att alla informationsmängder blir informationsklassade har ökat och möjligheten att identifiera eventuellt saknade personuppgiftsbehandlingar har förbättrats. Förvaltningen har inrättat tjänsten IT-strateg/informationssäkerhetssamordnare och denna har påbörjat arbetet att strukturera och stärka förvaltningens IT-organisation. Detta är en kritisk förutsättning för att arbeta bra med informationssäkerhet. Förvaltningens systematiska informationssäkerhetsarbete är under utveckling och det fortsätter under kommande år.

Det systematiska arbetet som genomförts under året har inneburit att flera risker på informationssäkerhetsområdet har sänkts i nämndens väsentlighets- och riskanalys. Förvaltningen har identifierat 121 system eller digitala verktyg och för alla utom fyra system finns utsedda objektägare/-ledare, nya system tilldelas objektledare löpande. Klassningsarbetet fortsätter med ambitionen att samtliga system ska ha en aktuell informationsklassning 2025. Vid årsskiftet var 61 procent av systemen informationsklassade. De system som förvaltningen ännu inte har klassat är främst upphandlade centralt i staden som inte genomgått en normerande klassning. För dessa är det i vissa fall svårt att få korrekta svar på tekniska frågor vilket riskerar leda till att en komplett informationsklassning inte kan genomföras. Förvaltningen medverkar i stadens centrala arbete för att bidra till stadsövergripande förbättringar.

Arbetet med personuppgiftsförteckningen har fortsatt och antalet förtecknade personuppgiftsbehandlingar ökar. Vidare har förvaltningens arbete med dataskyddsredogörare som föra i förteckningar i förteckningsverktyget DraftIT utvecklats. Till exempel har standardiserade frågor skickats ut till respektive avdelning för att säkerställa att förteckningarna är uppdaterade. Dessa kommer att skickas ut halvårsvis för att säkerställa att alla personuppgiftsbehandlingar är registrerade och att respektive förteckning är aktuell och komplett. Kombinationen av dessa punktinsatser samt en strukturerad förvaltningsgemensam systematik för avdelningarnas förvaltning av personuppgiftsförteckningar borgar för en god ordning.

Medarbetare uppmanas regelbundet att gå de årliga obligatoriska certifieringarna inom informationssäkerhet och dataskydd. Chefer redovisar status för informationssäkerhetsarbetet och följer upp certifieringar i tertialrapportering. Utbildningsplattformens statistik är inte riktigt tillförlitlig och det tar tid att få fram korrekta siffror, arbetet med att få fram tillförlitlig statistik fortsätter under 2025. Att inte alla medarbetare är certifierade beror främst på att utbildningarna inte är målgruppsanpassade och svåra för vissa att ta till sig. Flera verksamheter har istället genomfört alternativa utbildningar och/eller delat ut förvaltningens lokala folder på enkel svenska med den viktigaste informationen. Varje termin genomför förvaltningen utbildning som är öppen för alla. Sammantaget är bedömningen att

kunskaperna bland personal hela tiden ökar.

Upphandling och avtalsuppföljning

Samtliga entreprenadavtal som förvaltas inom sociala avdelningen följdes upp enligt plan under våren och resultatet rapporteras i bilagor till tertialrapport 2 och verksamhetsberättelsen. I samband med avtalsuppföljningar kontrolleras även företagens ekonomiska seriositet. Två upphandlingar har slutförts under hösten med två nya avtal som inleds 2025. Prima LSS fortsätter bedriva Södermalms grupp- och servicebostäder och Teckentullens dagliga verksamhet. Nytida blir ny leverantör för driften av Hammarby dagliga verksamhet.

Förvaltningen deltar i en stadsövergripande upphandling avseende översättningstjänster som samordnas av serviceförvaltningen. Lokal samordning för Södermalms stadsdelsförvaltning sker inom sociala avdelningen.

Förvaltningen ingår även i arbetsgruppen mot välfärdsbrott inom lokalvård och en riskprofil har tagits fram som väntas beslutas och implementeras i staden under 2025. Under våren har förvaltningen genomfört ett omfattande arbete med att följa upp lokalvårdsavtalet på förskolor i egen regi. Bland annat har lokalvårdskvalitet, tidrapportering och arbetsrättsliga villkor följts upp.

Förvaltningen arbetar med en mängd olika upphandlingar utöver de som avser kärnverksamhet. Exempel på detta är förnyad konkurrensutsättning av vaktjänst i receptionen och grundläggande arbetsmiljöutbildning. Förvaltningen fick avbryta upphandlingen av passagerartrafik med båt till Årsta holmar då inga kvalificerade anbud kom in.

Verksamhetsövergångar

Förvaltningen har påbörjat processkartläggning av verksamhetsövergång för att dra nytta av de erfarenheter som gjorts. Detta för att utveckla och effektivisera arbetet.

Arbetet kring de verksamhetsövergångar av LSS-verksamhet som ska genomföras under 2025 pågår. Reimersholmes servicebostäder, Tantolundens grupp- och servicebostäder och Danvikstulls dagliga verksamhet kommer åter i egen regi. Prima LSS fortsätter att driva Södermalms grupp- och servicebostäder och Teckentullens dagliga verksamhet på nytt avtal medan Hammarby dagliga verksamhet byter entreprenör från Bräcke diakoni till Nytida.

Inom äldreomsorgen har Hornskrokens vård- och omsorgsboende återtagits under 2024 års första tertial. Återtagandet gick enligt plan.

Verksamhetslokaler

Förvaltningen bevakar nämndens lokalavtal för att upprätthålla och säkerställa att verksamhet kan bedrivas över tid. Detta sker genom systematisk avtalsuppföljning och genom att upprätthålla hög beredskap att hantera avtal som behöver omförhandlas, förlängas eller avvecklas. Förvaltningen undersöker, genomför och upprätthåller även underhållet i alla verksamhetslokaler. Detta innebär att myndighetskrav säkerställs och upprätthålls samt att nya krav tillämpas skyndsamt och i enlighet med nämndens ekonomiska ramar.

Nämnden startade upp fem nya servicebostäder i nybyggda kvarteret Mangon på Bondegatan under året, bostäderna ingår i enheten Färgargårdstorgets servicebostäder. Nämnden startade

även upp en ny förskola i samma kvarter, förskolan Mangon med plats för cirka sex avdelningar.

Förvaltningen har avvecklat Egalia och Södermalms montessori förskolor under sommaren. Ett av hyresavtalen har upphört medan det andra pågår till och med september 2026. Förvaltningen planerar att använda denna lokal för fritidsbiblioteksverksamhet samt förråd och arbetsplats till trygghetssamordnare tills avtal löper ut.

Marknadsföring av förskolorna i egen regi

Förvaltningen har fortsatt det uppsökande arbetet genom att skicka ut information om att det finns förskola och allmän förskola till de familjer som inte har någon plats. Förvaltningen har under året skickat ut cirka 40 informationsbrev. I december 2023 skickade förvaltningen ut en folder med information om de kommunala förskolorna till alla familjer med barnen ålder 1-5 år. Under året har förvaltningen konstaterat att det varit fler barn, än vad prognosen visat, som varit inskrivna i den kommunala förskolan. Detta trots att förvaltningen under 2024 stängt två förskolor. Det har även öppnats upp en förskola i Sofia Sickla udde vilket är den stadsdel som visar på att barnfamiljer flyttar in i det nya bostadsområdet och prognoserna visar ett ökat barnunderlag. Att vårdnadshavarna har tagit del av foldern bedömer förvaltningen kan ha påverkat familjerna att börja på den kommunala förskolan. Förvaltningen kommer även under 2025 skicka ut informationsfolder om förskolan till alla familjer med barn i åldern 0-5 år.

Öppna förskolan i samarbete med förskolorna har bidragit till att sprida information om förskolans verksamhet. Exempelvis har förskolorna besökt babygruppen på öppna förskolan. Även Luma öppna förskola har haft besök av pedagoger från en förskola som har berättat om sin verksamhet. Det finns ett behov av att fortsatt utveckla samarbetet mellan öppna förskolorna och förskolorna kommer att genomföra fler informationstillfällen om förskolans verksamhet. Detta har haft effekt då vårdnadshavarna har ställt sig i kö till kommunal förskola efter dessa tillfällen.

Det finns en framtagen strategi för hur förskolorna ska arbeta med Instagram ur ett marknadsföringssyfte. Förvaltningens fyra förskoleområden har ansvarat var sin månad för att skapa inlägg som visar olika delar av förskolans verksamhet. Flera av förskolorna har eller kommer under 2025 att starta upp egna Instagramkonton.

Förskolornas kö följs regelbundet upp av rektor och biträdande rektor och förskolan kontaktar i tidigt skede de vårdnadshavare vars barn erbjuds en plats. Detta i syfte att etablera snabb kontakt med intresserade vårdnadshavare.

Förskolorna har haft föräldravisningar och alla visningsdatum läggs ut på Hitta.se. Familjer har även erbjudits visningar utöver dessa datum. Föräldravisningarna har varit av betydelse för att vårdnadshavarna ska välja just den förskolan. Arbetet har fortgått gällande att höja och likställa kvaliteten på de kommunala förskolornas föräldravisningar. Bland annat har förskolorna utvecklat sina hallmiljöer samt lärmiljöer inomhus och utomhus för att ge ett positivt intryck av förskolans utbildning och undervisning.

Södermalms kommunala förskolor har under året utökat arbetet med att låta barnens röster få ta plats i staden samtidigt som förskolan synliggörs som demokratisk arena och utbildningsform. I samarbete med enheten för stadsmiljö har barnen bidragit med att från frö

odla fram solrosor som sedan planterades ut i 38 stadsodlingslådor i Stora Blecktornsparkens parklek. Förskolorna har haft ett fokus på lärande för hållbar utveckling och samarbetet passade väl in i förskolans undervisning kring en cirkulär process, att så, sköta om, skörda för att sen ta hand om, vilket kan bidra till kunskap om ekologisk hållbarhet. Detta planeras att genomföras även 2025. I maj genomfördes traditionsenligt förskolans dag som avslutade det pedagogiska årets projektarbete med Hållbarhetsperspektivet, Hur lyssnar och möts vi i vår stad. Förskolans dag gör även barnens röst hörda i staden.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 4 - God utbildning för alla

- Marknadsföring av förskolor i egen regi.

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Det systematiska säkerhetsarbetet.
- Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplanering.
- Upphandling, inköp och avtalsuppföljning.
- Arbetet med systematisk informationssäkerhet.

Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen

- Det systematiska säkerhetsarbetet.
- Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplanering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	56,62 %			49,09 %	70 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024
Analys							
Årsmålet uppnås delvis men utfallet har förbättrats jämfört med föregående år. Den främsta anledningen till att årets utfall visar på ett lägre procentuellt utfall än uppsatt årsmål är att vissa upphandlade leverantörer inte är valbara i inköpssystemet men ändå tas med i statistiken. Det har även förekommit att förvaltningen har använt upphandlad leverantör men att rekvisition via inköpssystemet blivit fel/inte gjorts. Statistiken blir på så sätt missvisande. Bedömningen är att avtalstroheten är god inom förvaltningen.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	81 %	2024
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %				100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
 	Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.5.1 Hög beredskap och stark rådighet råder i nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

Insatser för att öka verksamhetens civila beredskap:

- Södermalms fyra trygghetspunkter är hålls ständigt beredda så att förvaltningen vid behov kan verka för att invånare får tillgång till kommunikation, värme, vatten och vila.
- Förvaltningen har ett kontinuitetsarbete som minimerar risken för att stadsdelsområdets samhällsviktiga verksamheter påverkas negativt i händelse av en oönskad och omfattande kris. Framtagande av beredskapslager och i övrigt vilka behov som framkommer i det inledande arbetet med RSA.
- Förvaltningen står väl rustade inför en situation av höjd beredskap där det finns en bred förståelse och en känsla av ansvar inför den uppgift som skulle följa på en höjd beredskap.
- Förvaltningens krisorganisation övar så att förvaltningen och dess verksamheter står bättre rustade inför eventuellt hastigt uppkomna händelser som sker inom stadsdelsområdet.

Aktiviteter från "Ledningens genomgång" som prioriteras rörande informationssäkerhet:

- Förvaltningen säkerställer att det finns resurser, kompetens och systematiska arbetssätt för ett ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete.
- Förvaltningen genomför en processkartläggning av det systematiska informationssäkerhetsarbetet och tar fram förslag på hur den kan utvecklas och effektiviseras.
- Förvaltningen besätter roller utifrån den lokala informationssäkerhetsanvisningen.
- Informationsklassningar genomförs kontinuerligt och följs upp regelbundet. Förvaltningen prioriterar att informationsklassa informationsmängder som behandlas/kommer att behandlas i digitala system eller verktyg.
- Genomföra lokala utbildningstillfällen om informationssäkerhet inkl. dataskydd
- Förvaltningens lokala incidenthanteringsrutin ses över och vidareutvecklas i nödvändiga delar

Insatser för att stärka uppföljning och kontroll av externa leverantörer:

- Förvaltningen genomför löpande utbildning av behöriga beställare för att säkerställa att inköp sker genom e-handelssystemet och en högre avtalstrohet och kostnadseffektivitet.

- Förvaltningen genomför löpande uppföljning och kontroller av upphandlade leverantörers seriositet
- Förvaltningen utvecklar uppföljningen av kvalitet inom entreprenader
- Förvaltningen satsar särskilt på uppföljning av städavtal
- Förvaltningen ingår i stadens arbetsgrupp mot välfärdsbrott inom städbranschen samt hemtjänsten
- Förvaltningen kommer under året att beskriva och utveckla upphandlingsprocessen

Förvaltningen ersätter inte investeringar i egna lokaler med långtidsinhyrningar/leasing.

Förskolan i egen regi är ett attraktivt val.

Förväntat resultat

- Stadsdelsområdets trygghetspunkter kan tas i drift omgående vid behov.
- Södermalms invånare har god kännedom om stadsdelsområdets trygghetspunkter samt vad man kan förvänta sig av dessa.
- Förvaltningens kontinuitetsplaner är väl kända av behöriga chefer och andra som förväntas kunna agera i händelse av uppkommen, oförutsedd störning.
- Förvaltningens arbete med krisorganisation och krigsorganisation övas och är väl känd hos de som förväntas agera i händelse av någon av dessa aktiveras.
- Förvaltningen har under året byggt upp kunskap och förmåga inom måltidsberedskap i samarbete med andra
- Förvaltningen har under året byggt upp viss drift av centralt omsättningslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i samarbete med andra
- Förvaltningens har god rådighet över verksamhetslokaler genom tillräckligt stor andel egen regi i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen kan därmed säkerställa invånarnas behov i händelse av uppkommen, oförutsedd störning.
- Alla upphandlade entreprenadavtal följs upp.
- Förvaltningen ökar andelen elektroniska inköp.
- Förutsättningarna att uppnå kraven på skydd av information har förbättrats genom systematiskt informationssäkerhetsarbete.
- Informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter rapporteras och hanteras på korrekt sätt samt anmäls i förekommande fall till tillsynsmyndighet i tid.
- Arbetsätt inom det systematiska informationssäkerhetsarbetet har tydliggjorts och alla roller har tillsatts
- Förvaltningens informationstillgångar/informationsmängder/informationsobjekt har informationsklassats och tidigare informationsklassningar har följts upp.
- Fler personuppgiftsregistreringar har registrerats.
- Medarbetare och chefer har ökat sina kunskaper om informationssäkerhet inkl. dataskydd
- Öppna förskolans pedagoger ska ha god kännedom om förskolan och förskolans uppdrag och ge vårdnadshavare som besöker öppna förskolan information om vikten av deltagande i förskolan.
- Öka antalet inskrivna barn och barn i kö till förskolan i egen regi har ökat.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att 16 av 17 förväntade resultat uppnås och ett uppnås delvis samt att aktiviteterna har genomförts. Det kan finnas ett okänt mörkertal gällande om informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter rapporteras och hanteras på korrekt sätt samt anmäls i förekommande fall till tillsynsmyndighet i tid.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Revidering av förvaltningens styrdokument för informationssäkerhet "Lokal anvisning" och "Ledningens genomgång".	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Södermalms förskolor i egen regi informerar om sin verksamhet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att en av tre KF-indikatorer uppnås helt och två uppnås delvis samt att KF-aktiviteterna har genomförts. Ett av två underliggande nämndmål har uppfyllts helt och ett delvis.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

Lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsområdet, utbildningsförvaltningen, trafikkontoret och Polisen

Otrygga och brottsutsatta platser

Det riktade arbetet mot avgränsade platser har fortsatt att prioriteras vid västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Fokus har främst varit trygghetsskapande- och brottsförebyggande insatser och åtgärder på de platser som klassas som öppna drogsener för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottslighet och oroligheter samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. Kommunfullmäktige beslutade i mars, i enlighet med stadsdelsnämndens förslag, om införande av alkoholförbud i parkområdet Högalid på västra Södermalm. Förvaltningen och lokalpolisen har sett att alkoholförbudet medfört positiva effekter inom området men samtidigt har en viss förflyttningseffekt uppstått med ökad problematik vid Bergsundsstrand som följd. Under 2025 planeras bland annat förbättringsåtgärder i den fysiska miljön kring Bergsundsstrand att genomföras. Under sommaren blev den missbruksrelaterade problematiken mer synlig i Fatbursparken vilket till viss del kan bero på förflyttningseffekter från andra öppna drogsener. Förvaltningen kommer därför att prioritera trygghetsskapande insatser även inom detta område under 2025.

För att kunna utvärdera om det arbete som sker bidrar till ökad trygghet har förvaltningen även i år genomfört en fördjupad trygghetsmätning inom ovan nämnda områden. Undersökningen gjordes för första gången 2023 och kommer även att genomföras under samma period, maj månad, 2025. Resultatet av undersökningen inom västra Södermalm visar sammanfattningsvis på en något ökad grad av trygghet hos Södermalmsborna. Inom centrala Södermalm är resultatet diversifierat, där uppfattningen om otrygghet ökat något inom vissa områden samtidigt som det minskat inom andra. Inom Hammarby sjöstad visar undersökningen på marginella skillnader i den upplevda tryggheten. I linje med stockholmarnas fokus och för att öka samverkan och dialog kring trygghetsfrågor med personer som bor eller vistas inom stadsdelsområdet har förvaltningen fortsatt att tillsammans med lokalpolisen genomföra områdesmöten. Mötena hålls på olika platser inom stadsdelsområdet med fokus på aktuellt område.

Unga i riskzon för destruktivt beteende

Genom ett nära samarbete mellan förvaltningen, lokalpolis, socialsekreterare hos lokalpolis och fältassistenter har flera unga personer i riskzon att dras in i kriminalitet kunnat identifieras och familjer har kunnat erbjudas det stöd som behövs. Grundskolan är en viktig part i arbetet och bidrar även med att inkomma med orosanmälningar när detta är aktuellt. Ett lokalt BOB-råd (barn och unga i organiserad brottslighet) har införts där lokalpolisen är sammankallande och under hösten har två möten mellan förvaltningen, polis, primärvård och utbildningsförvaltningen genomförts. Arbetet fortsätter under 2025.

Förvaltningens fältteam har implementerat initial riskbedömning för kriminalitet (IRK) som är ett verktyg att skatta riskfaktorer för unga där det finns oro för kriminalitet.

Systemhotande brottslighet

Förvaltningen har fortsatt arbetet med kunskapshöjande åtgärder när det gäller otillåten påverkan och har utökat antalet interna utbildningar samt möjliggjort att i incidentrapporteringsystemet anmäla händelser. Förvaltningen har startat upp en arbetsgrupp där bland annat trygghetsamordnare, säkerhetsamordnare, upphandlare och lokalpolis ingår och som i samverkan arbetar med insatser mot systemhotande brottslighet. Fokus kommer bland annat vara på bidragsbrott och upphandlingsbedrägerier.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Framgångsrika arbetssätt som utvecklades inom ramen för tidigare projektet IGOR för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling har införts. Detta för att fortsätta i ordinarie verksamhet. Arbetet ingår i det prioriterade området särskilt utsatta och sårbara brottsoffer i samverkansöverenskommelsen tillsammans med Polisen. Arbetet genomförs tillsammans med Norra Innerstaden och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar samt Polisens grupp för brott i nära relation (BIN) samt City-polisen. Antalet personer som genom samverkan med polis har fått kontakt med socialsekreterare hos polis och erbjudits information, stöd, råd samt hjälp till insatser alternativt kontakt med frivilligorganisationer motsvarar i stort samma antal som när projektet var igång. I samverkan med socialförvaltningen har ett arbete pågått med att sammanföra detta arbete med den så kallade Islandsmodellen i ärenden som rör barn som bevittnat eller blivit utsatta för våld, från det akuta skedet till det mer långsiktiga och motiverande arbetet. Förvaltningen samordnar arbetet

mellan stadsdelsförvaltningarna, Polisen och socialförvaltningen och två socialsekreterare har under året haft sina arbetsplatser hos BIN.

Kriminella miljöer och livsstilar

Förvaltningen har fortsatt att stärka beredskapen inför mottagande av avhoppare genom kunskapshöjande insatser för att på bästa sätt kunna möta och utveckla det framtida arbetet med avhoppare och deras anhöriga. Medarbetare från preventionsgruppen har utbildats i metoden På rätt väg som vänder sig till föräldrar till unga 9-15 år. Metoden syftar till att stärka föräldrars förmågor och kunskap om riskbeteenden och skyddsfaktorer kopplat till kriminalitet.

Arbetet med att höja kunskapsnivån på förvaltningen gällande våldsbejakande extremism (VBE) generellt och även om ensamagerare har fortsatt. Förvaltningens samordnare mot VBE har informerat avdelningar och enheter om arbetet mot VBE, vilka riktlinjer och rutiner som finns i arbetet och vad som är mest aktuellt just nu. Under året har sex föräldracaféer med olika teman genomförts, exempelvis gaming-plattformar och VBE, ungas sexuella hälsa, unga och psykisk hälsa, föräldraskap samt skolmotivation och stress. Dessutom har en större föräldrakväll i samverkan med polis och Mini Maria genomförts på temat alkohol och narkotika.

Platssamverkan och platsaktivering

Förvaltningen har fortsatt arbetet med ”Effektiv samverkan för trygghet” och områden som prioriterats är västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Aktörer som ingår i denna samverkan är bland annat förvaltningens trygghetssamordnare, trafikkontoret, lokalpolis, ordningsvakter, fastighetsägare och företagare. Genom regelbundna lägesrapporter över situationen på aktuellt område initierar samverkansgruppen insatser och åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området. När det gäller Mariakvarteren har arbetet med att stärka dialogen och samverkan med de vårdgivande organisationerna i området fortsatt. Från och med 2024 har medarbetare från ordinarie verksamhet inom sociala avdelningen fått särskilt uppdrag att arbeta som uppsökare motsvarande en heltidstjänst. Uppsökarna har bland annat prioriterat stöd till personer med missbruksproblematik i Mariakvarteren. Under sommaren bidrog även Region Stockholm med uppsökare inom området.

Förvaltningens arbete med platssamverkan har fortsatt under året. Genom att samla olika aktörer för att jobba praktiskt tillsammans med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt en speciell plats ska tryggheten och attraktionskraften öka inom området. Förvaltningen samverkar med lokalpolis, det lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället och andra relevanta aktörer såsom trafikkontoret. Platser som prioriterats är västra Södermalm, centrala Södermalm, Hammarby Sjöstad, Gamla stan och Mariakvarteren. Vid Medborgarplatsen har platssamverkan utökats med anledning av ombyggnationen av Söderhallarna. Förvaltningen har en löpande och bra dialog med fastighetsägare kring Medborgarplatsen, stadsledningskontoret och andra fackförvaltningar som exempelvis trafikkontoret kring ombyggnationen och de utmaningar kopplat till trygghet som ombyggnationen medför.

Genom att föra in olika aktiviteter på platser i stadsdelsområdet kan den upplevda tryggheten

påverkas positivt. Under 2024 har platsaktivering på Medborgarplatsen prioriterats under hela året, med anledning av ombyggnationen av Söderhallarna, och i Tanto under sommaren. Fokus har varit att skapa positiva värden genom att medborgare i högre utsträckning uppehåller sig på platsen. Platsaktiveringen har skett i form av teater, dans, kultur och andra aktiviteter men också genom att skapa en inbjudande och trygg atmosfär, exempelvis i form av ökad belysning. Vid Medborgarplatsen har olika aktiviteter genomförts från och med juni, exempelvis barnföreställningar och lunchkonserter. I Tanto har olika former av aktiviteter såsom gympa för äldre, yoga och musikframträdanden genomförts dagligen under sommaren.

Ett exempel på samarbete med civilsamhället är förvaltningens löpande samverkan med Sjästadsföreningen och "Gamla stan i samverkan". I samarbetet ligger fokus på att öka tryggheten i stadsmiljön genom fysiska insatser såsom renhållning, parkskötsel och belysning men även genom att fler trygga vuxna rör sig där unga vistas.

Trygghetsskapande insatser på västra Södermalm

Västra Södermalm har av Polisen identifierats som en öppen drogscen i Stockholms län. Förvaltningen har fortsatt att prioritera insatser för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottsligheten samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. En bra och stark samverkan har byggts upp med såväl lokala aktörer (föreningar, bostadsbolag, boende och näringsidkare) som med kriminalvård, regionen och andra vårdgivande organisationer. Det socialt uppsökande arbetet har fortsatt att utvecklas och sker i tät samverkan med Polisen och socialförvaltningens uppsökarteam. Syftet med det uppsökande arbetet är att länka personer som vistas i området med beroendeproblematik i kombination med psykisk ohälsa till vård alternativt socialtjänst så att de kan få stöd. Trygghetsprojektet "Sommar i Tanto" genomfördes även denna sommar med olika former av aktiviteter dagligen såsom gympa för äldre, yoga och musikframträdanden. Förvaltningen har fortsatt haft en hög närvaro på platsen. Förvaltningens projekt "Barnens väg" som är en trygghetsskapande åtgärd kring Hornsbruksgatan och i tunneln under Hornsgatan har genomförts under året. Bland annat har feriearbetande ungdomar deltagit i en konstnärlig utsmyckning av tunneln för att göra den mer inbjudande och trygg. Under jullovet har ferieungdomarna tillsammans med Unga berättar tagit fram ytterligare konstverk som placerats på tunnelns väggar. Som ett komplement till projektet beslutade kommunfullmäktige i mars, i enlighet med stadsdelsnämndens förslag, om införande av alkoholförbud i parkområdet Högalid.

En uppföljning av projekten "Sommar på Medis" och "Sommar i Tanto" redovisas i bilaga till verksamhetsberättelsen.

Trygghetsskapande åtgärd mellan Tantotoppen och Drakenbergsparken

Utifrån beviljade medel för trygghetsskapande åtgärder som erhöles i samband med tertial 1 2023 har förvaltningen under året utfört upprustning och komplettering av trappförbindelsen mellan Tantoberget och bangolfen i Drakenbergsparken. Insatsen inkluderar även utplacering av entréskyltar i anslutning till gångförbindelsen.

Trygghetsinvesteringar

Utifrån mottagna trygghetsmedel som söktes i samband med tertialrapport 1 2024 har förvaltningen påbörjat genomförandet av trygghetsskapande åtgärder i Drakenbergsparken

och vid Tantotoppen samt i parken Norra Bysistäppan.

Utifrån ansökningarna som inlämnades i samband med tertialrapport 2 2024 har nämnden mottagit medel för upprustning av parkstråket på Maria Prästgårdsgata och parkytan vid Bergsunds Strand 17. Program har tagits fram för Maria Prästgårdsgata och ett arbete har påbörjats med att ta fram ett program för Bergsunds Strand 17. Vid Bergsunds Strand har även vissa förberedande arbeten genomförts.

Närmare beskrivning av ovannämnda projekt finns under rubrik "Investeringar".

Renhållning och skötsel av parkerna

Under året har fler syner ute på plats genomförts vilket säkerställt att renhållning och parkskötsel överlag fungerat bra. Registrerade avvikelser har rapporterats i "Tyck-till" för åtgärd inom 24 timmar. För att förbättra renhållningen har nya kapacitetsstarka skräpkorgar placerats ut i exempelvis Tantolunden, Gotlandsparken, Vitabergsparken och på Mariatorget.

För att parkerna ska upplevas välskötta och attraktiva har under året planteringsytor kompletterats med nytt växtmaterial, exempelvis i Vitabergsparken, Hammarbyterrassen, Sankt Paulsparken, Rosenlundsparken, Fatbursparken och Tideliustäppan. Slitna gräsytor har renoverats, exempelvis i Baggenstäppan i Gamla stan, längs med Katarina Bangata, Lumaparken, Bröderna Hedlunds park och vid Lugnets Terrass.

En riskträdsinventering vid Pålundet har genomförts. Trädinventeringar har utförts vid exempelvis skolgårdar och lekplatser samt i Drakenbergsparken, Tantolunden, Sickla Park, Berggruvan och på Danviksklippan.

Renovering av parkbänkar har löpande genomförts med hjälp av förvaltningens servicegrupp. Servicegruppen har under året renoverat fler bänkar än under tidigare år vilket uppges bero på att fler bänkar än vanligt vandaliserats.

Skridskois har spolats i Skånegläntan och i parken Bergsgruvan samt slängkälkar har ställts ut i Tengdahlsparke, Tullgårdsparken, Bergsgruvan och i Stora Blecktornsparken.

Välfärdsbrott

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och har inom ramen för arbetet med intern kontroll fokus på tre områden.

Handläggning inklusive kontroll av bidragsmottagande föreningar, beslut och uppföljning av föreningsbidrag

För att säkerställa att föreningar som mottagit föreningsbidrag uppfyller de krav som ställs i nämndens rutiner och att bidraget använts i enlighet med ansökan genomför förvaltningen kontroller. Detta sker såväl i samband med handläggning av ansökan som vid genomgång av redovisning. Föreningarna får i sina ansökningshandlingar intyga att de uppfyller demokrativillkoret och klagörande samtal/möten genomförs med nya föreningar som ansöker om ett "betydande belopp" vilket i detta fall avser minst 30 tkr. Utöver kontroll hos Skatteverket genomför förvaltningen vid behov eller på förekommen anledning även en kreditupplysning hos affärs- och kreditinformationsföretaget UC gällande föreningens företrädare. Handläggarna på berörda avdelningar följer upp föreningarnas redovisningar och gör även uppföljningar vid behov under året, exempelvis verksamhetsbesök.

Genomlysning av förvaltningens process och hantering av föreningsbidrag har genomförts med målet att ha en mer effektiv, tydlig och transparent ansöknings- och handlägningsprocess.

Motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar

För att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd har arbetet med regelbundna kontroller av utbetalningar fortsatt, dels på daglig basis och i form av stickprov. Kontroller utförs av biträdande enhetschefer inom enheten för ekonomiskt bistånd och särskilt tillsatt FUT-handläggare (FUT=felaktiga utbetalningar). Vid upptäckt av felaktigt utbetalt bistånd undersöks möjligheten till återkrav och/eller polisanmälan.

För att motverka att felaktig hemtjänstersättning betalas ut till externa leverantörer har äldreomsorgens beställarenhet fortsatt att genomföra löpande granskning i form av bland annat stickprovskontroller av hemtjänstersättning till externa leverantörer.

Avtalsuppföljning

Förvaltningen fortsätter att motverka upphandlade aktörers möjlighet till brottslighet genom regelbunden avtalsuppföljning. Samtliga entreprenadavtal som förvaltas inom sociala avdelningen har följts upp enligt plan under året. Resultaten av uppföljningarna inom grupp- och servicebostäder och dagliga verksamheter enligt LSS redovisades i samband med tertialrapport 2. Resultaten av avtalsuppföljningen inom öppen fritidsverksamhet för ungdomar och öppen verksamhet för personer med synnedsättning redovisas i bilaga till verksamhetsberättelsen. Två upphandlingar har slutförts under hösten med två nya avtal som inleds 2025. Prima LSS fortsätter bedriva Södermalms grupp- och servicebostäder och Teckentullens dagliga verksamhet. Nytida blir ny leverantör för driften av Hammarby dagliga verksamhet.

Avdelningen för äldreomsorg och förvaltningens säkerhetssamordnare har under året granskat hemtjänstleverantörer. Arbetet har skett i nära samråd med äldreförvaltningens avtalsförvaltare. Granskningen har genomförts för att säkerställa att leverantörerna uppfyller kvalitetskraven och har förutsättningar att ge god och säker omsorg. Några hemtjänstleverantörer har fått åtgärdsplaner och uppföljande besök. Avdelningen för äldreomsorg har även genomfört entreprenaduppföljningar enligt plan vilket även inkluderar seriositetskontroll.

Förvaltningen ingår i arbetsgruppen mot välfärdsbrott avseende hemtjänst som stadsledningskontoret och äldreförvaltningen samordnar. Arbetsgruppens syfte är att ta fram stadsgemensamma arbetssätt för att upptäcka välfärdsbrott. Avdelningen för äldreomsorg har i samband med arbetet utvecklat dialogen i välfärdsfuskfrågor med äldreförvaltningen och varit behjälplig i riktade granskningar. Flera hemtjänstföretag har fått sina avtal hävda som resultat av samarbetet i arbetsgruppen. Under året har arbetsgruppen även arbetat fram checklistor utifrån en riskprofil. Checklistorna har tagits fram för olika områden för att kunna upptäcka välfärdsfusk på individnivå utifrån den enskildes insatser, men även fakturor och avgifter. Implementering av checklistorna som arbetssätt har påbörjats och fortsätter under 2025.

Förvaltningen ingår också i arbetsgruppen för riskområde lokalvård som stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen samordnar. En riskprofil med förslag på

hur upphandlande myndighet kan göra innan, under och efter en upphandling har tagits fram som väntas beslutas och implementeras i staden under 2025. Förvaltningen har under året genomfört ett omfattande arbete med att följa upp lokalvårdsavtalet på förskolor i egen regi där bland annat lokalvårdskvalitet, tidrapportering och arbetsrättsliga villkor har följts upp.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbete med den lokala samverkansöverenskommelsen och det prioriterade området särskilt utsatta brottsoffer.
- Arbete med förbättrad belysning av parkmiljöer.

Mål 16 - Fredliga inkluderande samhällen

- Arbetet med den lokala samverkansöverenskommelsen och dess prioriterade områden.
- Arbetet med att stärka det socialpreventiva arbetet.
- Arbetet med platsamverkan och andra trygghetsskapande insatser och åtgärder.

Jämställdhetsanalys

Generellt upplever sig kvinnor boende i stadsdelsområdet mindre trygga än männen. En anledning kan vara att kvinnor i högre utsträckning än män möjligen påverkas av oroligheter kopplat till platser som klassas som öppna drogscener. Förvaltningen fortsätter arbetet med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön.

Genom arbete med den lokala samverkansöverenskommelsen och det prioriterade området särskilt utsatta och sårbara brottsoffer fortsätter förvaltningen att försöka nå fler våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	83 %	87 %	80 %	84 %	82 %	79 %	2024
Analys Kvinnor upplever mindre trygghet än män som är boende i stadsdelsområdet och så ser det ut även i samhället som helhet. Däremot har förvaltningen större skillnader mellan män och kvinnor jämfört med staden som helhet. En anledning skulle kunna vara att kvinnor i högre utsträckning än män möjligen påverkas av oroligheter kopplat till platser som klassas som öppna drogscener och Södermalm har mer omfattande öppna drogscener än övriga stadsdelar. Skillnaden mellan män och kvinnor har dock minskat jämfört med föregående år. Förvaltningen fortsätter arbetet med trygghetsskapande åtgärder i syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	59 %	61 %	57 %	56 %	73 %	73 %	2024
Analys Resultatet från årets medborgarundersökning visar en nöjdhet på 59 procent vilket innebär en ökning med tre procentenheter jämfört med 2023. Denna indikator speglar uppfattningen gällande renhållning och städning generellt inom stadsdelen och inte specifikt gällande park- och grönområden som mäts i en annan indikator och där nöjdheten är 63 procent. Då denna indikator mäter nöjdhet för alla ytor i stadsmiljön har nämnden endast begränsad möjlighet att kunna påverka utfallet.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	63 %	61 %	64 %	64 %	73 %	73 %	2024
Analys Resultatet från årets medborgarundersökning visar en nöjdhet på 63 procent vilket innebär en minskning med en procentenhet jämfört med 2023. För att öka nöjdheten ytterligare görs flera insatser som redovisas i analysen under KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet Södermalms parker är trygga, levande och välskötta.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stads Parkerings AB samt i samråd med Södermalms stadsdelsnämnd inleda utvecklingsarbete för Medborgarplatsen med fokus på att skapa goda flöden och aktivering av platsen	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.6.1 Invånare är trygga och säkra i Södermalms stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Genomföra olika insatser och åtgärder inom de fem prioriterade områden som ingår i den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Södermalm.
- Fortsätta arbetet inom trygghet och prevention mot ungdomar genom att utveckla det socialt uppsökande arbetet i stadsmiljön kopplat till särskilda händelser som exempelvis skolavslutning och Valborgsmässoafton. Situationsanpassat uppsökande arbete prioriteras genom att rikta resurser när polisen har särskilda insatser i ett område eller då situationen på en skola kräver åtgärder på grupp-nivå.
- Genom deltagande i aktiviteten ”Effektiv samverkan för trygghet” regelbundet initiera och genomföra åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten inom västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad.
- Fortsätta arbetet med platssamverkan och tillsammans med andra aktörer som polis, lokala näringslivet och trafikkontoret jobba praktiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt prioriterade platser inom stadsdelsområdet. Dessa platser är västra Södermalm, centrala Södermalm, Hammarby Sjöstad, Gamla stan och Mariakvarteren.
- Fortsätta arbetet med trygghetsskapande insatser på västra Södermalm som klassas som öppen drogscen för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottsligheten.

- Fortsätta arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet inom bland annat lokalvård och hemtjänst samt inom ramen för arbetet med intern kontroll.

Förväntat resultat

- Andelen invånare som upplever att stadsdelsområdet är tryggt ökar.
- Förvaltningens insatser bidrar till att förutsättningar för brottslighet minskar

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att ett förväntat resultat uppnås helt och ett delvis (årsmålet för andelen invånare som upplever att stadsdelsområdet är tryggt nås helt men har inte ökat). Aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Genomföra platsspecifika trygghetsmätningar vid västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad.	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Utveckla dialogen samt skapa en ökad förståelse för upplevd otrygghet hos medborgarna genom att i förväg utannonsera dialogmöten, kopplat till Södermalms olika områden så som västra Södermalm, centrala Södermalm, Östra Södermalm, Hammarby sjöstad och Gamla stan.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.6.2 Södermalms parker är trygga, levande och välskötta

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Utbyte av trasiga skräpkorgar och tillföra fler i områden där det råder brist. Skräpkorgarna är kapacitetsstarka och utformade för att hindra skadedjur och fåglar att komma åt avfallet.
- Renovering av slitna gräs- och grusytor samt återplantering av växtmaterial i parkerna fortsätter. För att öka upplevelsen av välskötta parker är det viktigt att gräs- och grusytor samt planteringar i stadsdelsområdets parker underhålls.
- Lekplatserna i stadsdelsområdets parker är mycket populära besöksmål och utsätts därför för hårt slitage. För att kunna erbjuda säkra och attraktiva lekplatser kommer upprustningsåtgärder av lekplatser på prioriterade platser genomföras.
- I samband med parkupprustningar utgår förvaltningen från Parkplan Södermalms målbild för hur respektive park bör utvecklas för att bli inkluderande offentliga rum och mötesplatser för många olika målgrupper.
- Vinteraktivering av parker. För att parkerna i större utsträckning ska levandegöras vintertid anläggs skidspår i Drakenbergsparken och i Tengdahlsparcken när natursnö finns i tillräcklig omfattning. Isar för skridskoåkning spolas på ett antal platser och möjligheten till pulkaåkning på utvalda lämpliga platser kommuniceras till allmänheten.

Förväntat resultat

Andelen invånare som är nöjda med skötsel och städning av park och grönområden inom stadsdelsområdet ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att förväntat resultat inte uppnås då invånarnas nöjdhet kring skötsel och renhållning av park och grönområden inte har ökat. Samtliga aktiviteter har däremot genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Införa ytterligare möjlighet till källsortering i parkmiljö.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Renovering av gräs- och grusytor samt återplantering av växtmaterial.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utföra upprustning av lekredskap.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utplacering av nya kapacitetsstarka skräpkorgar.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Utveckla kopplingen mellan Tantotoppen och Drakenbergsparken.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att KF-indikatorn inte uppnås och att underliggande nämndmål har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2024 genomförts utan större avvikelser.

En föreningskväll med temat demokrati genomfördes i augusti. Syftet var att informera om förvaltningens föreningsbidrag och att föreningar får mötas och ställa frågor till förvaltningen inför utlysningen av föreningsbidrag för år 2025. Förvaltningen bjöd även på en gästföreläsning i föreningskunskap med fokus på demokratifrågor.

Digitalt formulär för att lämna medborgarförslag och den utvecklade hanteringen av medborgarförslag har fortsatt att användas i och med nyinkomna medborgarförslag och är den primära källan till inlämnade förslag från medborgare. Förvaltningen arbetar utifrån den utvecklade rutinen med ökad dialog, vilken syftar till att ha stockholmarens fokus och för ökad lokal demokrati och inflytande. Utifrån det nya arbetssättet gjordes en enkät med tre frågor, vilken skickades ut till samtliga medborgare som skickat in medborgarförslag från april 2023 fram till november 2024. Gruppen utgjordes av nästan 200 medborgare och förvaltningen fick in cirka 50 svar. Enkätundersökningen visar att merparten av de svarande är nöjda eller mycket nöjda med det digitala formatet för inlämnande av medborgarförslag. Genomsnittet av de svarande är även nöjda med den dialog som förs mellan förslagsställare

och förvaltningen under beredningens gång, samt den information de får vid de olika etapperna.

En enkät skickades även ut internt till handläggare på förvaltningen som arbetar med medborgarförslag. Resultatet av den visar att processen utvecklats positivt, men att det fortfarande finns behov av tydliga direktiv kring arbetsprocesser. Utveckling av stöd och arbetssätt fortsätter under 2025.

Under året fattade Södermalms stadsdelsnämnd beslut om 89 inkomna medborgarförslag. 83 medborgarförslag skickades in under 2024 och 6 skickades in i december 2023. Under året har tre medborgarförslag som beviljats tidigare och som inneburit åtgärd verkställt. Dessa är Medborgarförslag gällande skyltar om störande ljud och brott mot ordningslagen, vilka sattes upp i november, Medborgarförslag gällande att upprätta Malin Matsdotters örtagård som ett minnesmärke över Stockholms häxprocesser, vilket genomfördes i augusti samt Medborgarförslag om flytt av leklastbil i parken Bergsgruvan vilket genomfördes i augusti. För närmare redovisning, se bilaga "Sammanställning av medborgarförslag 2024".

I syfte att ha stockholmarens fokus och för ökad lokal demokrati och inflytande har nämndsammansammanträden genomförts på Tanto seniorlokal under våren och under hösten i Norska kyrkan på Stigbergsgatan. Syftet är att öka närvaron på fler platser i stadsdelsområdet.

Utveckling av stöd och arbetssätt har fortgått under 2024 och temat på två av förvaltningens chefsforum har varit stockholmarens fokus med inriktning på personer med funktionsnedsättning och barns rättigheter. Vid chefsforum i maj var det samlade temat förhållningssätten stockholmarnas fokus, helhetssyn, öppenhet och lärande. Cheferna fick bland annat en föreläsning om psykologisk trygghet. Vilken handlade om hur psykologisk trygghet kan uppnås/ökas och användas bland annat när dialog förs med medborgare, brukare, vårdnadshavare och anhöriga. Detta för att förstå behoven för dem vi är till för och kontinuerligt prata om förväntningar, kvalitet, resultat och effekter. De teman och de förhållningssätt som förvaltningen fokuserat på särskilt i år har varit i linje med demokratiuppdraget och att förbättra förutsättningarna för delaktighet och inflytande.

Medborgardialog avseende upprustningsåtgärder i parken Droskan har genomförts. Dialogen resulterade i drygt hundra svar (synpunkter) och kommer ligga till grund för det fortsatta arbetet. Inledande kontakter och möten med aktörer i parken, som Ellevio, kioskägare och personal från Norra Katarina skola, har också genomförts.

I linje med stockholmarnas fokus har Duvnäs fritidsgård regelbundna gårdsråd tillsammans med de besökande ungdomarna där önskemål gällande aktiviteter, lokalernas utformning samt utbud i gårdens kiosk fångas upp. I samband med lovaktiviteter samlar verksamheten även in önskemål via olika sociala medier.

Förvaltningens arbete med ungdomsrådet har fortsatt att utvecklas. Ungdomsrådet består av representanter från flera olika högstadieskolor inom stadsdelsområdet och deltagarna för fram behov och önskemål gällande bland annat fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Prioriterade områden som rådet arbetat med under året är psykisk hälsa hos unga och att unga inom stadsdelsområdet ska känna sig trygga i den fysiska miljön. Ungdomsrådet har under året träffats fem gånger där sju olika skolor deltagit med två till sju elever från varje skola. Utöver

de vanliga mötena hade rådet en sommaravslutning med diplomutdelning samt genomförde en ungdomsdag i september på Åsö Torg där det erbjöds olika aktiviteter så som silent disco och tivoli för högstadiungdomar. Nytt för 2024 var att ungdomsrådet fick en egen budget om 300 tkr för att kunna arrangera denna typ av aktiviteter för ungdomar. Denna möjlighet kvarstår även under 2025.

Förvaltningen prioriterar arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för att nå de målgrupper som idag inte deltar i lika hög utsträckning, exempelvis ungdomar med funktionsnedsättning, HBTQI+-personer och flickor. Förvaltningen har både biståndsbedömda och öppna aktiviteter, till exempel Zebran på Duvnäs fritidsgård där ungdomar med funktionsnedsättning kan ses två gånger i veckan och göra anpassade aktiviteter tillsammans. Ett annat exempel är Lördagshänget på Duvnäs fritidsgård för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning som fritidsverksamheten arrangerar. Duvnäs fritidsgård har också särskilda tjejkvällar en gång per månad och vid ett av dessa tillfällen bjöds förvaltningens Hälsoteam in för att informera om stresshantering och mindfulness.

Förvaltningens verksamheter arbetar aktivt för att motverka rasism och diskriminering. Diskrimineringsgrunderna tas upp på arbetsplatsträffar i enlighet med årshjulets planering och i syfte att öka kunskapen hos medarbetare och ledning. Ett exempel är förskolornas likabehandlingsarbete, vilket är ett ständigt pågående arbete för att förskolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheterna har planer med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling som återspeglar arbetet med att främja likabehandling. Gällande den övergripande systematiska uppföljningen inväntar förvaltningen stadens handlingsplan.

Medel för demokrati och mänskliga rättigheter

I samband med tertialrapport 1 2024 ansökte nämnden om demokratimedel inom ramen för EU-projektet Scale Stockholm och mottog 400 tkr för ändamålet. Projektets syfte är att bidra till att stadens ambitiösa klimatmål till 2030 nås och att stockholmarnas hälsa förbättras. I Scale Stockholm involverar staden invånare, föreningar och lokala företag för att accelerera klimatomställningen i Stockholm. Projektet bjuder in deltagare till lokala omställningsarenor där förslag till lokala insatser tas fram och väljs ut. Insatserna ska testas, följas upp, utvärderas och revideras efter ett år. Åtgärder som visar sig bidra till klimatomställningen och hälsan ska efter projektets slut skalas upp och spridas till andra delar av staden. Exempel på teman är transporter, energi, plast, konsumtion och lokal odling.

Under året har förvaltningen deltagit i de två omställningsarenorna ”Innerstaden” (tillsammans med Norra innerstadens och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar) samt ”Stockholm Green Innovation District” (tillsammans med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning). Arbetet har bestått i att få utbildning i lokalt medborgarengagemang och metodstöd för hur detta kan åstadkommas. Vidare har teman för omställningsarenorna valts ut och en digital träff med intresserade aktörer har arrangerats inom omställningsarena ”Stockholm Green Innovation District”. Vidare har planeringsarbete inför kommande stormöten under 2025 genomförts. Nämnden har bidragit med 0,1 mnkr av mottagna demokratimedel för kostnader som ovanstående insatser har medfört under året. Resterande 0,3 mnkr har inte hunnits förbrukas under året.

Mänskliga rättigheter

Ökad jämställdhet

Arbetet med jämställdhet utgår från stadens Program för ett jämställt Stockholm 2018 - 2022 samt mål 5 i Agenda 2030 och är integrerat inom förvaltningens samtliga verksamheter. I verksamheternas planeringsarbete sker analys av uppföljningar och statistik. I de egeninitierade ärendena till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser där så är möjligt. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att vidare utveckla, systematisera och följa upp arbetet med jämställdhetsintegrering.

Förskolorna har under året organiserat utbildningen och undervisningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans med varandra oberoende av könstillhörighet. En del i jämställdhetsarbetet är att verksamheterna uppmärksammar normer som kan begränsa barnen. Det innebär att verksamheterna regelbundet ser över material, bilder och böcker ur ett normmedvetet perspektiv.

I enlighet med mål i stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar ska förvaltningen genom fritidsverksamheten bidra till jämlika och jämställda uppväxtvillkor. Fritidsverksamheten arbetar med särskilt fokus att nå fler flickor och unga med funktionsnedsättning då detta är målgrupper som är underrepresenterade i verksamheten. Förvaltningen samverkar med föreningsliv och externa fritidsverksamheter med syfte att nå fler unga och kunna erbjuda ett fritidsutbud som är attraktivt för alla. De ungas delaktighet i utformning av fritidens innehåll är särskilt viktig för att möta flickors och pojkers önskemål om en meningsfull och aktiv fritid.

Förvaltningen ser fortsatta skillnader i utfallen mellan kvinnor och män i exempelvis Socialstyrelsens brukarundersökningar om äldreomsorgen. För att stärka jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven i dagverksamheterna har medarbetarna tagit fram mål och arbetssätt för sina målgrupper "gäst" och "anhöriga". Detta syftar till att tydligare peka ut hur verksamheten systematiskt arbetar med jämställdhet och jämlikhet. Målen och arbetssätten följs upp genom könsuppdelad statistik via brukarundersökningar, samtal med gäster och anhöriga samt egenkontroll av den sociala dokumentationen. Genom att på ett medvetet sätt belysa olika jämställdhetsperspektiv när verksamheten planerar, genomför och följer upp gästernas delaktighet och inkludering har verksamheten möjliggjort för systematiska jämställdhetsanalyser utifrån olika områden bland annat mat och måltider. Detta arbetssätt planerar äldreomsorgen att sprida till fler verksamheter.

Eventuella skillnader mellan könen analyseras i samband med uppföljning av sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud, företagshälsovårdsinsatser och analyser av könsfördelning genomförs på alla nivåer. Dessa analyser finns med i årsplaneringen för förvaltningens samverkansgrupper. Den totala könsfördelningen mellan kvinnor och män är på liknande nivå som könsfördelningen bland chefer - det är omkring 80 procent kvinnor i båda grupperna. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns, både i stadsdelsförvaltningen och i samhället i stort. Orsaker till detta analyseras löpande i samverkansgrupper och rör bland annat samhälleliga faktorer, livssituation och arbetsbelastning.

Analys har gjorts av hur parkerna används bland annat utifrån kön. Detta har exempelvis

gjorts i samband med framtagandet av förslaget till kommande upprustning av Norra Bysistäppan och lekplatsen Haren. Detta har resulterat i att det ska tillföras en variation av lekutrustning för att tilltala olika målgrupper.

Barns rättigheter

Bland det viktigaste i barns liv och även avgörande för en intellektuell, känslomässig och social utveckling är att få utveckla sitt språk. Med hjälp av språket lär sig barn att förstå sig själva, sin omgivning och att sortera upplevelser. Att kunna uttrycka sig i tal och skrift är en förutsättning för att aktivt kunna delta i samhället och är därmed en demokratifråga. Förskolorna arbetar medvetet med barnens generella språkutveckling och flerspråkighet. Detta sker genom exempelvis daglig högläsning och samtal om litteratur och texter. Kompetenshöjande insatser genomförs i form av en utbildning om barns flerspråkighet där även barns generella språkutveckling tas upp.

Barnkonsekvensanalyser ska genomföras i beslut som påverkar barnen i verksamheten. Under våren har barnkonsekvensanalyser genomförts inför nedläggning av förskolor. Det är viktigt att förskolan tar med barnens perspektiv inför beslut som påverkar barn och det ska ingå som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolans stödenhet och utvecklingsenhet har fortsatt det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inom förskolan genom exempelvis barnhälsomöten, handledning, riktade insatser kring språkstörning, språkutveckling, pedagogens förhållningssätt samt samverkan med vårdnadshavare. Under hösten 2024 påbörjades en gemensam satsning kring god och nära vård och omsorg tillsammans med socialtjänsten och äldreomsorgen. För förskolorna handlar det om att stärka barns psykiska hälsa. Barns psykiska hälsa inbegriper trygga övergångar, att barnen upplever att det som görs i förskolan är meningsfullt, att de har trygga relationer med kompisar och pedagoger samt att barnen har en hög närvaro på förskolan. Barnets närvaro i förskolan har betydelse för barnets möjlighet till lärande, utveckling och välmående. Förvaltningen kan följa barnens närvaro i Tempus och generellt har barnen en hög närvaro på förskolan. Förvaltningen ser ett utvecklingsområde i att bättre följa barnens och barnets närvaro, att barnen och barnet inte bara är inskrivna i förskolan utan även deltar regelbundet i förskolans verksamhet. Ett led i detta är samarbetet mellan utbildningsförvaltningen, förskola och socialtjänst – Förskolan och skolan som skyddsfaktor, barns rätt till utbildning – vilket utgår från det gemensamma uppdraget att främja närvaro i förskola och skola och för att tidigt fånga upp orosignaler. Detta arbete kommer fortgå även under 2025. Alla förskoleområden har även deltagit på föreläsningen Främja barns psykiska hälsa, med psykolog och specialist i pedagogisk psykologi Anna Hellberg Björklund, i förskolan och några förskoleområden har köpt in boken med samma namn för att tillsammans läsa och reflektera kring den. Även förskolans ledning har genomfört regelbundna diskussioner utifrån denna bok för att komma fram till åtgärder för att öka förutsättningar för att främja barns psykiska hälsa i förskolan.

Under året har två av stödenhetens medarbetare samt en av förskolornas pedagogiska utvecklare påbörjat Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) utbildning till barnrättstrateg. Deltagarna får övergripande kunskap om barnkonventionen och vad det innebär att implementera och tillämpa barnkonventionen i den egna verksamheten i praktiskt arbete.

Förskolan och socialtjänsten fortsätter samverka för att tidigt identifiera barn och familjer i

riskzon. Förskolorna har rutiner för orosanmälan enligt socialtjänstlagen och deltar i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete. Utifrån god och nära vård och omsorg genomförs ett pilotprojekt i samarbete mellan sociala avdelningen och förskoleavdelningen, i syfte att pröva en modell för en ingång till tidigt stöd från socialtjänsten. Projektet omfattar flera förskolor, öppna förskolor, samt myndighets- och utförarsidan inom socialtjänsten. Målet med pilotprojektet är att barn och föräldrar i behov av stöd ska få stöd i ett tidigt skede.

Södermalms kommunala förskolor har under året utökat arbetet med att låta barnens röster få ta plats i staden samtidigt som förskolan synliggörs som demokratisk arena och utbildningsform. I samarbete med enheten för stadsmiljö har barnen bidragit med att från frö odla fram solrosor som sedan planterades ut i 38 stadsodlingslådor i Stora Blecktornsparkens parklek. Förskolorna har haft ett fokus på lärande för hållbar utveckling och samarbetet passade väl in i förskolans undervisning kring en cirkulär process, att så, sköta om, skörda för att sen ta hand om, vilket kan bidra till kunskap om ekologisk hållbarhet. Detta planeras att genomföras även 2025.

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. I ärenden som gäller ett enskilt barn ska barnets uppfattning alltid efterfrågas och dokumenteras. Förvaltningens SIP-samordnare har bland annat fortsatt arbetet för att höja kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser. Fokusområden är barns delaktighet i SIP och att erbjuda barn som placeras i familjehem en samordnad individuell plan. SIP-utbildning för medarbetare inom socialtjänsten och hos samverkanspartners genomfördes i maj, i samarbete med övriga förvaltningar i innerstaden.

Arbetet med att stärka stödet till placerade barn fortsätter att prioriteras. Med utgångspunkt i barnkonventionen och med fokus på skolan som skyddsfaktor skapas bättre förutsättningar för trygga placeringar. Förvaltningens skolsamordnare fortsätter att fokusera på placerade barn och ungdomars skolgång och resultat. En gemensam workshop med utbildningsförvaltningen genomfördes under hösten där syftet var att sprida de kunskaper skolsamordnaren fått runt barns rätt till skola och de olika huvudmännens ansvar.

Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen byggt upp två skolsociala team. Skolsociala teamet, som omfattar elever i årskurserna 2-8 och med en frånvaro mellan 20-80 procent, utgår dels från insatser i skolmiljön och familjebehandling och är implementerat i ordinarie verksamhet. Skolsociala teamet 2.0 riktar sig till yngre barn i mellanstadieålder som har en frånvaro mellan 80-100 procent. Teamets arbete är fortfarande under utveckling men insatsen har redan visat positiva resultat kopplat till barnens närvaro i skolan. Förvaltningen fortsätter att tillsammans med utbildningsförvaltningen utveckla teamens arbete. Region Stockholm har en konsultativ roll i arbetet, inom ramen för BUS-samverkan.

Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare har fortsatt att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. En gemensam rutin med syfte att

motverka/förhindra att barnfamiljer vräks har tagits fram i samverkan mellan alla enheter på sociala avdelningen. Rutinen innebär att barnfamiljer som har hyresskulder eller riskerar vräkning kontaktas direkt och möter en sammanhållen socialtjänst som erbjuder ett tvärprofessionellt stöd.

Under året har det gjorts 43 barnrättsanalyser, i ärenden där det är relevant, av totalt 176 ärenden. Förvaltningen kommer att öka andelen barnrättsanalyser under 2025 då förvaltningen från december 2024 även har börjat göra dessa analyser i stadsmiljöärenden. En rutin för barnrättsanalyser i tjänstutlåtanden är framtagen som stöd för detta.

Nationella minoriteter

Inom stadsdelsområdet finns finska förskolan. Det är tre barn som står i kö till finska förskolan. Dessa barn är från Stockholms stad.

Arbetet fortgår gällande förvaltningens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. Under 2025 blir Norrskenet en kommunövergripande förskola. Genomförandet av förskolan Norrskenet verksamhet sker i nära samverkan med samråden och de familjer som är och kommer vara knutna till förskolan. I dagsläget är det sex barn som har börjat på förskolan. Det är två barn i kö som kommer att erbjudas plats till den startmånad som önskats.

Förskolan Norrskenet har en eftermiddag i veckan erbjudit Lilla Norrskenet, där familjer med barn i åldern 0-5 år har fått prova hur det är att gå på en förskola med samiska och meänkieli. Familjen tillsammans med sitt barn har fått dansa, musicera, dramatisera, skapa, sjungit och lyssnat till högläsning. Verksamheten har varit välbesökt och nya familjer har tillkommit löpande.

Ett samarbete mellan Skansen och Södermalms kommunala förskolor med fokus på den samiska kulturen har genomförts. Samarbetet med Skansen kommer fortsätta under kommande läsår. Utbildningen har höjt pedagogernas kunskap om samisk kultur och tydliggjort vikten av att lära barnen i förskolan om minoriteter och hur det kan gå till. Det har bidragit till en minskad rädsla för att göra fel hos pedagogerna. De kommunala förskolornas 5-åringar har även fått besöka Saemien Sijte på Skansen. Insatsen planeras återkomma under nästa år, då finansierat av statsbidraget.

Inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter utgår arbetet med de nationella minoriteterna från stadens riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter. Verksamheterna har såväl arbetat med program för återkommande högtider där de nationella minoriteternas högtider uppmärksammas med kulturaktiviteter, mat och musik som med löpande aktiviteter i samverkan med andra så som Sameföreningen. Bland annat har internationella romadagen och tornedalingarnas dag uppmärksammas i verksamheterna, vilket har lett till samtal och diskussioner. I förvaltningens uppsökande arbete görs ett regelbundet utskick till alla i stadsdelsområdet som fyllt 75 år. I brevet är utvalda delar, till exempel informationen om vart de äldre ska vända sig för att få hjälp, översatt till minoritetsspråken.

HBTQI+

Förskolorna har väletablerade arbetssätt som utgår från ett medvetet genus- och normkritiskt perspektiv. En del i detta arbete är att förskolorna uppmärksammar normer som kan begränsa

barnen. Det innebär att förskolorna regelbundet ser över material, bilder och böcker ur ett normmedvetet perspektiv. Fem av de kommunala förskolorna är idag HBTQ-diplomerade och två förskolor är under diplomering. Den nya förskolan Mangon, öppna förskolan och parklekarna kommer att HBTQ-diplomeras under 2025.

Äldreomsorgens förebyggande enhet uppmärksammade Pride på Facebook Senior på Södermalm samt haft prideflaggor i verksamheterna. Magda dagverksamhet hade tillsammans med Skånegatans dagverksamhet Pridefest på Nytorget. Det bjöds på dans, sång, alkoholfritt bubbel och tårta. Evenemanget uppskattades även av andra besökare på Nytorget som deltog i festligheterna. Magdalenagårdens vård- och omsorgsboende hade fredagsmys med tema "Pride solidaritet". Enheten hade även quiz med tema Pride och visade video om Prideparaden i Stockholm. Aktiviteten utfördes tillsammans med enhetens feriearbetare.

Södermalms ungdomsmottagning riktar sig till ungdomar i åldern 12-22 år och mottagningens medarbetare har HBTQ-diplomerats för att öka sin kunskap kring målgruppen och utveckla bemötande och insatser för att attrahera fler ungdomar till verksamheten.

Ungdomsmottagningen har utökat sitt utåtriktade arbete till att också omfatta Kulturama och Campus Södermalm för att nå fler ungdomar inklusive HBTQIA-gruppen.

Preventionsgruppen HBTQ-diplomeras under våren och i samband med detta togs en handlingsplan fram med konkreta aktiviteter för att nå fler inom målgruppen. Bland annat har förvaltningen tillsammans med andra relevanta aktörer under hösten arrangerat en informationskväll för vuxna med HBTQ-information.

Äldreomsorgen har fortsatt samverka och nå ut med information genom de många aktörer inom stadsdelsområdet som också har seniorer som målgrupp. Ett exempel är att de öppna träffpunkterna spridit information om RFSL:s mötesplatser för HBTQI+-personer vilket lett till fler besökare och där förvaltningen för dialog om en utökad samverkan. Förvaltningens äldrelots har haft en central roll i detta arbete och en ökad efterfrågan från både aktörer och seniorer har identifierats.

För att höja kunskapen hos medarbetarna om hur arbete kan ske för att säkerställa att alla äldre får ett respektfullt bemötande har förvaltningen under 2024 tagit fram en plan för hur samtliga verksamheter inom äldreomsorgen under tre års tid ska kunna genomgå stadens webbaserade LHBTQ-utbildning i enlighet med Södermalmsmodellen för verksamhetsnära utbildning. Arbetet har inletts på hemtjänstenheten som arbetat fram en egen utbildning kombinerat med kompetenshöjande reflektion i samråd med RFSL. Presentationer och fakta varvas med reflektionsfrågor och genomförs i grupp, vilket av tidigare erfarenhet ger bättre effekt i form av ökad kunskap hos personalen än att genomföra webbutbildning. Hittills har personalen inom hemtjänsten och Hornstulls servicehus genomfört utbildningen.

Personer med funktionsnedsättning

I linje med Stockholms fokus har förvaltningens utvecklingsprojekt för tydligare beställningar och ökad delaktighet hos brukarna i arbetet med genomförandeplaner fortsatt. Projektet har tydliggjort brukardelaktigheten i processen med beställningar och genomförandeplaner samt ökat samsynen mellan utförare och beställare. Implementering av framtaget stödmaterial har pågått i verksamheterna och enheten för vuxna och utförarenheten har genomfört en gemensam workshop under hösten. Arbetet med genomförande av en pilot

av användandet av ett digitalt verktyg inom grupp- och servicebostäderna för att öka brukarnas inflytande, delaktighet och självbestämmande har genomförts enligt plan. Det digitala verktyget Boet har nyligen introducerats i två av förvaltningens utförarverksamheter med påbörjat implementeringsarbete som kommer fortsätta under 2025.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser för att stärka förutsättningarna för god fysisk och psykisk hälsa och en känsla av sammanhang, jämlika relationer och kunskap om rättigheter för unga och vuxna med funktionsnedsättning. Brukare inom förvaltningens grupp- och servicebostäder har erbjudits fysisk aktivitet minst en gång i veckan och aktiviteter har skett både individuellt och i grupp utifrån vad brukarna önskar och vill. Önskemål om olika aktiviteter tas emot i enskilda samtal men även vid verksamheternas husmöten. Utförarenhetens Hälsoteam har under året arbetat med att skapa instruktionsfilmer om hur brukarna kan förbereda sig för ett träningspass, hur man tar sig till lokalen med mera. Hälsoteamet har bland annat erbjudit kurser i Qigong och vattengymna men även kurser om sömn. Utöver detta har träning på gym genomförts både på Forsgréniska badet och Eriksdalsbadet där flera deltagare tillhör gruppen som valt att nyttja gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar. Nämndens råd för funktionshinderfrågor har varit med och utformat informationsmaterial gällande gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar.

Det finns ett ökat stödbehov hos äldre med funktionsnedsättning som bor i gruppbostad då dessa personer vanligtvis bor kvar i sina bostäder under hela livet. Vid uppnådd pensionsålder upphör möjligheten till daglig verksamhet och dessa personer behöver istället erbjudas en annan form av meningsfull sysselsättning dagtid. Sociala avdelningen har fortsatt att utveckla samarbete med externa och interna verksamheter som erbjuder sysselsättning, såsom Tellus fritidscenter.

Stadsdelsnämndens parker och grönområden ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglighetsanpassade. I samband med framtagandet av program och förslag till utformning inför kommande upprustningar av Ansgarieparken respektive Norra Bysistäppan har tillgänglighetsfrågorna beaktats.

Under året har en tillgänglighetsvandring runt Reimersholme genomförts tillsammans med Södermalms råd för funktionshinderfrågor. Vid vandringen noterades särskilt behov av tillgänglighetsåtgärder vid fyra platser runt holmen. Åtgärder utifrån genomförd tillgänglighetsvandring kommer att genomföras under 2025.

Internationellt samarbete

Förvaltningschefen är ordförande i europeiskt nätverk mot terrorism (CTPN). Fokus har varit våldsbejakande extremism samt en övning med fokus på hot från ny teknik, exempelvis drönare, i samband med terrorattacker. Ett deltagande där förvaltningen är med och bidrar men också kan dra viktiga lärdomar för att öka motståndskraften inom området samt även för att utveckla beredskapsarbetet inom förvaltningen. Förvaltningschefen har, tillsammans med CTPN nätverket, anordnat en kunskapshöjande dag, där samtliga stadsdelsförvaltningar bjöds in, kring temat våldshändelser och våldsbejakande extremism, med såväl brittiska som amerikanska talare.

Förvaltningens säkerhetssamordnare har anordnat och, på begäran av stadens

säkerhetsdirektör, deltagit i en kunskapshöjande studieresa i London tillsammans med en delegation från staden. Delegationen har sett olika tillämpningar av trafikhinderlösningar och hade möte med Westminster Abbey, Metropolitan Police, det brittiska Transportdepartementet samt besökte International Security Expo.

Agenda 2030

Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att integrera arbetet i alla styrnings- och uppföljningsprocesser. Stadens inriktningsmål är uppdelat i huvudsak inom tre områden för att nå social-, ekonomiskt och ekologisk hållbarhet. Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att bland annat att ta hänsyn till barns rättigheter, nationella minoriteters rättigheter samt öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Samverkan sker med relevanta nämnder i staden, civilsamhället, näringslivet och akademien.

Stadens inriktningsmål 1 - Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningens verksamheter bidrar på olika sätt för social och ekonomisk hållbarhet:

Mål 1 ingen fattigdom, 2 ingen hunger, 3 god hälsa och välbefinnande, 4 god utbildning för alla, 5 jämställdhet, 10 minskad ojämlikhet,

Förvaltningen bidrar på olika sätt, exempelvis genom:

- Det förebyggande arbetet för att tidigt nå barn och ungdomar som riskerar att utveckla psykosociala problem och deras föräldrar.
- Arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning.
- Parklekarna är en plats öppen för alla och där familjer från stadsdelsområdet och från andra stadsdelsområden möts.
- Förskolornas arbete med den gemensamt framtagna visionen, vilken är ett led i att nå en likvärdig förskola.
- Förskolornas arbete med projektuppdraget "Hållbar framtid"
- Arbetet med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen i socialtjänstens samtliga verksamheter.
- Arbetet med skolsociala teamen som ger fler elever stöd och insatser för att öka närvaron i skolan och på så vis ökar möjligheten för fler elever att gå ut grundskolan med godkända betyg.
- Arbetet med att förebygga att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik.
- Utökning av dietisttjänst, vilket inneburit utökat stöd till personal på vård- och omsorgsboenden och servicehus i att förebygga, upptäcka och behandla undernäring.
- Systematiskt arbete med förebyggande insatser genom öppna träffpunkter och mötesplatser men även genom äldrelotsen, som efter att ha drivits som projektsatsning nu är permanent verksamhet.
- Föreningar som beviljas föreningsbidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens arbete för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fria från våld och diskriminering.

Stadens inriktningsmål 2 - Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningens verksamheter bidrar på olika sätt för ekologisk hållbarhet:

Mål 7 hållbar energi för alla, 11 hållbara städer och ortsamhällen, 12 hållbar konsumtion och produktion, 13 bekämpa klimatförändringarna, 15 ekosystem och biologiskt mångfald.

Förvaltningen bidrar på olika sätt för ekologisk hållbarhet exempelvis genom:

- Energieffektiverande åtgärder såsom LED investeringar.
- Matsvinnsmätning i verksamheter för att få ner matsvinnet.
- Anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.
- Plantering av nya träd.
- Arbete med åtgärder i enlighet med stadens handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad, exempelvis anläggande av fler boplatser för bin, fler ängsytter och tillföra planteringar nektarrika växter som lockar till sig pollinatörer.
- Tillföra en ny stadsodling till stadsdelsområdet.
- Insatser med hållbart resande inom förvaltningen genom att medarbetare går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten.

Stadens inriktningsmål 3 - Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningens verksamheter bidrar på olika sätt för att vara smarta och innovativa:

Mål 1 ingen fattigdom, 3 hälsa och välbefinnande, 5 jämställdhet, 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10 minskad ojämlikhet, 11 hållbara städer och samhällen, 12 hållbar konsumtion och produktion, 16 fredliga och inkluderande samhällen.

Förvaltningen bidrar på olika sätt för ekonomisk och social hållbarhet exempelvis genom:

- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.
- En god prognossäkerhet som leder till budget i balans.
- Verksamheterna kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet och alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.
- Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt.
- Brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete som syftar till att ge bättre resultat för både kvinnor och män.
- Förvaltningens arrangemang "Sommar på Medis" och "Sommar i Tanto" har varit möjligt för alla att delta på oavsett ekonomiska förutsättningar.
- Arbetet med att motverka hemlöshet.
- Förvaltningen bygger nya grupp- och servicebostäder som ökar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att bosätta sig inom stadsdelsområdet.
- Arbetet med att prioritera och erbjuda stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar för personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden.
- Genom samverkan med olika parter i planeringsprocessen säkerställs att invånarnas

behov av särskilda bostäder, förskoleplatser och parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner.

- Strävan efter en jämn könsfördelning vid rekrytering
- Underlätta kombination av föräldraskap och arbetsliv.
- Arbetsmiljöarbete i fokus i samtliga verksamheter
- Systematiskt säkerhetsarbete, risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplanering.
- Arbetet med platsamverkan och andra trygghetsskapande insatser och åtgärder.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	30 %	34 %	27 %		38 %	38 %	2024
<p>Analys</p> <p>Resultatet är hämtat från stadens medborgarundersökning som genomfördes under maj månad. Undersökningen riktades till ett slumpmässigt urval av stadens invånare. Indikatorn och frågeställningen i undersökningen är ny för i år, därför finns ingen jämförelse över tid.</p> <p>Totalt tillfrågades 910 invånare som bor inom Södermalms stadsdelsområde. Av dessa besvarade 132 personer i åldrarna 18-100 år+ på denna specifika fråga om förtroende, vilket motsvarar 14,5 procent. I Södermalms stadsdelsområde bor cirka 133000 invånare, vilket innebär att endast 0,09 procent av befolkningen har uttalat sig om förtroendet. Resultatet bör därmed tolkas med försiktighet.</p> <p>30 procent av respondenterna har svarat att de har förtroende för stadsdelsförvaltningen, vilket är lägre än resultatet för staden som helhet (38 procent).</p> <p>Högst förtroende återfinns i åldersgruppen 18-34 år (42 procent) följt av gruppen 35-49 år (32 procent). Lägst förtroende återfinns i åldersgruppen 50-64 (19 procent). De män som har besvarat frågan har något högre förtroende för stadsdelsförvaltningen än kvinnor. Någon jämställdhetsanalys görs inte då underlaget bedöms vara för litet.</p> <p>I syfte att öka andel invånare med förtroende för förvaltningen kommer det lokala demokratiarbetet fortsätta att bedrivas intensivt. Även kommunikationen med, och informationen ut, till invånare kommer att stärkas ytterligare.</p>							

Nämndmål: 3.7.1 Nämndens verksamheter är öppna, jämställda och demokratiska

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Förvaltningens verksamheter arbetar för att stärka mänskliga rättigheter genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter och barns rättigheter.
- Förvaltningens verksamheter arbetar för att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.
- I de uppföljningar där skillnader i resultat mellan kvinnor och män, flickor och pojkar finns ska det tydligt framgå om skillnaderna är motiverade eller omotiverade. Vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder.
- Genom förvaltningens ungdomsråd ska ungdomar kunna påverka politiska beslut och ordna evenemang som ligger i ungdomars intresse.
- Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag i enlighet med FN:s barnkonvention. Barnets bästa är avgörande även när beslut och andra åtgärder rör föräldern som till exempel vård- eller behandlingsinsatser. Hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

- Förvaltningen ska medverka i framtagande av stadens handlingsplan mot rasism.
- I egeninitierade ärenden till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser och barnkonsekvensanalyser där så är möjligt.

Förväntat resultat

- Medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter har ökat.
- Öka kunskapen inom barnrättsområdet hos nyckelpersoner inom förvaltningen.
- Barns rättigheter och ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet.
- Invånarna i stadsdelsområdet upplever att de har goda förutsättningar för dialog med förvaltningen.
- Fler verksamheter har HBTQI-diplomerat sig under året.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska kartlägga vilken information som finns tillgänglig på minoritetsspråken i verksamheterna, på stockholm.se, i sociala medier samt i förvaltningens reception.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Ta fram en förvaltningsgemensam handlingsplan gällande barnrättsarbetet	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Den förvaltningsövergripande delen och sociala avdelningens del är klar men återstår att få ihop en gemensam handlingsplan där även stadsmiljö och förskola ingår.			
✓ Ta fram en rutin för hur barnets bästa beaktas i beslutsunderlag.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Vid minst ett tillfälle på förvaltningens chefsforum ha tema mänskliga rättigheter med fokus på utvald målgrupp till exempel äldre, barn, personer med funktionsnedsättning etc.	2024-01-01	2024-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	2 938,1	2 911,0	27,1	2 760,7	34,7
Kostnader (+)	3 440,6	3 444,7	-4,1	3 195,4	-8,4
Intäkter (-)	-502,5	-533,7	31,2	-434,7	43,1
Avvikelse före resultatdispositioner			27,1		34,7
Resultatenheternas överskott från 2023 (+)			36,3		49,8

Resultatenheternas överskott till 2025 (-)			-37,9		-36,3
Avvikelse efter resultatdispositioner			25,5		48,2

Nämnden redovisar år 2024 ett överskott om 25,5 mnkr efter resultatdispositioner. Resultatenheterna har en ingående resultatfond om 36,3 mnkr från år 2023 och överför till år 2025 fondmedel om 37,9 mnkr. Detta innebär en ökad resultatfond med 1,6 mnkr till år 2025.

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2024 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2023 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	93,3	-3,0	90,3	90,7	90,7	-0,4	-1,0
Individ- och familjeomsorg	300,1	-24,4	275,7	271,0	271,0	4,7	-0,3
<i>varav barn och ungdom</i>	147,3	-4,2	143,1	138,1	138,1	5,0	0,7
<i>varav vuxen</i>	79,7	-8,4	71,3	72,3	72,3	-1,0	-1,9
<i>varav socialpsykiatri</i>	68,7	-7,4	61,3	62,4	62,4	-1,1	-0,4
<i>varav nyanlända</i>	4,4	-4,4	0,0	-1,7	-1,7	1,7	1,2
Stadsmiljöverksamhet	47,1	-1,0	46,1	56,3	56,3	-10,2	-3,8
<i>avskrivningar</i>	19,5	0,0	19,5	19,4	19,4	0,1	1,1
<i>internräntor</i>	5,1	0,0	5,1	5,0	5,0	0,1	-0,9
Förskoleverksamhet	507,7	-59,1	448,6	455,1	455,4	-6,8	0,6
Äldreomsorg	1684,5	-350,3	1334,2	1314,1	1314,1	20,1	35,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	606,2	-47,1	559,1	552,7	553,7	5,4	-2,6
Barn, kultur och fritid	36,9	-4,7	32,2	33,3	33,6	-1,4	-0,5
Arbetsmarknadsåtgärder	39,9	-10,9	29,0	29,0	29,0	0,0	1,4
Ekonomiskt bistånd	90,3	-2,0	88,3	84,4	84,4	3,9	5,9
<i>varav handläggare</i>	31,4	0,0	31,4	30,6	30,6	0,8	1,5
Övrig verksamhet	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	10,0	12,5
Totalt	3440,6	-502,5	2938,1	2911,0	2912,6	25,5	48,2

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
93,3	-3,0	90,3	95,2	-4,5	90,7	-0,4	0,0

Verksamhetsområdet nämnd- och förvaltningsadministration redovisar ett underskott om 0,4 mnkr till följd av extra trygghetsåtgärder.

Individ- och familjeomsorg

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
300,1	-24,4	275,7	297,7	-26,7	271,0	4,7	0,0

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg redovisar ett överskott om 4,7 mnkr.

Överskottet beror på minskade placeringskostnader inom barn och ungdom och på ökade intäkter från Migrationsverket. Kostnader för placeringar inom beroende har däremot ökat, framförallt för stödboende. En orsak till detta är att det råder brist på platser i stadens egna boenden. Inom socialpsykiatri har förvaltningen haft höga kostnader för återställning efter brand i lägenhet.

	Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
Individ och familj varav	300,1	-24,4	275,7	297,7	-26,7	271,0	4,7	0,0
-Barn och ungdom	147,3	-4,2	143,1	143,0	-5,0	138,0	5,0	1,0
-Vuxna	79,7	-8,4	71,3	81,4	-9,1	72,3	-1,0	-1,0
- Socialpsykiatri	68,7	-7,4	61,3	69,7	-7,3	62,4	-1,1	0,0
-Nyanlända	4,4	-4,4	0,0	3,8	-5,5	1,7	1,7	0,0

Stadsmiljö

	Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
Stadsmiljöverk	71,7	-1,0	70,7	81,9	-1,2	80,7	-10,0	-3,0
Varav parkdrift	47,1	-1,0	46,1	57,5	-1,2	56,3	-10,2	-3,0
Varav avskrivning	24,6	0,0	24,6	24,4	0,0	24,4	0,2	0,0

	Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
och intern ränta								

Verksamhetsområdet stadsmiljö redovisar ett underskott på 10,0 mnkr. Underskottet beror på att verksamheten planerat och utfört ett större antal åtgärder jämfört mot ursprunglig plan.

Förskola

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
507,7	-59,1	448,6	520,9	-65,8	455,1	-6,5	0,0
Resultatöverföring från 2023						24,3	24,3
Resultatöverföring till 2025						-24,6	-24,3
Netto efter resultatöverföring						-6,8	0,0

Verksamhetsområdet förskola redovisar ett underskott om 6,5 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 6,8 mnkr efter resultatöverföring. Underskottet beror främst på ökade kostnader för lokalåtgärder och underhåll, vilket har varit en medveten satsning för att på sikt medföra ett mer effektivt lokalutnyttjande och lägre fasta kostnader under kommande år.

Förskolans resultatenheter redovisar ett överskott om 0,3 mnkr före resultatöverföring. Detta innebär att fonden ökar med motsvarande belopp till 24,6 mnkr. Resultatet för respektive förskoleområde redovisas under avsnittet "Resultatenheter".

Antal inskrivna barn exklusive kommunövergripande verksamhet (KÖV)

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
1-3 år	1 138	1 258	+120	1 259
4-5 år	1 483	1 282	-201	1 262
Allmän förskola	0	0	0	0
Familjedaghem	0	1	+1	0
Totalt antal barn	2 621	2 541	-80	2 521

Det genomsnittliga antalet inskrivna barn under år 2024 uppgick till 2 541, vilket är 80 färre jämfört med kommunfullmäktiges budgeterade genomsnittliga barnantal. Jämfört med år 2023 har antalet inskrivna barn ökat med 20 barn.

Äldreomsorg

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader
1 684,5	-350,3	1 334,2	1 687,9	-373,8	1 314,1	20,1	20,0

Verksamhetsområdet äldreomsorg redovisar ett nettoöverskott om 20,1 mnkr. Överskottet beror på lägre kostnader kopplat till färre antal boende inom vård- och omsorgsboenden och servicehus jämfört mot budgeterat antal.

Intäktsökningen beror på en ökad försäljning av platser, främst på Bergsunds och Hornskrokens vård- och omsorgsboenden i och med att de återgick i kommunal regi den 1 oktober 2023, respektive den 1 februari 2024. Utförarverksamheterna har under året utfört riktade satsningar på underhåll av lokaler.

Stadsdelsförvaltningens vård- och omsorgsboenden, hemtjänsten och förebyggande arbete redovisar budget i balans. Samtliga områden har haft en ökad beläggning under året samt att de har arbetat aktivt med schemaläggning och personal.

Insatser för äldre

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
Antal personer med hemtjänst i ordinärt boende/månad	2 250	2 272	22
Antal personer med hemtjänst i servicehus/månad	95	72	-23
Antal personer Vård- och omsorgsboende	810	794	-16
Varav korttidsboende	20	25	5
Antal personer Dagverksamhet	195	216	21

Antal personer med hemtjänst i ordinärt boende var i genomsnitt 2 272 personer vilket är 22 personer fler än budgeterat. Antal personer med hemtjänst i ordinärt boende var i december 2 323.

Antal personer med hemtjänst i servicehus var i genomsnitt 72 personer, vilket är 23 personer färre än budgeterat. Antal personer med hemtjänst i servicehus var i december 69 personer.

Inom vård- och omsorgsboende var antalet boende i genomsnitt 794 personer, vilket är 16 färre jämfört med budgeterat antal. Jämfört mot föregående år har antal boende ökat i genomsnitt med 20 personer. Under december månad var antalet 797 boende.

Antal personer inom dagverksamheten var i genomsnitt 216 personer, vilket är 21 personer fler än budgeterat. Under december månad var antalet 213 personer. Dagverksamheter syftar till att ge en meningsfull dag och motverkar ensamhet och isolering för deltagarna. Det är en kostnadseffektiv insats och även om budget överskrids, bidrar den till minskade kostnader inom andra biståndsbedömda beslut inom äldreomsorgen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
606,2	-47,1	559,1	597,7	-45,0	552,7	6,4	0,0
Resultatöverföring från 2023						11,9	11,9
Resultatöverföring till 2025						-12,9	-11,9
Netto efter resultatöverföring						5,4	0,0

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett överskott om 6,4 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 5,4 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet beror främst på lägre kostnader inom hemtjänst och boende enligt SOL (socialtjänstlagen). Överskottet förklaras även av vakanta tjänster under året.

Resultatenheten Utförarenheten FUNK redovisar ett överskott, vilket innebär att resultatenheternas fond ökar till 12,9 mnkr. Resultatet redovisas under avsnittet ”Resultatenheter”.

Budgeten har justerats två gånger under året baserat på antalet personer med LSS-insatser, vilket under år 2024 innebar en ökad budgetram om 14,8 mnkr.

Barn, kultur och fritid

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
36,9	-4,7	32,2	37,8	-4,5	33,3	-1,1	-1,0
Resultatöverföring från 2023						0,1	0,1
Resultatöverföring till 2025						-0,4	-0,1
Netto efter resultatöverföring						-1,4	-1,0

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid redovisar ett underskott om 1,1 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 1,4 mnkr efter resultatöverföring. Underskottet beror främst på ökade kostnader för kollo.

Resultatenheten Södermalms parklekar redovisar ett överskott om 0,3 mnkr före resultatöverföring. Detta innebär att fonden ökar med motsvarande belopp till 0,4 mnkr, vilket redovisas under avsnittet ”Resultatenheter”.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
39,9	-10,9	29,0	37,2	-8,2	29,0	0,0	0,0

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder redovisar en budget i balans. Avvikelsena på kostnads- och intäktssidan beror på färre antal personer i arbetsmarknadsinsatser.

Ekonomiskt bistånd

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
90,3	-2,0	88,3	88,4	-4,0	84,4	3,9	0,0

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott om 3,9 mnkr. Avvikelsen beror dels på extra budgettilldelning i samband med T2 och dels på ökade intäkter från Migrationsverket och för återkrav av försörjningsstöd.

Antal bidragshushåll

Antal	Budget 2024	Snitt jan – dec
Bidragshushåll	419	418

Antal hushåll i genomsnitt för perioden januari till december var 418, vilket är 1 färre än den budgeterade nivån.

Övrig verksamhet

Budget 2024			Bokslut 2024			Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos T2/2024
Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Netto
10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0

Under övrig verksamhet finns avsatta medel om 10,0 mnkr för oförutsedda kostnader. Verksamheten redovisar ett överskott om 10,0 mnkr.

Analys av resultaträkning

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse mot budget 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024 jmf med bokslut 2023
Anslag för nämndens verksamhet, netto	2 938,1	2 911,0	27,1	2 760,70	150,3
Intäkter	-502,5	-533,7	31,2	-434,7	-99,0
Kostnader	3 440,6	3 444,7	-4,1	3 195,40	249,3

Totalt har förvaltningens intäkter ökat med 99,0 mnkr och kostnaderna ökat med 249,3 mnkr jämfört med år 2023. Sammantaget är det en nettokostnadsökning om 150,3 mnkr.

De största förändringarna på intäktssidan om 99,0 mnkr förklaras av:

- höjda avgifter och hyror till följd av inflationen 16,6 mnkr
- ökad försäljning av platser inom vård- och omsorgsboende till följd av Hornskroken och Bergsunds vård- och omsorgsboenden övergått i kommunal regi, 65,0 mnkr
- övrig ökad försäljning och prishöjningar, 10 mnkr

- ökade driftsbidrag från staten, 7,4 mnkr

Försäljningsintäkterna inom äldreomsorgen ökade under år 2024 med 75,0 mnkr och förklaras av prisuppräknningar samt ökad försäljning av platser till andra stadsdelar i och med att Bergsunds och Hornskrokens vård- och omsorgsboende återgått i kommunal regi. Som effekt av inflationen har avgifter och hyror ökat med 16,6 mnkr. Driftsbidrag från staten har ökat med 18,2 mnkr, främst inom äldreomsorgen.

De största avvikelserna på kostnadssidan om 249,3 mnkr förklaras av:

- ökade personalkostnader till följd av lönerevision, totalt 3,3 procent
- ökade personalkostnader i och med 161 medarbetare tillkommit i Bergsunds och Hornskrokens vård- och omsorgsboende som övergått i kommunal regi
- ökning av sociala avgifter på lön i och med lönerevisionen och verksamhetsövergångar
- ökade fastighetskostnader till följd av indexuppräknningar och omförhandlade lokalkontrakt
- ökade kostnader för hemtjänst till följd av 107 fler personer
- ökade kostnader för vård- och omsorgsboende till följd av 20 fler placeringar
- ökade kostnader för förbrukningsmateriel och livsmedel, bl.a. på grund av verksamhetsövergångar
- minskade kostnader för tillfälligt inhyrd personal och konsulter

De ökade personalkostnaderna avser främst kostnadsökningar till följd av lönerevisionen. Vidare har 161 nya medarbetare tillkommit till följd av Bergsund och Hornskrokens vård- och omsorgsboende i kommunal regi vilket motsvarar 114,3 mnkr.

De ökade fastighetskostnaderna förklaras främst av indexuppräknningar enligt avtal.

Inflationen har påverkar prisbilden på köp av verksamhet. Vård- och omsorgsboende har ökat med 4,6 procent och insatser inom hemtjänst och funktionsnedsättning har ökat med 3,7 procent. Vidare har entreprenadkostnaderna ökat i och med att fler personer har beviljats insatser.

Kostnader för förbrukningsmateriel och livsmedel har ökat i takt med inflationen. Verksamhetsövergångarna har medfört att förbrukningsmateriel och livsmedel har ökat med 15,2 mnkr.

Kostnaderna för tillfälligt inhyrd personal har minskat inom samtliga verksamhetsområden, 3,7 mnkr.

Gräns för periodiseringar av kostnader och intäkter har i detta bokslut fastställts till 50 tkr. Fakturor med lägre belopp har hanterats om detta inte fördröjt bokslutsarbetet.

Jämförelse utfall nettokostnader årsbokslut 2024 och 2023

Mnkr, netto	2024-12-31	2023-12-31	Avvikelse
Nämnd och administration	90,7	84,0	6,7
Individ- och familjeomsorg	271,0	267,0	4,0

Mnkr, netto	2024-12-31	2023-12-31	Avvikelse
Stadsmiljöverksamhet	80,7	70,3	10,4
Förskoleverksamhet	455,1	442,6	12,5
Äldreomsorg	1 314,1	1 228,6	85,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	552,7	528,2	24,5
Barn, kultur och fritid	33,3	31,6	1,7
Arbetsmarknadsåtgärder	29,0	28,5	0,5
Ekonomiskt bistånd	84,4	79,9	4,5
Totalt	2 911,0	2 760,7	150,3

Södermalms stadsdelsförvaltning har i bokslutet år 2024 jämfört med föregående år ökade nettokostnader om 150,3 mnkr vilket motsvarar 5,4 procent.

Inom nämnd och administration beror ökningen om 6,7 mnkr på grund av utökat antal tjänster för att möta upp det växande behovet till följd av verksamhetsövergångar. Satsningar på trygghets- och säkerhetsarbete samt pris- och löneökningar.

Individ- och familjeomsorgen har ökade nettokostnader om 4,0 mnkr jämfört med år 2023. Ökningen förklaras främst av pris- och löneökningar och ökade placeringskostnader.

Förskoleverksamheten har ökade nettokostnader om 12,5 mnkr jämfört med år 2023. Ökningen förklaras främst av pris- och löneökningar.

Kostnadsökningen inom äldreomsorgen om 85,5 mnkr motsvarar 7,0 procent och förklaras främst av pris- och löneökningar och ökade kostnader för fler köpta platser inom vård- och omsorgsboenden.

Inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning har nettokostnaderna ökat med 24,5 mnkr, vilket motsvarar 4,6 procent. Ökningen förklaras främst av pris- och löneökningar samt ökade kostnader för boende, daglig verksamhet och hemtjänst.

Barn, kultur och fritid redovisar en nettokostnadsökning om 1,7 mnkr vilket främst beror på ökade kostnader för pris- och löneökningar samt höjda föreningsbidrag.

Ekonomiskt bistånd har en nettokostnadsökning om 4,5 mnkr, motsvarande 5,6 procent, vilket beror på högre medelbidrag och fler hushåll.

Utfall jämfört med prognoser under året

Mnkr	Prognos T1/2024	Prognos T2/2024	Bokslut 2024	Diff T2/2024 - Bokslut 2024
Anslag för nämndens verksamhet, netto	2 901,8	2 912,6	2 911,0	1,6
Intäkter	-474,5	-502,1	-533,7	31,6
Kostnader	3 376,3	3 414,7	3 444,7	-30,0

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 blev nettokostnaden i bokslutet 1,6 mnkr lägre. Differensen är både på intäktssidan och kostnadssidan och beror framförallt på ökade statsbidrag och ökad försäljning av platser.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enhetens bruttobudget 2024	Resultatöver- föring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat- överföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Förskolor				
Område 1	88 274	-5 503	87	5 416
Område 2	87 716	-7 822	1 692	6 130
Område 3	96 810	-6 576	155	6 421
Område 4	116 207	-4 369	-2 229	6 598
Barn, kultur och fritid				
Södermalms parklekar	13 189	-128	-267	395
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning				
Utförarenhet FUNK	128 600	-11 886	-974	12 860
Summa resultatenheter	530 796	-36 284	-1 536	37 820

Under år 2024 har nämnden haft sex resultatenheter: fyra Förskoleområden, Södermalms parklekar, och Utförarenhet FUNK. Vid bokslut 2024 har enheterna ökat sina resultatfonder med 1,5 mnkr. Sammantaget överförs ett överskott om 37,8 mnkr från år 2024 till år 2025. Se bilaga 01 SDN12.

Investeringar

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2024
Parkinvesteringar	1,5	1,5	0,0	0,0
Reinvesteringar	6,5	6,5	0,0	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	10,2	10,0	0,2	1,7
Klimatinvesteringar	9,6	9,3	0,3	0,3
Trygghetsinvesteringar	6,4	4,7	1,7	1,7
Övriga investeringsmedel	3,5	3,0	0,5	0,5
Maskiner & inventarier	8,8	5,0	3,8	3,8
Totalt investeringar	46,5	40,0	6,5	8,0

Parkinvesteringar inklusive reinvesteringar

Stadsdelsnämnden har för år 2024 tilldelats 8,0 mnkr av kommunfullmäktige för parkinvesteringar och reinvesteringar. Fördelning mellan projekt redovisas nedan.

Haren (3,5 mnkr)

Nämnden har beslutat om ett program och genomförande av en upprustning av Norra Bysistäppan/Haren. Arbetet med att uppföra ett teknikhus till plaskdammen i parken pågår och planeras färdigställas innan sommaren 2025.

Ansgarieparken (1,0 mnkr)

Nämnden har beslutat om ett program och genomförande av en upprustning av Ansgarieparken. Projektering inför den kommande upprustningen har pågått och planeras vara färdigställda i början av 2025. Det tidigare fotbollsplanket inom lekplatsen har bytts ut till ett fotbollsmål med syftet att minska bullernivåerna och åtgärder på parkens träd har genomförts.

Droskan (0,5 mnkr)

Ett programarbete har pågått inför en kommande upprustning av parken. I arbetet har en medborgardialog genomförts, möten har hållits med personal från Norra Katarina skola och kontakt har tagits med andra aktörer i eller vid parken såsom Ellevio och Stockholms brandförsvaret.

Reinvesteringar (3,0 mnkr)

En kulturhistoriskt värdefull trätrappa i Glasbrukstäppan har renoverats. I samverkan med trafikkontoret har även trätrappan från Lilla Mejtens gränd upp till lekplatsen i Vitabergsparken färdigställts. Vidare har ytterligare en etapp av Adas trappor, vid Sachsgatan, renoverats. Befintligt grus i Sankt Paulsparken har krossats för att förbättra tillgängligheten i parken.

Investeringar med nycklade medel

Stadsdelsnämnden har tilldelats 10,2 mnkr för investeringar med nycklade medel. Nedan ges exempel på insatser som genomförts med hjälp av dessa medel:

- Växtbäddsrenoveringar vid olika platser i stadsdelsområdets parker
- Utbyte av lekutrustning på lekplatser, exempelvis i Timmermansparken
- Upprustning av lekplatsen Junotäppan i Gamla stan
- Flytt av lekutrustning i Bergsgruvan (medborgarförslag)
- Stadsodling i Sandbacksparken (medborgarförslag)
- Färdigställande av discgolfbanan i Tantolunden
- Åtgärder i teknikrum till vattenleken i Sankt Paulsparken
- Trädäck för vistelse vid lekplatsen i Sickla Park
- Ny hundrastgård i Rosenlundsparken vid Ringvägen

Klimatinvesteringar

Stadsdelsnämnden har under året beviljats 9,6 mnkr av sökta 10,4 mnkr för klimatinvesteringar som ansöktes i samband med verksamhetsplan 2024.

- Växtbäddar har försetts med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage. Vid utbyte av växtmaterial har möjligheten att utveckla den biologiska

mångfalden beaktats. Växtbäddar med biokol har anlagts på Nytorget, Axel Landquists park, Lugnets Terrass, Reimersholmskajen och Drakenbergsparken.

- 58 träd har planterats ut i exempelvis Vitabergsparken, Tengdahlsparken, Tantolunden och Högalidsparken. I samband med tertialrapport 2 rapporterades att ett drygt 70-tal träd beställts för utplantering under hösten 2024. På grund av olika omständigheter har det dock inte varit möjligt att plantera fler träd än de redovisade 58.
- Den västra allén i Mariatorget har upprustats. Insatserna har omfattat renovering av befintliga växtbäddar för träd med biokol samt utbyte till genomsläppligt markmaterial längs merparten av den västra allén.

Träden som enligt plan skulle planteras under året köptes aldrig in då kalkylen för vakumschakt och utgrävning kring träden visade sig vara mer kostsamt än planerat. Mot bakgrund av ovannämnda begär nämnden ombudgetering om 0,2 mnkr för medel som inte har förbrukats 2024 till 2025.

- LED armaturer har installerats i verksamhetslokalen på Alsnögatan, förskolan Wollmar samt förskolan Bonden.

Trygghetsskapande åtgärder

Stadsdelsnämnden har mottagit 12,4 mnkr för trygghetsskapande åtgärder som ansöktes i samband med tertialrapport 1 (gäller för 2024 och 2025):

- *Trygghetsskapande åtgärder i Drakenbergsparken och vid Tantotoppen. (7,4 mnkr varav 4,2 mnkr för 2024).*

Parkvägen mellan kvarteret Filen och Lignagatan har försetts med konstnärlig markmålning med hjälp av Unga berättar (en verksamhet inom kulturförvaltningen). Vidare har den andra etappen av parkvägen mellan kvarteret Drakenberg 14 och parkleken i Drakenbergsparken, renoverats. Korsningen vid parkvägen och Lignagatan har fått en ny utformning med flerstammiga träd och marktäckare istället för otrygga buskvegetation. Under året har även arbetet med att ta fram ett konstprogram för utveckling av "Kullen" pågått. Området inom stadsodlingen "Odlas ihop" har planerats för en tryggare och tillgänglighetsanpassad yta, och projektering samt renovering pågår. Ett arbete med att tillföra en vattenpost i anslutning till odlingen har påbörjats. Längs med den norra delen av bangolfens staket har en plantering med höggräs och ängsblommor anlagts. I Hornsbrukspassagen, gångtunneln under Hornsgatan, har tunnelns tak försetts med konstnärlig utsmyckning med hjälp av ferieungdomar och med handledning av Unga berättar, kulturskolan. Utöver ovannämnda insatser har även stora blomurnor köpts in och försetts med växter vilka sommartid är placerade vid entrén till Tantotoppens vändplan.

Några av åtgärderna har inte kunnat färdigställas under 2024 vilket innebär att samtliga tilldelade medel för 2024 inte kunnat förbrukas. Beträffande delprojektet konst på kullen har det varit svårt att uppskatta hur processen med Stockholms konst skulle utvecklas. Konstnären

valdes ut under senhösten och arbetet påbörjades precis innan årsskiftet. En del av arbetet med delprojektet Odlia ihop har varit nödvändigt att skjutas fram på grund av många diskussioner med föreningen kring val av åtgärder vilket orsakat förseningar i projektet. Delprojektet som rör gångtunneln under Hornsgatan behövde ytterligare en insats för att uppnå målsättningen med projektet vilket inte kunde förutses vid planeringen. Mot bakgrund av ovan nämnda begär nämnden ombudgetering om 1,2 mnkr för medel som inte har förbrukats 2024 till 2025.

- *Trygghetsåtgärder i parken Norra Bysistäppan (5,0 mnkr varav 0,7 mnkr för 2024).* Arbetet med att genomföra trygghetsåtgärder i parken har påbörjats. Bland annat har en blomsteräng skapats på ytan i nivå med Brännkyrkagatan och vårlök planterats i intilliggande gräsytor. Syftet med åtgärderna är att skapa en mer omhändertagen plats som stärker den upplevda trygghetskänslan.

Stadsdelsnämnden har mottagit 12,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder som ansöktes i samband med tertialrapport 2 (gäller för 2024, 2025 och 2026):

- *Trygghetsskapande åtgärder Maria Prästgårdsgatan (7,0 mnkr varav 0,5 mnkr 2024)* Ett programförslag har tagits fram för Maria Prästgårdsgata och under 2025 fortsätter bygghandlingar för den kommande upprustningen att tas fram. Samtliga medel har inte hunnit förbrukas under året. Mot bakgrund av det begär nämnden ombudgetering om 0,2 mnkr för medel som inte har förbrukats 2024 till 2025.
- *Trygghetsskapande åtgärder Bergsunds strand 17 (5,7 mnkr varav 0,3 mnkr 2024)* Ett program för Bergsunds strand 17 har börjat tas fram. Vissa förberedande arbeten har utförts, såsom trädinmätning och trädinventering. En beställning på trädåtgärder och gallring för att lyfta fram utblickar mot vattnet har lagts. Den befintliga boulebanan har renoverats och en beställning på renovering av grusgången har lagts. Som en tillfällig åtgärd kommer ett mobilt utegym att placeras på platsen i början av 2025.

Då projektet tilldelades konsulter sent på året behöver delar av de åtgärder som planerats till 2024 istället genomföras under 2025. Projektets övergripande tidsplan, som sträcker sig till och med 2026, påverkas däremot inte. Mot bakgrund av ovannämnda begär nämnden ombudgetering om 0,3 mnkr för medel som inte har förbrukats 2024 till 2025.

Stadsdelsnämnden har mottagit 1,0 mnkr för trygghetsskapande åtgärder som ansöktes i samband med tertialrapport 1 2023 (gäller för 2023 och 2024):

- *Trygghetsskapande åtgärd intill Tantotoppen i Tantolunden (1,0 mnkr varav 0,7 mnkr 2024)* Utifrån beviljade medel för trygghetsskapande åtgärder som mottogs i samband med tertial 1 2023 har förvaltningen utfört upprustning och komplettering av trappförbindelsen mellan Tantoberget och bangolfen i Drakenbergsparken. Insatsen inkluderar även utplacering av entréskyltar samt aktivering av vändplanen på Tantotoppen.

Medel för Stockholm vid vattnet

Stadsdelsnämnden har mottagit 0,5 mnkr som ansöktes i samband med tertialrapport 1 för åtgärder som syftar till att öka vistelsevärden på platser vid vattnet exempelvis bryggor. För mottagna medel har upphandling av ny bastu som ska tillföras stadsdelsområdet genomförts. Under förutsättning att bastun får bygglov planeras anläggningen komma på plats vid Tanto strandbad i början av 2025.

Åtgärd av marksättningar vid Sickla udde

Stadsdelsnämnden har under 2024 beviljats medel gällande större investeringsbehov i parkmark för åtgärd av marksättningar kring Sickla udde.

Längs stranden på Sickla udde förekommer sättningar och naturlig stranderosion. Även bryggorna längs strandpromenaden är påverkade. Målet är att försöka stoppa sättningarna samt att återställa ytorna som påverkats. Förvaltningen och trafikkontoret samarbetar för att lösa problemet.

En systemhandling har tagits fram inför kommande insats att åtgärda sättningarna i området. Även markpeglar har varit utplacerade i det berörda området för att kunna mäta och följa påverkan av sättningarna. I december fattade stadsdelsnämnden ett inriktningsbeslut för investeringsprojektet som innebär att stadsdelsnämnden begär totalt 8,2 mnkr för projektet under 2025.

I samband med tertialrapport 2 ansöktes om budgetjustering med 0,5 mnkr till projektet. Tilldelning skedde sent på året varför samtliga medel inte hunnit förbrukas av konsult för framtagande av genomförandeavtalet med brf Hammarby Sjö 1. Avtalet är en förutsättning för att projektet ska kunna genomföras. Mot bakgrund av ovannämnda begär nämnden ombudgering om 0,3 mnkr för medel som inte har förbrukats 2024 till 2025.

Maskiner och inventarier

Budgeten för inventarier och maskiner uppgick till 8,8 mnkr. Förvaltningen har förbrukat 5,0 mnkr.

Ombudgeringar

Ombudgering avseende investering	Mnkr
Klimatinvesteringar, Mariatorget	0,2
Trygghetsinvesteringar, Drakenbergsparken/Tanto	1,2
Trygghetsinvesteringar, Maria Prästgårdsgata	0,2
Trygghetsinvesteringar, Bergsunds strand 17	0,3
Övriga investeringsmedel, Sickla udde	0,3
Totalt ombudgeringar	2,2

Mot bakgrund av det som redovisas under avsnittet investeringar har samtliga medel inte kunnat förbrukas under året. Med anledning av detta begär nämnden ombudgering om 2,2 mnkr.

Analys av balansräkning

Tillgångar, mnkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Skulder och kommunkapital, mnkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	234,0	247,6	Kommunkapital	-86,4	-79,7
Kundfordringar	53,8	59,2	Diverse kortfristiga skulder	-0,4	-0,3
Varav osäkra fordringar	-2,0	-5,4	Leverantörsskulder	-163,4	-198,1
Kortfristiga fordringar	2,7	2,7	Moms och särskilda punktskatter	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	65,3	68,3	Övriga kortfristiga skulder	-0,2	-0,2
Likvida medel	0,5	0,5	Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	-105,9	-100,0
Summa	356,3	378,3	Summa	-356,3	-378,3

Tillgångar

Det bokförda värdet på förvaltningens anläggningstillgångar har ökat med netto 13,6 mnkr. Ökningen avser investeringar efter avdrag för avskrivningar. Värdet av investeringarna i parker har ökat med netto 13,9 mnkr och värdet för investeringar i inventarier har minskat med 0,3 mnkr.

Kundfordringar har ökat med 5,4 mnkr. Förändringen beror till störst del på att förvaltningen har fordringar av engångskaraktär emot en leverantör samt ökning av försäljning av platser inom äldreomsorgen till andra stadsdelar. Förvaltningen återtog 2024-02-01 driften av verksamheten på Hornskrokens vård- och omsorgsboende.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 3,0 mnkr netto. Förändringen beror på ökade förutbetalda kostnader för hyror 2025 med 2,6 mnkr på grund av hyreshöjningar. Upplupna intäkter har ökat med 0,4 mnkr. Detta beror främst på ökade fordringar på andra förvaltningar som gäller sökta kostnadsersättningar.

Skulder

Leverantörsskulder har ökat med 34,7 mnkr, förändringen beror på ökade kostnader samt variationer med utskick av fakturor hos stadens leverantörer.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med netto 5,9 mnkr. Förändringen beror på ökade timlönekostnader, på grund av höjda löner och att förvaltningen under året har återtagit Hornskrokens vård- och omsorgsboende. Det är även en minskning av upplupna kostnader till andra förvaltningar i staden.

Förvaltningens beviljade gräns för underförskottskassor är 0,7 mnkr.

Särskilda redovisningar

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Södermalms stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2024 varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på förvaltningens systematiska arbete för att förebygga risker och åtgärda oönskade händelser med stöd av väsentlighets- och riskanalyser (VoR). Förvaltningen arbetar med intern kontroll som en integrerad del i styrning och uppföljning och nämnden har systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Organisationen har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.

Under 2024 har förvaltningen arbetat med följande processer i internkontrollplanen (IKP).

- Tidiga insatser samt förebyggande och uppsökande socialt arbete (Mål 1.3)
- Säkerställa att den enskilde får god vård och omsorg (Mål 1.4)
- Investeringsbehov till följd av markerodering (Mål 3.1)
- Redovisa och förvalta information (Mål 3.1)
- Samverkan med näringsliv (Mål 3.2)
- Inköp och avtalstrohet (Mål 3.5)
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete Mål (3.5)
- Situationell och/eller social prevention (Mål 3.6)
- Upprätthålla säkra badplatser (Mål 3.6)

Nämnden har genom intensivt arbete kunnat sänka riskvärdet på flera arbetsätt inom informationssäkerhetsområdet under 2024. Förvaltningen har följt upp VoR och IKP vid tertial 2 och VB, arbetet redovisas i bilagan "Uppföljning av intern kontroll". Sammantaget visar uppföljningen att riskhanteringen varit aktiv och proaktiv. Till VP 2025 har ytterligare processer lyfts till IKP för att säkerställa en god riskhantering även framåt.

Systematiskt kvalitetsarbete

Södermalms stadsdelsförvaltning har haft ett aktivt och systematiskt kvalitetsarbete under året. Stockholmnarnas fokus har varit vägledande och förvaltningens bedömer att stöd och omsorg, stadsmiljö, service och tjänster har varit av hög kvalitet för både dagens och morgondagens stockholmare.

Kvalitetsutmärkelsen

Ett gott exempel på förvaltningens systematiska kvalitetsarbete med Stockholmnarnas fokus är att Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI) välförtjänt tilldelades Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2024. Motivering: "Stockholmnarnas fokus lyser tydligt igenom bidraget

då verksamheten visar på en djup förståelse för komplexiteten i uppdraget, samt en stark vilja att utveckla sina insatser för målgruppen.”

Även Södermalms dagverksamheter, enheten för vuxna och förskolans utvecklingsenhet, som alla arbetat intensivt med sitt systematiska kvalitetsarbete, deltog i kvalitetsutmärkelsen. Förvaltningen har generellt verksamheter med god kvalitet som arbetar lokalt med det systematiska kvalitetsarbetet utifrån egna specifika behov. Som komplement till detta har förvaltningen ett förvaltningsövergripande kvalitetsarbete.

Ständiga förbättringar

Förvaltningens kvalitetsnätverk arbetar strategiskt och operativt som komplement till respektive avdelnings kvalitetsarbete. Kvalitetsnätverket har medlemmar från alla avdelningar och verkar för öppenhet och lärande mellan förvaltningens avdelningar för att på så sätt nå ständiga förbättringar, innovation och digitalisering.

Under 2024 har förvaltningen arbetat med att utveckla ett förvaltningsövergripande kvalitetsledningssystem med 2c8 som visualiseringsverktyg. Äldreomsorgens digitala lösning för att samla och tillgängliggöra rutiner, kallat Verkytet, kommer vara en del av det förvaltningsövergripande kvalitetsledningssystemet. Utöver att få de tekniska lösningarna på plats har förvaltningen arbetat med processkartläggning, exempelvis för avvikelshantering, synpunkter och klagomål, upphandling och inköp samt informationssäkerhet. De prioriterade processerna är kvalitetsdrivande för all verksamhet i förvaltningen och mycket viktiga för att kunna hålla Stockholmarnas fokus.

Förvaltningen kopplar även väsentlighets- och riskanalys (VoR) samt intern kontroll (IK) till det systematiska kvalitetsarbetet och har ett aktivt arbete på olika enheter kring VoR och IK i syfte att förebygga kvalitetsbrister.

För de yngre

Ett exempel på ständiga förbättringar är att förvaltningen har genomfört en serie workshops med fokus på barnkonventionen och barnrättsperspektivet. Cirka 750 medarbetare och chefer på sociala avdelningen får genom detta en grundläggande förståelse för hur arbete utifrån barnkonvention och barns rättigheter kan förbättra stödet till de yngre invånarna på Södermalm.

För de äldre

Ett annat exempel på ständiga förbättringar är att äldreomsorgen lanserat det nya Måltidskonceptet under året. Cirka 90 medarbetare och chefer på vård- och omsorgsboenden deltog vid lanseringen. Måltidskonceptet syftar till att höja kvaliteten på måltider för seniorer på Södermalm.

Innovation och digitalisering

Förvaltningen har digitaliserat nämndens delegationsordning under året och därmed ökat användarvänligheten. Vidare har delar av administrationen kring nämndens sociala delegation digitaliserats vilket lett till ökad informationssäkerhet, ökad effektivitet och minskad miljöpåverkan. Förvaltningen har fortsatt använda innovativa arbetssätt och välfärdsteknik för att förbättra äldreomsorgen och öka tryggheten för äldre, med fokus på digitalisering för ökat självbestämmande. En digital verksamhetsutvecklare har anställts för att kartlägga och

utveckla digitala processer inom äldreomsorgen, och ett pilotprojekt för en digital trygghetstjänst på vård- och omsorgsboenden har inletts. Nyckelfri hemtjänst har införts för att förbättra säkerheten och effektiviteten. Förvaltningen har också satsat på förebyggande hälsoprojekt för anhöriga och infört digital signering av läkemedel på särskilda boenden. Arbetet med akademisk samverkan och forskning fortsätter också, och förvaltningen deltar i omställningsarenor för medborgarengagemang och hållbar utveckling. Dessutom har digitala tjänster för medborgarförslag och rekrytering av familjehem utvecklats, och ett digitalt verktyg för att öka brukarnas inflytande och delaktighet har introducerats inom grupp- och servicebostäder.

Samarbete och helhetssyn

Förvaltningen söker hela tiden områden och frågor där flera avdelningar kan samarbeta och bidra till helheten. Ett exempel är lex Sarah-teamet som bidrar till att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet för enskilda brukare. Genom att sträva mot en god intern dialog och en tillåtande avvikelsekultur är kvalitetsdrivande för flera avdelningar och leder till ständiga förbättringar till nytta för enskilda brukare. Arbetet med lex Sarah svarar tydligt mot kvalitetsprogrammets förhållningssätt stockholmarnas fokus och öppenhet. Läs mer om förvaltningens lex Sarah-arbete i bilaga "Uppföljning lex Sarah 2024".

Ytterligare ett exempel där flera avdelningar samarbetar är i en utvecklingsgrupp för information och säkerhet (UIS) som arbetar för att säkerställa att förvaltningen hanterar information utifrån principerna konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. Arbetet har delvis varit pausat under 2024 på grund av omorganisering av arbetet och rekrytering men tar åter fart under 2025. Informationssäkerhetssamordnare, dataskyddsombud, säkerhetssamordnare, IT-samordnare, arkivarie och verksamhetsutvecklare ingår i UIS. Arbetet i UIS bygger på riktlinje för informationssäkerhet som är en del av Stockholms stads kvalitetsprogram.

Synpunkter och klagomål

Förvaltningen har under året arbetat systematiskt för att få in fler synpunkter till äldreomsorgsavdelningen, förskoleavdelningen och sociala avdelningen. De personer som lämnat synpunkter ger både ris och ros. Vissa klagar på brister i service och bemötande, där exempelvis uteblivna besök och bristande kommunikation är återkommande teman. Samtidigt kommer det in beröm gällande särskilda medarbetare, kurser och stödprogram till förvaltningen. Flera som lämnat synpunkter är tacksamma över det stöd och den hjälp de fått och berättar att det gjort stor skillnad i deras liv. Utifrån de synpunkter som kommit in identifierar förvaltningen generellt några områden som är i stockholmarnas fokus. Dessa är förbättrad tillgänglighet, förbättrad kommunikation och bättre anpassade tjänster för att möta individuella behov.

Nedan framgår antalet klagomål, idéer och beröm som kommit in till förvaltningen via den gemensamma digitala ingången till förvaltningen, antalet har ökat med över 600 procent.

Typ av synpunkt	Antal
Beröm	38
Idé	35
Klagomål	136

Typ av synpunkt	Antal
Total	209

Stadsmiljö

Stadsmiljö är den kärnverksamhet som får in störst antal synpunkter varje år, i tabellen nedan framgår fördelningen av dessa. Stadsmiljö har också registrerat cirka 425 frågor och tagit emot upp emot 1500 samtal från invånarna. Synpunkter och klagomål leder till åtgärder i stadsmiljön (antingen som en drift- eller investeringsåtgärd). Under 2025 ska ett nytt ärendehanteringssystem (ISY road) vara på plats som ska underlätta hanteringen. Förvaltningen utreder även möjligheten att få hjälp av kontaktcenter med att svara på synpunkter och ta emot samtal då denna uppgift tar mycket tid från kärnuppdraget. Under de senaste somrarna har stadsmiljö haft förstärkning av sommarvikarier som hjälpt till med att svara på synpunkter.

Typ av synpunkt	Antal
Beröm	78
Idé	198
Klagomål (inkl. felanmälan)	5135
Total	5411

Agenda 2030

Nämnden systematiska kvalitetsarbete har som ambition att på lokal nivå förbättra förutsättningarna för global hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet.
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 "Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt".

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Förbättringsområden - analys av utfall

Under 2025 behöver förvaltningen arbeta vidare med:

- Genomförandet av riskbedömningar löpande i verksamheten. Även uppföljning av beslutade åtgärder utifrån genomförda riskbedömningar kan utvecklas
- De skriftliga rutiner som finns på förvaltningen inom det systematiska arbetsmiljöarbetet idag behöver synliggöras än mer.
- Arbetet med att utreda tillbud, arbetsskador eller ohälsa kan bli bättre och löpande

utbildning för chefer och skyddsombud kommer att fortsätta.

- I och med att den nya chefsstrukturen införs behöver fördelningen av arbetsmiljöuppgifter löpande uppdateras.

Framgångsfaktorer - analys av utfall

- Förvaltningen har en fortsatt god samverkan med skyddsombud i det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Stadsdelen bedriver ett fortsatt välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete där medarbetare i mycket hög grad ges möjlighet att medverka i arbetet.
- Arbetsgivaren samverkar i hög grad med skyddsombuden i frågor gällande verksamhetens systematiska arbetsmiljöarbete (exempelvis arbetsmiljöronder, riskbedömningar m.m.).
- Det framkommer också att arbetsmiljöfrågorna i hög grad samordnas med andra aktiviteter i verksamhetens styrnings- och förbättringsarbete.
- Kunskap hos chefer och skyddsombud om vad som skapar en god arbetsmiljö är mycket hög.

Föregående års aktiviteter från årlig uppföljning - analys av utfall

I den årliga uppföljningen av SAM år 2023 identifierades att förvaltningen behövde arbeta mer med att ta fram åtgärder för de risker som identifieras i respektive verksamhet. Under år 2024 togs en ny mall för riskbedömning fram som samverkades på förvaltningsnivå. Fokus under året låg på att skapa struktur kring feriearbetande ungdomar och då även riskbedömning inom området. I och med att arbetet med riskbedömningar och uppföljning av beslutade åtgärder identifieras som ett förbättringsområde även i år fortsätter arbetet med att stärka organisationen inom området under år 2025.

Övrigt

Redovisning av kompetensutvecklingsatsningen

1. Säker läkemedelshantering för ökad patientsäkerhet och kvalitet (medel beviljades i samband med verksamhetsplanen för 2024)

Syfte och mål

Syftet var att skapa en patientsäker och personcentrerad läkemedelshantering genom utbildning och kunskapshöjning för omvårdnadspersonal och sjuksköterskor.

- Kortsiktigt mål: Höjd kompetensnivå och ökad patientsäkerhet.
- Långsiktigt mål: Förbättring av centrala arbetsprocesser och en jämn kvalitet mellan verksamheter.

Deltagare

Omvårdnadspersonal, sjuksköterskor och chefer på särskilda boenden i egen regi på Södermalm.

Enheter som omfattas:

- Bergsunds vård- och omsorgsboende
- Katarinagårdens vård- och omsorgsboende
- Nytorpsgårdens vård- och omsorgsboende
- Magdalenagårdens vård- och omsorgsboende
- Kulltorps vård- och omsorgsboende
- Hornskrokens vård- och omsorgsboende
- Hornstulls servicehus

Tidsram

Mars till december 2024.

Genomförande

- Webbaserad grundutbildning i läkemedelshantering inklusive apotekets kunskapsprov - 328 omvårdnadspersonal har genomfört utbildningen under projektet.
- Webbaserad utbildning för insulindelegering inklusive kunskapstest - 25 omvårdnadspersonal har genomfört utbildningen under projektet.
- Sjuksköterskor och chefer - Utbildning på plats för att stärka deras arbete med läkemedelshantering och förse dem med en verktygslåda för säker hantering. 29 sjuksköterskor och 15 chefer deltog i utbildningar på plats.

Resultat

Kortsiktiga effekter utifrån målet om höjd kompetensnivå och ökad patientsäkerhet:

- Under uppföljningen har några sjuksköterskor på varje boende intervjuats om utbildningarna som ingått i projektet. Sjuksköterskorna uppger att de känner större trygghet i delegeringsprocessen. De upplever en kompetenshöjning hos omvårdnadspersonalen, då utbildningen nu är mer omfattande än den som använts tidigare inför delegering, att flera viktiga delar i läkemedelsadministrationen finns med. Kunskapsprovets frågor är mer djupgående och frågorna väljs slumpmässigt inför varje gång, vilket gör att resultatet blir mer tillförlitligt.
- Omvårdnadspersonalen upplevs bättre på att läsa och förstå läkemedelslistor. På några boenden har det noterats ett större ansvarstagande genom mer löpande avstämningar mot det digitala signeringsverktyget. Omvårdnadspersonalen påminner varandra och kontakter sjuksköterska vid behov. I den nya processen har det blivit tydligare när delegerad personal ska kontakta sjuksköterska.

Långsiktiga effekter utifrån målet om förbättring av centrala arbetsprocesser och en jämn kvalitet mellan verksamheter:

- Ökad kunskap om patientsäkerhet hos både omvårdnadspersonal och sjuksköterskor. En ökning av rapporterade risker inom läkemedelshantering har noterats, vilket indikerar en större uppmärksamhet på risker och ett förbättrat ansvarstagande bland omvårdnadspersonalen.
- Uppföljning som gjorts i Region innerstaden visar att signeringslista och läkemedelslista i högre grad än tidigare stämmer överens. Den visar också minskad förekomst av läkemedel som är utsatta i de boendes läkemedelsskåp.

- Verksamheterna har nu permanent uppdaterat delegeringsprocessen, där webbutbildningen med tillhörande kunskapsprov ingår. I det nya arbetssättet ingår att sjuksköterskan återkopplar genomfört kunskapsprov som ett ytterligare inlärningsmoment. Provresultatet visar sjuksköterskan vilka områden som behöver ytterligare fokus i säkerställandet av kunskap inför delegering.
- Äldreförvaltningen har nu gjort en central upphandling av dessa utbildningar för att möjliggöra för samtliga stadsdelar att utveckla samma delegeringsprocess. Arbetet på Södermalm har setts som ett pilotprojekt.

Analys och reflektion

- Målinriktat innehåll i utbildningen och konkret koppling till det dagliga arbetet. Sjuksköterskorna kan lägga mer tid på praktisk träning av viktiga moment inför delegering.
- Ökad rapportering av avvikelser stärker organisationens förmåga att identifiera och hantera risker. Mellan mars och oktober 2024 ökade antalet rapporterade läkemedelsrelaterade avvikelser från 22 till 50. Denna ökning ses som ett tecken på ökad medvetenhet hos omvårdnadspersonalen om risker och ansvar kopplade till läkemedelshantering.

Att utveckla vidare

- Att stärka delegeringsprocessen ytterligare genom att ta fram checklista och enhetligt material till varje boende för att visa och träna praktiska moment inför delegering.
- Rutin behöver tas fram där alla sjuksköterskor och chefer i sin introduktion ska gå utbildning om att säkerställa läkemedelshantering och legala krav.
- Vi behöver fortsätta uppmuntra avvikelserrapportering och använda resultaten för att vidareutveckla patientsäkerheten.

Slutsats

Ett framgångsrikt projekt som av äldreförvaltningen betraktats som pilotprojekt för övriga staden.

Detta är en första utvärdering av projektet. Vi förväntar oss att fler effekter kommer att visa sig över tid.

2. Silviahemscertifiering av Katarinagårdens och Kulltorps vård- och omsorgsboenden (medel beviljades i samband med tertialrapport 1 2024)

Syfte och mål

Syftet är att skapa en mer personcentrerad vård- och omsorg för alla omsorgstagare i verksamheterna. Insatsens syfte handlar även om att bygga upp medarbetarnas förmåga att kunna möta den ökade andelen omsorgstagare i våra verksamheter med olika former av demenssjukdomar och kognitiv svikt.

- Kortsiktigt mål: Höjd kompetensnivå för flera yrkesgrupper inom området demens och särskilt områdena personcentrerad vård/symtomkontroll, anhörigstöd, teamarbete och kommunikation/relation. Ökad livskvalitet för den enskilde och utvecklat bemötande gentemot anhöriga.

- Långsiktigt mål: Utveckling och förbättring av central arbetsprocess inom omsorgen och en likställd kvalitet i och mellan verksamheter. Ökade förutsättningar för medarbetardriven verksamhets- och kvalitetsutveckling inom omsorgsområdet.

Deltagare

Certifieringsutbildningen omfattar alla medarbetare och chefer inom område 1 på vård- och omsorgsboendeenheten. Området omfattar Katarinagårdens och Kulltorps vård- och omsorgsboenden.

Tidsram

Augusti till december 2024.

Genomförande

- Samtliga medarbetare har genomgått steg 1 - grundutbildning. Utbildningen på tre heldagar har genomförts i blandade grupper. Efter utbildning ska alla deltagare genomföra ett kunskapstest (detta pågår fortfarande).
- Även en arbetsledarutbildning har genomförts för medarbetare i arbetsledande funktion.

Resultat

Kortsiktiga effekter utifrån målet om höjd kompetensnivå för flera yrkesgrupper inom området demens:

- Majoriteten av medarbetarna har upplevt grundutbildningen som givande. Eftersom grundutbildningen avslutades i först i december och kunskapstesten inte genomförts är det svårt att dra några slutsatser om höjd kompetensnivå.

Långsiktiga effekter utifrån målet om förbättring av centrala arbetsprocesser och en jämn kvalitet mellan verksamheter:

- När certifieringen av Katarinagårdens och Kulltorps vård- och omsorgsboenden är klar innebär det att hälften av vård- och omsorgsboendena i egen regi är Silviacertifierade. Under hösten 2025 planerar förvaltningen för att Silviacertifiera hemtjänstenheten och beställarenheten, ca 250 medarbetare.

Analys och reflektion

- Målinriktat innehåll i utbildningen och konkret koppling till det dagliga arbetet. Styrkan har varit blandade grupper både gällande yrkeskategorier och verksamheter. Detta har skapat förutsättningar för att dela erfarenheter och ett organisatoriskt lärande.

Att utveckla vidare

- Att hitta arbetssätt och metoder för hur verksamheterna omsätter utbildningsinsatsen i praktiken samt hur detta ska följas upp.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2025-02-05